

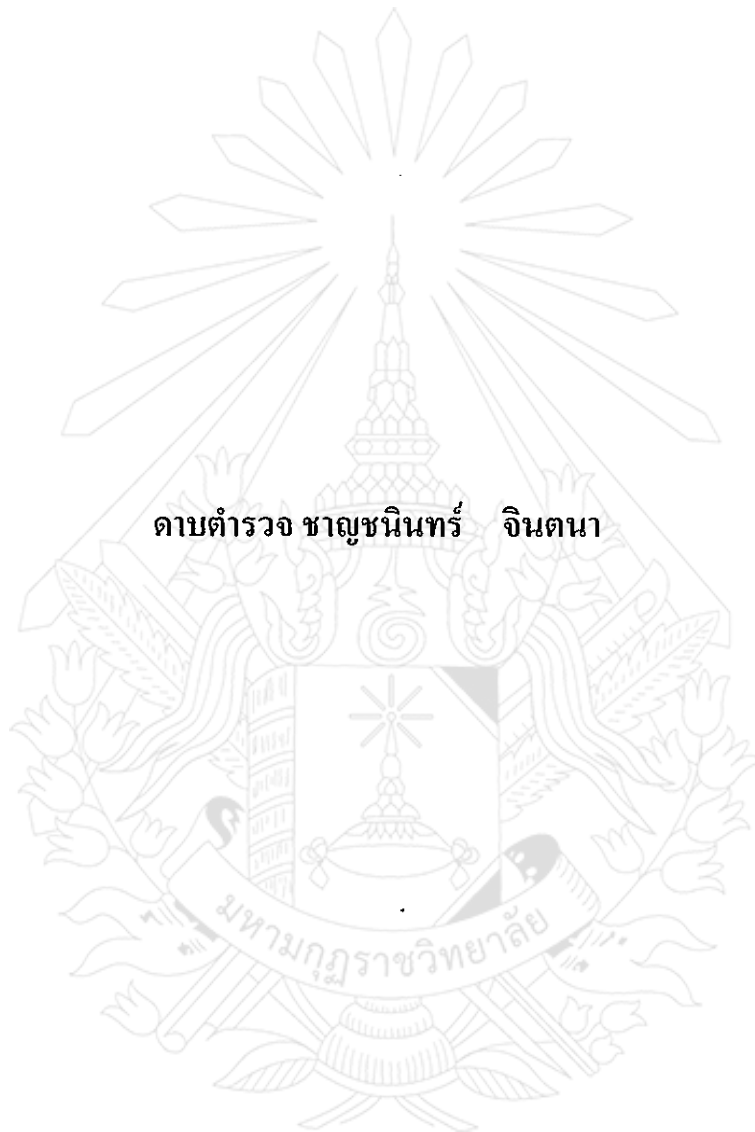

ตำราจัดการการเลือกตั้งสมาชิกสภาแทนราษฎร พ.ศ. 2549
ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จังหวัดเชียงใหม่

ดาบตำรวจ ขวัญจันทร์ จินตนา

ตำราเล่มนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิชาสามัญตามแบบฝึก
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
พฤษภาคม 2550

การจัดการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2549
ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จังหวัดเชียงใหม่

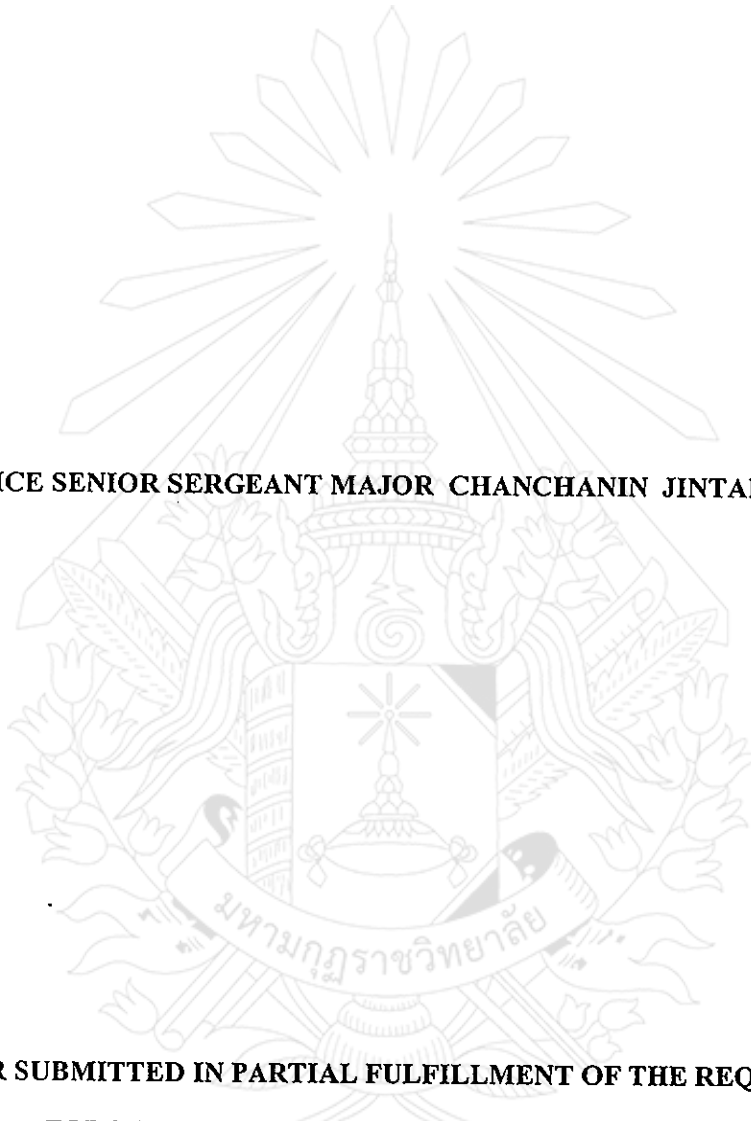
ดาบตำรวจ ชาญชนินทร์ จินตนา

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2550

B 9243

**ADMINISTRATION OF THE MEMBERS OF PARLIAMENT ELECTION
IN 2006 OF CHIANG MAI PROVINCE'S ELECTION COMMISSION**

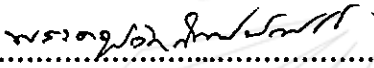
POLICE SENIOR SERGEANT MAJOR CHANCHANIN JINTANA

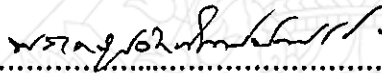
**A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
DEPARTMENT OF GOVERNMENT
GRADUATE SCHOOL
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
B.E.2550 (2007)**

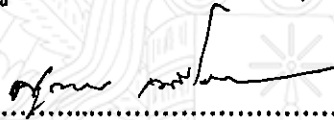
หัวข้อสารนิพนธ์ : การจัดการ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี พ.ศ. 2549
ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จังหวัดเชียงใหม่
ชื่อนักศึกษา : ดาบตำรวจ ชาลชนินทร์ จินตนา
สาขาวิชา : รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร. ศุภกฤษ เมธีโกลกพงษ์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : ผศ. ดร. หนูม้วน ร่มแก้ว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

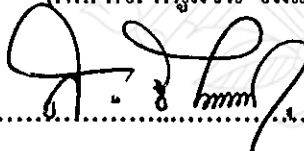

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์)

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ดร. ศุภกฤษ เมธีโกลกพงษ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผศ. ดร. หนูม้วน ร่มแก้ว)

..... กรรมการ
(ผศ.พิเศษ ดร. สุกิจ ชัยมุสิก)

..... กรรมการ
(ผศ. เขียน วันทนียตระกูล)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thematic Title : Administration of the Members of Parliament Election
in 2006 of Chiang Mai Province's Election Commission

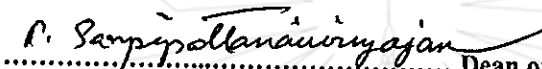
Student's Name : Pol. Sen. Sgt. Maj. Chanchanin Jintana

Department : Government

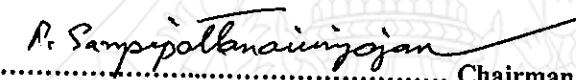
Advisor : Dr. Supakrit Metheepokpong

Co-Advisor : Asst. Prof. Dr. Noomuan Romkaew

Accepted by the Graduate School, Mahamakut Buddhist University in Partial
Fulfillment of the Requirements for the Master's Degree.

..... Dean of Graduate School
(Phrakhrupaladsampipattanaaviriyajan)

Thematic Committee

..... Chairman
(Phrakhrupaladsampipattanaaviriyajan)

..... Advisor
(Dr. Supakrit Metheepokpong)

..... Co-Advisor
(Asst. Prof. Dr. Noomuan Romkaew)

..... Member
(Asst. Emeritus Prof. Dr. Sukit Chaimusik)

..... Member
(Asst. Prof. Kiean Wanthaneeayathragool)

หัวข้อสารนิพนธ์ : การจัดการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2549
ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อนักศึกษา : ดาบตำรวจ ชาญชนินทร์ จินตนา

สาขาวิชา : รัฐศาสตรการปกครอง

อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร.ศุภกฤษ เมธีโกภพงษ์

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : ผศ.ดร. หนูม้วน ร่มแก้ว

ปีการศึกษา : 2549

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2549 ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จังหวัดเชียงใหม่ และเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแนวทางในการแก้ไข การจัดการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2549 ของ คณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มประชากร ที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่ 1- 11 จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 110 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 110 ชุด เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วนำมาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรม SPSS เพื่อหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง จัดการการเลือกตั้งตาม กฎหมาย ระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศ และหนังสือสั่งการเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ส่วนมากเป็นผู้ที่เคยทำหน้าที่ในการจัดการเลือกตั้งมาแล้ว ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ ในการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือปัญหา การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่เป็นปัจจุบัน การแต่งตั้งและการอบรมเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยเลือกตั้งล่าช้า ปัญหาในการส่งหีบบัตรและการนับคะแนน ล่าช้า และปัญหาด้านวัสดุ อุปกรณ์ ขบประมาณ จัดให้ล่าช้า ไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน

ข้อเสนอแนะ และแนวทางในการแก้ไข ปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นในการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดทำแผนการปฏิบัติ หรือกำหนดการในระยะยาว ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่รับผิดชอบและเกี่ยวข้องกับสิ่งที่จะต้องมีส่วนร่วมในการจัดการเลือกตั้ง เพื่อให้การช่วยเหลือและสนับสนุน อย่างรวดเร็วและเพียงพอต่อความต้องการ และควรตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงานการเลือกตั้งในด้านต่างๆ เพื่อให้การจัดการเลือกตั้งเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุวัตถุประสงค์ ตามที่กำหนดไว้

Thematic Title : **Administration of the Members of Parliament Election
in 2006 of Chiang Mai Province's Election Commission**

Student's Name : **Pol. Sen. Sgt. Maj. Chanchanin Jintana**

Department : **Government**

Advisor : **Dr. Supakrit Metheepokpong**

Co-Advisor : **Asst. Prof. Dr. Noomuan Romkaew**

Academic Year : **B.E. 2549 (2006)**

ABSTRACT

This research is designed: 1) to study administration of the members of parliament election in 2006 of Chiang Mai Province's Election Commission, and 2) to study problems, obstacles, suggestions and solutions regarding the aforesaid election.

Sampling units for the study are the election commission responsible for Chiang Mai's constituencies 1-11, totally 110. Data are collected by means of questionnaires, and analyzed with the SPSS package program to find out frequency, percentage, mean and standard deviation. The study results revealed that the election commission designated for the above mentioned constituency carried out the election in conformity to law, rules and regulations, notices and orders regarding the election of members of parliament in different aspects at high level owing to the fact that they used to have already performed such a duty. Problems and obstacles related to performance of their duty are: the electorates list not being updated, appointment and training of the officials concerned being untimely held, the sending of vote boxes and votes counting being delayed, material supply and budget being untimely provided, which was not sufficient for the task.

Suggestions and solutions for the so-called problems and obstacles are that the responsible agency should make an operational plan or long-term schedule, and coordinate with other agencies that take responsibility and involvement in the election, so that they can help and support promptly and sufficiently. Additionally, a particular committee should be appointed for carrying out the election in various aspects in order that the election could smoothly proceed and reach the goal as anticipated.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ และพนักงานสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเชียงใหม่ ได้ให้คำแนะนำชี้แนะจุดบกพร่อง ให้ข้อคิด ซึ่งไม่สามารถประกาศนามขอบคุณมาในสารนิพนธ์ฉบับนี้ได้ ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความกรุณาจนกระทั่งสารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ แต่บุคคลต่อไปนี้ที่ผู้วิจัยจะละเลยเสียไม่ได้ที่จะขอกราบขอบพระคุณที่ท่านได้มีอุปการคุณ ดังต่อไปนี้

ขอกราบขอบพระคุณ พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ดร. ศุภกฤษ เมธิ์โภคพงษ์ ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ผศ.ดร. หนูม้วน ร่มแก้ว ที่ปรึกษาร่วม ที่ท่านได้กรุณาให้ความรู้ ตรวจสอบ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะแนวทางที่เป็นประโยชน์จนกระทั่งสารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ พระปลัดบุญธรรม บุญธรรม โม, พระครูปลัดจิตติชัย จิตติชโย, อาจารย์ ตรีภูต ชำนาญ ตลอดจนคณาจารย์ภาควิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ที่ท่านได้ให้ความรู้ ข้อคิด แนะนำ และได้ให้การช่วยเหลือและดูแลให้การสนับสนุนมาโดยตลอด

ขอขอบคุณคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่ 1 – 11 ทุกท่านที่ให้ข้อมูล และกรุณาตอบแบบสอบถามในการศึกษาวิจัยสารนิพนธ์ครั้งนี้

โดยเฉพาะอย่างยิ่งขอระลึกถึงพระคุณของคุณพ่อประชุม จินตนา และคุณแม่บรรทม จินตนา ที่ได้ส่งเสริมให้ร่ำเรียนมาตั้งแต่เล็ก จนได้มีวิชาความรู้ติดตัว ในการประกอบอาชีพมาจนถึงทุกวันนี้

ท้ายที่สุด ขอขอบคุณ (คุณปรัชญาพร จินตนา) ภรรยา และ(เด็กหญิงเพชรวรรณ จินตนา) บุตรสาว ที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้กำลังใจมาโดยตลอดจนผู้ศึกษาประสบผลสำเร็จในการศึกษานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้ศึกษาได้พยายามทำให้ดีที่สุดแต่คงมีข้อบกพร่องบ้าง หากมีข้อบกพร่องหรือผิดพลาดประการใด ผู้ศึกษาขออภัยมา ณ โอกาสนี้ และหวังว่าสารนิพนธ์ฉบับนี้คงมีประโยชน์แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตลอดจนผู้สนใจค้นคว้าต่อไป

ดาบตำรวจชาญนรินทร์ จินตนา

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
1.3 ขอบเขตการวิจัย	4
1.4 คำนียามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	4
1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาล	6
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับหลักการบริหารจัดการ	9
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง	13
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง	28
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	33
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	36
2.7 กรอบแนวคิด ในการวิจัย	42
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	43
3.1 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย	43
3.2 ประชากรที่ศึกษา	43

	จ
3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	44
3.4 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	44
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	45
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย	45
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	46
ตอนที่ 2 การจัดการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	50
ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และแนวทางในการแก้ไข	69
บทที่ 5 บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	72
5.1 สรุปผลการวิจัย	72
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	74
5.3 ข้อเสนอแนะ	75
บรรณานุกรม	77
ภาคผนวก	79
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย	80
ภาคผนวก ข หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูล	82
ภาคผนวก ค แบบสอบถามสำหรับการวิจัย	84
ประวัติผู้วิจัย	90

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตารางที่ 1.1	จำนวนร้อยละเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม	46
ตารางที่ 1.2	จำนวนร้อยละอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม	47
ตารางที่ 1.3	จำนวนร้อยละอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม	47
ตารางที่ 1.4	จำนวนร้อยละรายได้ของผู้ตอบแบบสอบถาม	48
ตารางที่ 1.5	จำนวนร้อยละการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม	48
ตารางที่ 1.6	จำนวนร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	49
ตารางที่ 1.7	จำนวนร้อยละประสบการณ์เขตของผู้ตอบแบบสอบถาม	49
ตารางที่ 2.1	แสดงระดับการจัดการ เรื่องการควบคุมดูแลการเลือกตั้ง	50
ตารางที่ 2.2	แสดงระดับการจัดการ เรื่องข้อกำหนดต่างๆ เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ส.ส.	51
ตารางที่ 2.3	แสดงระดับการจัดการ เรื่องการออกข้อกำหนด การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง	51
ตารางที่ 2.4	แสดงระดับการจัดการ เรื่องการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	52
ตารางที่ 2.5	แสดงระดับการจัดการ เรื่องการประสานงานกับหน่วยราชการ ท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ให้มีส่วนร่วมในการจัดการเลือกตั้ง	52
ตารางที่ 2.6	แสดงระดับการจัดการ เรื่องวิธีการขั้นตอนการรับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้ง ส.ส.	53
ตารางที่ 2.7	แสดงระดับการจัดการ เรื่องการตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกตั้ง	53
ตารางที่ 2.8	แสดงระดับการจัดการ เรื่องวิธีการกรอกรายละเอียดของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	54
ตารางที่ 2.9	แสดงระดับการจัดการ เรื่องกระบวนการหรือขั้นตอนการลงคะแนน	54
ตารางที่ 2.10	แสดงระดับการจัดการ เรื่องการเพิ่มชื่อ-ถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	55
ตารางที่ 2.11	แสดงระดับการจัดการ เรื่องการเลือกตั้งล่วงหน้าในเขต	55
ตารางที่ 2.12	แสดงระดับการจัดการ เรื่องกระบวนการในการนับคะแนนเลือกตั้ง	56
ตารางที่ 2.13	แสดงระดับการจัดการ เรื่องการประกาศผลการเลือกตั้ง	56

ตารางที่ 2.14	แสดงระดับการจัดการ เรื่องการแต่งตั้งกรรมการประจำหน่วย (กปน.), กรรมการนับคะแนน (กนค.) เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย (รปภ.)	57
ตารางที่ 2.15	แสดงระดับการจัดการ เรื่องการอบรมให้ความรู้ กปน., กนค. และ รปภ.	57
ตารางที่ 2.16	แสดงระดับการจัดการ เรื่องการจัดทำเอกสารการปฏิบัติหน้าที่ของ กปน. กนค. และ รปภ.	58
ตารางที่ 2.17	แสดงระดับการจัดการ เรื่องการมอบหมายหน้าที่และขอความร่วมมือจากบุคลากรที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่จัดการเลือกตั้ง	59
ตารางที่ 2.18	แสดงระดับการจัดการ เรื่องการกำหนดค่าตอบแทนของ กกต.	59
ตารางที่ 2.19	แสดงระดับการจัดการ เรื่องการกำหนดค่าใช้จ่ายในการอบรม เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน	60
ตารางที่ 2.20	แสดงระดับการจัดการ เรื่องการกำหนดค่าใช้จ่ายในการรณรงค์ประชาสัมพันธ์	60
ตารางที่ 2.21	แสดงระดับการจัดการ เรื่องการกำหนดค่าใช้จ่ายในการจัดซื้ออุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการเลือกตั้ง ในแต่ละหน่วย	61
ตารางที่ 2.22	แสดงระดับการจัดการ เรื่องการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย เกี่ยวกับงบประมาณ ในการจัดการเลือกตั้งของ กกต.เขต	61
ตารางที่ 2.23	แสดงระดับการจัดการ เรื่องสวัสดิการอื่นๆ นอกเหนือจากค่าตอบแทนที่ได้รับ	62
ตารางที่ 2.24	แสดงระดับการจัดการ เรื่องการจัดเตรียมและจำนวนบัตรเลือกตั้งที่ต้องใช้ในแต่ละหน่วย	62
ตารางที่ 2.25	แสดงระดับการจัดการ เรื่องการจัดเตรียมและจำนวนหีบบัตร ที่ใช้บรรจุบัตรลงคะแนนเลือกตั้ง	63
ตารางที่ 2.26	แสดงระดับการจัดการ เรื่องการจัดเตรียมและจำนวนคูหาลงคะแนน	63
ตารางที่ 2.27	แสดงระดับการจัดการ เรื่องการจัดเตรียมและจำนวนสายรัดหีบบัตรเลือกตั้ง	64
ตารางที่ 2.28	แสดงระดับการจัดการ เรื่องการจัดเตรียมและจำนวนแถบพลาสติกกันแนวเขตเลือกตั้ง	64

ตารางที่ 2.29	แสดงระดับการจัดการ เรื่องการจัดเตรียมและจำนวนปลอกแขนและอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการลงคะแนน และการนับคะแนน	65
ตารางที่ 2.30	แสดงระดับการจัดการ เรื่องการจัดเตรียมหนังสือคู่มือการปฏิบัติหน้าที่ให้กับ กปน., กนค. และ รปภ.	65
ตารางที่ 2.31	แสดงระดับการจัดการ เรื่องการจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในสถานที่นับคะแนนเลือกตั้ง	66
ตารางที่ 2.32	แสดงระดับการจัดการ เรื่องการอำนวยความสะดวกและการจัดการเลือกตั้ง	66
ตารางที่ 2.33	แสดงระดับการจัดการ เรื่องการประสานขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นในการจัดการเลือกตั้ง	67
ตารางที่ 2.34	แสดงระดับการจัดการ เรื่องการเตรียมบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และบัญชีรายชื่อผู้เสียสิทธิ	67
ตารางที่ 2.35	แสดงระดับการจัดการ เรื่องการรณรงค์เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และการติดต่อสื่อสาร ขนส่ง	68
ตารางที่ 2.36	แสดงระดับการจัดการ เรื่องการรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้ง	68
ตารางที่ 2.37	สรุปการจัดการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2549 ในแต่ละด้าน	69

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ภายหลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ในปี พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา ประชาชนชาวไทยได้เริ่มใช้วิธีการสรรหาตัวแทนมาบริหารประเทศ โดยผ่านการเลือกตั้งนับจากนั้นเป็นต้นมา สำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญตั้งแต่ปี พ.ศ. 2476 - 2539 และมีรูปแบบการเลือกตั้งที่แตกต่างกันไป ได้แก่ การเลือกตั้งทางอ้อม การเลือกตั้งโดยตรง การเลือกตั้งแบบรวมเขต การเลือกตั้งแบบรวมเขตเรียงเบอร์ (เขตจังหวัด) การเลือกตั้งแบบผสมระหว่างแบ่งเขตกับรวมเขต สำหรับรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน (พุทธศักราช 2540) ซึ่งได้กำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรูปแบบใหม่ เป็นการเลือกตั้งแบบผสม หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า “การเลือกตั้งระบบใหม่” คือ การเลือกตั้งแบบแบ่งเขตการเลือกตั้ง (One Man One Vote) จำนวน 400 คน จาก 400 เขตเลือกตั้ง (เขตเลือกตั้ง 1 เขต มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 1 คน) และแบบบัญชีรายชื่อ (Party List) จำนวน 100 คน จากทั่วประเทศ โดยพรรค จะส่งราย ชื่อผู้สมัคร ด้วยวิธีเรียงลำดับไม่เกิน พรรคละ 100 คน การบริหารราชการแผ่นดินในประเทศไทยของเรา ได้มีการแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดที่ใช้ในการปกครองประเทศมาแล้วทั้งหมด 16 ฉบับ ซึ่งในการแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญที่ผ่านมา มักจะเป็นการแก้ไขในเรื่องของหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาผู้บริหารประเทศ โดยผ่านกระบวนการเลือกตั้ง¹

การเลือกตั้งจึงเป็นกระบวนการทางการเมืองที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง และเป็นการแสดงออกซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมือง ตลอดจนเป็นกิจกรรมพื้นฐานที่มีการปฏิบัติในระบบการเมือง ไม่ว่าจะเป็น ระบอบประชาธิปไตย หรือเผด็จการก็ตาม การเลือกตั้งยังเป็นการแสดงออกถึงเจตจำนงในการเลือกสรรตัวแทนของประชาชนที่เหมาะสม เข้าไปสะท้อนความต้องการและปัญหาของประชาชนเพื่อให้คณะบุคคลใดบุคคลหนึ่งทำหน้าที่บริหารและพัฒนาบ้านเมือง ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่งการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประเทศไทยแต่เดิมนั้นกรมการปกครองกระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานรับผิดชอบ ต่อมากระบวนการในการบริหารและการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้ปรับเปลี่ยนโดยกฎหมายรัฐธรรมนูญ

¹ กรมการปกครอง, 64 ปี กรมการปกครองกับการพัฒนาประชาธิปไตย (พ.ศ.2475 - 2539), (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง, 2539), หน้า 23.

บริหารและการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้ปรับเปลี่ยนโดยกฎหมายรัฐธรรมนูญ ได้จัดตั้งองค์กรอิสระ ชื่อว่าสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) เป็นหน่วยงานรับผิดชอบในการบริหารจัดการเลือกตั้ง ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

ด้วยความสำคัญของการเลือกตั้งรัฐจึงจำเป็นต้องจัดการบริหารการเลือกตั้งให้เป็นไปได้ด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บริสุทธิ์ยุติธรรม และอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งให้มากที่สุด การจัดการเลือกตั้งที่มีประสิทธิภาพ จึงทำให้ประชาชนเข้ามาใช้สิทธิในการเลือกตั้งมากซึ่งเท่ากับเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างกว้างขวางการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นหลักการสำคัญขั้นพื้นฐานอีกประการหนึ่งของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย²

จากการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างแข็งขัน ส่งผลให้รัฐบาลและสภาที่ได้รับเลือกตั้งเข้าไป ต้องบริหารบ้านเมืองด้วยความโปร่งใสแสวงหาผลประโยชน์หรือทุจริตได้ไม่ง่ายเพราะต้องคอยเฝ้าติดตามความเคลื่อนไหวจากประชาชนที่เลือกคนเข้าไป การเฝ้าตรวจสอบติดตามการทำงานของรัฐบาลและสภาเป็นหลักการสำคัญ ขั้นพื้นฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อีกประการหนึ่งแต่ถ้าหากนักการเมืองบริหารบ้านเมือง โดยการแสวงหาผลประโยชน์ประชาชนย่อมได้รับผลกระทบและมีสิทธิเข้าชื่อถอดถอน ตามบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญและในวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2549 ได้มีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2549 ทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งได้รับเลือกตั้งไปเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548 ต้องหมดสภาพลงและตามพระราชกฤษฎีกา ดังกล่าว กำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในวันที่ 2 เมษายน 2549 การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงใหม่ เป็นการจัดการเลือกตั้งภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันซึ่งตามมาตรา 144 ได้กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ควบคุมและดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งการออกเสียงประชามติ ให้เป็นไปได้โดยสุจริตและเที่ยงธรรมและตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.2541 (แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 3 พ.ศ.2543) ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งและผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง เพื่อดำเนินกิจการที่จำเป็นเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้แก่ มีหน้าที่เกี่ยวกับการรับสมัครเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง กำหนดหน่วยเลือกตั้ง ที่เลือกตั้ง และสถานที่นับคะแนนในเขตเลือกตั้ง การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การเพิ่มชื่อและการถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง รวมทั้งมีหน้าที่ในการกำกับดูแลการ

² กระมล ทองธรรมชาติ, และคณะ, การเลือกตั้งพรรคการเมืองและเสถียรภาพของรัฐบาล, (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มาสเตอร์เพรส, 2531), หน้า 9 – 11.

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง แต่งตั้งบุคคลเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งแต่ละแห่ง

ในปี พ.ศ. 2549 จังหวัดเชียงใหม่มีจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งสิ้น 1,143,264 คน ได้แบ่งพื้นที่เขตเลือกตั้งของจังหวัดเชียงใหม่ ออกเป็น 11 เขตเลือกตั้ง และมีจำนวนหน่วยเลือกตั้งทั้งสิ้น 2,462 หน่วยเลือกตั้ง ซึ่งแต่เดิมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของจังหวัดเชียงใหม่ ในปี พ.ศ. 2548 แบ่งพื้นที่เขตเลือกตั้งเป็น 10 เขตเลือกตั้ง แต่เนื่องจากในปี พ.ศ. 2549 จังหวัดเชียงใหม่มีจำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้น นับว่าการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจังหวัดเชียงใหม่ สภาพ ทางพื้นที่ที่กว้างขวางและมีข้อจำกัดทางด้านภูมิศาสตร์เป็นอย่างมาก แต่การบริหารจัดการเลือกตั้งในระดับเขตเลือกตั้งมีผู้ดำเนินการซึ่งมาจากองค์กรต่างๆ เข้ามาบริหารจัดการการเลือกตั้ง ได้แก่ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง และกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง รวม 10 คนต่อ 1 เขตเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้เข้ามาเป็นผู้จัดการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.2541 (แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 3 พ.ศ.2545) ปัญหาและอุปสรรคที่พบในการบริหารจัดการเลือกตั้ง ประเด็นสำคัญได้แก่ ปัญหาและอุปสรรคในด้านงบประมาณ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการวินิจฉัยสั่งการและการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ไม่สามารถดำเนินงานทันตามกำหนดเวลา เช่น การสรรหากรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (กปน.) และกรรมการนับคะแนน (กนค.) เป็นไปด้วยความยากลำบาก ทั้งนี้เป็นเพราะไม่มีผู้สมัครครบถ้วนตามจำนวนที่กำหนดตามกฎหมาย ผู้สมัครขาดคุณสมบัติ เช่น เป็นสมาชิกพรรคการเมือง ไม่มีวุฒิการศึกษาตามที่กำหนด ฯลฯ รวมทั้งผู้สมัครกลัวปัญหาการฟ้องร้องของผู้สมัครรับเลือกตั้ง และค่าตอบแทนในการปฏิบัติงานค่อนข้างต่ำ ตลอดจนไม่ได้ได้รับความร่วมมือในการดำเนินงานจากภาครัฐและเอกชนมากเท่าที่ควร³

และที่สำคัญคือปัญหาการร้องเรียน การร้องคัดค้านการเลือกตั้ง มีการกระทำผิดกฎหมายการเลือกตั้ง ซึ่งหากว่าผู้สมัครรับเลือกตั้ง ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างถ่องแท้แล้ว ปัญหาการกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้งก็จะลดน้อยลง

จากประเด็นปัญหาและผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี 2549 ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาว่า การจัดการการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในแต่ละเขตเลือกตั้งของจังหวัดเชียงใหม่เป็นอย่างไร อะไรที่เป็นประเด็นปัญหา อุปสรรคในการบริหารจัดการ

³ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, รายงานผลการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไป ปี 2548 จังหวัดเชียงใหม่, (เชียงใหม่: สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเชียงใหม่, 2548), หน้า 8 – 12.

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งของจังหวัด เชียงใหม่ การจัดการในบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตลอดจนระเบียบ กฎหมาย เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้เพื่อนำผลรายงานการวิจัยไปประกอบการ พิจารณาหรือเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และเป็นแนวทางการดำเนินงานจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิก สภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นที่พึงจะเกิดขึ้นในอนาคต ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งให้เป็นไป เป็นไปด้วยความเรียบร้อย สุจริตและเที่ยงธรรม

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษา การจัดการ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี พ.ศ. 2549 ของ คณะกรรมการการเลือกตั้ง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและแนวทางในการแก้ไข การจัดการ การเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี พ.ศ. 2549 ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จังหวัดเชียงใหม่

1.3 ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามเก็บข้อมูลจาก คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่ 1 – 11 ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี พ.ศ. 2549 จังหวัดเชียงใหม่ และนำมาเขียนวิเคราะห์ ข้อมูลที่มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
2. ขอบเขตด้านประชากร

ศึกษาจากประชากร ซึ่งเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่ 1-11 ของ จังหวัดเชียงใหม่ เขตละ 10 คน ตามข้อกำหนดของคณะกรรมการการเลือกตั้ง รวม 110 คน
3. ขอบเขตด้านพื้นที่

ศึกษา คณะกรรมการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเชียงใหม่ประจำเขต เลือกตั้งที่ 1-11 ในพื้นที่ 22 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ จำนวน 11 เขตเลือกตั้ง

1.4 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การเลือกตั้ง หมายถึง การเลือกตั้งทั่วไปสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี พ.ศ. 2549 เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549 ของจังหวัดเชียงใหม่

เขตเลือกตั้ง หมายถึง ท้องที่ที่กำหนดเป็นเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขต เลือกตั้ง ของจังหวัดเชียงใหม่

คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หมายถึง บุคคลผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็น
คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเชียงใหม่

ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หมายถึง บุคคลผู้ที่ดำรงตำแหน่งเป็น
ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเชียงใหม่

คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง (กต.เขต) หมายถึง บุคคลผู้ได้รับการ
แต่งตั้งเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่ 1 ถึงเขตเลือกตั้งที่ 11 ของจังหวัด
เชียงใหม่

กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (กปน.) หมายถึง บุคคลผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ
การเลือกตั้งประจำหน่วยเลือกตั้ง ของเขตเลือกตั้งที่ 1 ถึงเขตเลือกตั้งที่ 11 ของจังหวัดเชียงใหม่

กรรมการนับคะแนน (กนค.) หมายถึง บุคคลผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการนับ
คะแนนประจำเขตเลือกตั้งที่ 1 ถึงเขตเลือกตั้งที่ 11 ของจังหวัดเชียงใหม่

เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย (รปภ.) หมายถึง บุคคลผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็น เจ้าหน้าที่
รักษาความปลอดภัยประจำหน่วยเลือกตั้ง ของเขตเลือกตั้งที่ 1 ถึงเขตเลือกตั้งที่ 11 ของจังหวัด
เชียงใหม่

การจัดการการเลือกตั้ง หมายถึง การจัดการ กฎหมาย ระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศ และ
หนังสือสั่งการ วิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1.5.1 ทำให้ทราบถึง การบริหารจัดการการเลือกตั้ง ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ
แนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการจัดการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี พ.ศ.
2549 ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จังหวัดเชียงใหม่

1.5.2 ผลจากการศึกษาวิจัย สามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุง แก้ไข ระเบียบ
ข้อบังคับ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนขั้นตอนการดำเนินงาน และการบริหารจัดการการ
เลือกตั้งในด้านต่างๆ ให้เกิดความเรียบร้อย สุจริต เทียบธรรม และมีประสิทธิภาพ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษา การจัดการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี พ.ศ. 2549 ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จังหวัดเชียงใหม่ สำหรับเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามประเด็นดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาล
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับหลักการบริหารจัดการ
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
- 2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาล

ผู้วิจัยเห็นว่าหลักธรรมาภิบาลมีความหมายและมีองค์ประกอบที่มีความสำคัญยิ่ง ซึ่งผู้ที่ได้รับมอบหมายภารกิจอย่างใดอย่างหนึ่ง จะได้อึดเป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

2.1.1 ความหมายและลักษณะของธรรมาภิบาล

การบริหารจัดการที่ดีหรือธรรมาภิบาล ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า good governance ซึ่งได้มีการพูดถึงแนวคิดนี้เป็นครั้งแรกในแวดวงของหน่วยงานระหว่างประเทศที่มีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือในด้านการพัฒนาประเทศนับแต่ปลายคริสต์ศักราชที่ 1980 เป็นต้นมา ภายหลังจากที่ได้มีการอภิปรายเกี่ยวกับผลของนโยบายการปรับโครงสร้างธนาคารโลก ในช่วงนั้นได้มีการใช้คำว่า “good government อย่างกว้างๆ ในการกล่าวถึง ธรรมชาติและรูปแบบของระบบการเมืองที่ครอบคลุมถึงความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติ (Accountability) และความโปร่งใส (Transparency) ในการตัดสินใจ นอกจากนี้ยังมักถูกนำไปเชื่อมโยงกับเงื่อนไขทางการเมือง เช่น ความเป็นประชาธิปไตยการส่งเสริมระบบที่มีพรรคการเมืองหลายพรรคและการเลือกตั้งเสรี”¹

¹ รัชยา ศานติยานนท์ และคณะ, “รูปแบบใหม่ของการบริหารจัดการที่ดีในมหาวิทยาลัย”, รายงานถาวรวิจัย, (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544), 124 หน้า.

จากนั้น ได้มีการนำแนวคิดนี้ไปใช้อย่างกว้างขวางในหมู่ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในองค์กรระหว่างประเทศที่มีส่วนร่วมในโครงการให้ความช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนาต่าง ๆ มูลเหตุจูงใจให้บุคคลเหล่านี้หันมาองการบริหารจัดการที่ดี คือ ความล้มเหลวของประเทศที่ได้รับการช่วยเหลือในการพัฒนาประเทศตามแนวทางของประเทศซีกโลกตะวันตก โดยเฉพาะกลุ่มประเทศในแถบลาตินอเมริกาและแอฟริกา ผู้รับผิดชอบมองว่าสาเหตุของความล้มเหลวมาจากการที่รัฐ ไร้ความสามารถที่จะดำเนินการตามที่ได้รับคำแนะนำ ทั้งนี้มุมมองดังกล่าว ถือว่ารัฐบาลเป็นศูนย์กลางของการตัดสินใจที่สำคัญในสังคมทุกระดับ จึงมีการเรียกร้องให้มีการปรับปรุงการบริหาร ซึ่งรวมถึงการปรับปรุงโครงสร้าง และระเบียบกฎเกณฑ์ที่ค่อนข้างซับซ้อนของรัฐ เพื่อเอื้ออำนวยต่อการนำนโยบายในการพัฒนาประเทศไปปฏิบัติ มีนักวิชาการจำนวนมากได้เอ่ยถึง good governance ทั้งในแง่ความหมายและความจำเป็นสำหรับสังคมไทยรวมทั้งได้มีการวิพากษ์แนวคิดนี้อย่างหลากหลาย นักวิชาการเหล่านี้ใช้คำภาษาไทยแทนคำว่า “good governance” ไว้ต่างๆ กันเช่น ธรรมภิบาล ธรรมรัฐ ประชารัฐ การปกครองที่ดี การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี เป็นต้น

2.1.2 องค์ประกอบของธรรมภิบาล

แม้ว่าความหมายหรือวัตถุประสงค์ในการเอ่ยถึงและส่งเสริมการนำหลักธรรมภิบาลมาใช้ของหน่วยงานต่าง ๆ จะต่างกันไปเพราะว่าการจัดวิธีการปกครองตามหลักธรรมภิบาล นั้นอาจไม่มีวิธีที่ดีที่สุดเพียงวิธีเดียวและองค์ประกอบของหลักธรรมภิบาลนั้นก็ได้มีการกำหนดไว้แตกต่างกันไปแต่องค์ประกอบที่แตกต่างกันไปนั้นจะมีองค์ประกอบร่วมที่คล้ายคลึงกันซึ่งเป็นรากฐานของการสร้างธรรมภิบาลซึ่งจะหยิบยกองค์ประกอบของหลักธรรมภิบาล มาพิจารณา ดังต่อไปนี้

ไชยวัฒน์ คำชู และ คณะ กล่าวว่า “องค์ประกอบพื้นฐานของการสร้างธรรมภิบาล”² ได้แก่

1. ภาระรับผิดชอบ หมายถึง การกำหนดให้บุคคลและองค์กร ทั้งที่มาจาก การเลือกตั้ง และการแต่งตั้ง ซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานภาครัฐ ต้องมีภาระความรับผิดชอบต่อสาธารณะในเรื่องที่เกี่ยวกับการกระทำกิจกรรมหรือการตัดสินใจใดๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสาธารณะ หรือ กระทำในนามของสาธารณะ ในความหมายแคบภาระรับผิดชอบมุ่งเน้นเรื่องความสามารถที่จะ อภิปรายที่มาที่ไปของการจัดสรรการใช้และการควบคุมอันเป็นเรื่องเกี่ยวกับระบบงบประมาณการบัญชีและการตรวจสอบบัญชีในความหมายกว้างภาระรับผิดชอบยังหมายรวมถึงการจัดตั้งและการใช้บังคับกฎเกณฑ์และระเบียบกติกาต่าง ๆ ของบริษัทอีกด้วย

² ไชยวัฒน์ คำชู และคณะ, แนวทางการนำหลักธรรมภิบาลมาประยุกต์ใช้กับองค์กรปกครองท้องถิ่น, (กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์, 2545), หน้า 44 - 49.

2. ความโปร่งใส หมายถึง การที่สาธารณชนมีโอกาสรับรู้ นโยบายด้านต่าง ๆ ของรัฐบาลและมีความมั่นใจว่ารัฐบาลมีความตั้งใจจริง ในการดำเนินตามนโยบายนั้นซึ่งจะเกิดขึ้นได้เมื่อประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงาน คำชี้แจง และถ้อยแถลงต่างๆ ของรัฐบาล และกระบวนการทางการเมือง ในการกำหนดและดำเนินนโยบายเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วม รวมทั้งเปิดให้มีการต่อสู้แข่งขันระหว่างฝ่ายต่าง ๆ อย่างเต็มที่ในการกำหนดทางเลือกของสังคม นอกจากนี้ความโปร่งใสยังทำให้การติดตามตรวจสอบของสาธารณชนมีความถูกต้องมากขึ้น และได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวข้องกับสภาพเงื่อนไขทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

3. การปราบปรามการทุจริตและการประพฤติมิชอบความหมายนี้ครอบคลุมรูปแบบการฉ้อราษฎร์บังหลวงเกือบทั้งหมดทั้งที่อยู่ในภาครัฐและเอกชนในส่วนของระบบราชการการทุจริตส่วนใหญ่หมายถึง การกระทำของหน่วยราชการหรือของข้าราชการที่มีขอบด้วยกฎหมาย การปราบปรามการทุจริตและการประพฤติมิชอบ จึงถือเป็นตัวชี้วัดสำคัญที่แสดงความตั้งใจจริงในการสร้างธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้น

4. การจัดวิธีการปกครองแบบมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียเข้ามามีบทบาทและอิทธิพลในการตัดสินใจดำเนินนโยบายและการมีส่วนร่วมในการควบคุมสถาบัน ตลอดจนการจัดสรรการใช้และการรักษาทรัพยากรต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของตนเองอันจะทำให้เกิดการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ เมื่อพิจารณาในบริบทของการจัดการปกครองและการบริหาร การมีส่วนร่วมจะเน้นที่การอุดหนุนให้ประชาชนพลเมืองซึ่งรวมผู้หญิงด้วยมีอำนาจมากขึ้นและเน้นความสำคัญของการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแสดงและกิจกรรมต่าง ๆ ในภาคประชาสังคม การมีส่วนร่วมเป็นเรื่องเกี่ยวกับการสร้างกรอบของกฎเกณฑ์ และสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจซึ่งจะช่วยสร้างข้อเรียกร้องที่ชอบธรรม และก่อให้เกิดกระบวนการติดตามตรวจสอบนโยบายและการดำเนินการของรัฐ การมีส่วนร่วมเกิดขึ้นได้หลายระดับด้วยกัน นับแต่ระดับรากหญ้า โดยผ่านสถาบันในระดับท้องถิ่นและเทศบาล ไปจนถึงระดับภูมิภาค และระดับชาติ ภายใต้ รูปแบบการปกครองที่มีการกระจายอำนาจและยืดหยุ่น ตลอดจนการมีส่วนร่วมในภาคเอกชน

5. การสร้างกรอบทางกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้เข้มแข็ง คือการมีกฎหมายที่มีความชัดเจนและนำมาใช้อย่างเป็นทางการ ซึ่งระบบยุติธรรมและกฎหมายที่ส่งเสริมการพัฒนาและระบบการจัดการปกครองที่ดีนั้น คือการมีกฎหมายที่มีความชัดเจนและนำมาใช้อย่างเป็นทางการในระบบ และกระบวนการยุติธรรมที่มีความเป็นวัตถุวิสัยและเป็นอิสระ และเป็นระบบกฎหมาย ซึ่งมีบทลงโทษที่เหมาะสมเพื่อป้องปรามผู้คิดละเมิดหรือลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืนกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมที่ดีจะช่วยส่งเสริมการปกครองตามหลักนิติธรรม สิทธิมนุษยชน และการพัฒนาเศรษฐกิจถ้าขาดระบบเช่นว่านี้ไปหรือมีระบบที่อ่อนแอจะทำให้ไม่ค่อยมีใครอยากจะลงทุน และพฤติกรรม

การแสวงหาประโยชน์จากค่าเช่า (Rent-seeking activities) จะแพร่กระจายอย่างกว้างขวางและปัญหาการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายจะนำไปสู่การกระทำของบริษัทธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตในทุกระดับ

จากเนื้อความดังกล่าวพอสรุปได้ว่าองค์กรใดหากมีการบริหารจัดการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลซึ่งมีองค์ประกอบ คือ ความรับผิดชอบ, ความโปร่งใส, การปราบปรามการทุจริต, วิธีการการมีส่วนร่วม และการสร้างกรอบทางกฎหมายไม่ว่าจะเป็นการบริหารจัดการเกี่ยวกับนโยบายธุรกิจหรือกิจการหรือแม้แต่หน้าที่ที่ได้รับมอบหมายย่อมส่งผลให้การบริหารจัดการในเรื่องนั้นๆเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับหลักการบริหารจัดการ

เมื่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ได้รับการแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งแล้วและหากต้องการให้กิจการที่ต้องปฏิบัติสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ย่อมต้องมีหลักการบริหารจัดการที่ดีผู้วิจัยจึงอ้างถึงแนวคิดเกี่ยวกับหลักการบริหารจัดการ ดังนี้

คำว่า “การจัดการ” (Management) เป็นคำที่คนส่วนมากต่างเคยได้ยิน ได้ฟังกันมานานแสนนานแล้ว แต่ในทางปฏิบัตินั้น โอกาสที่จะมีการนำเอาคำนี้มาใช้อย่างถูกต้องจะมีน้อยมาก คนส่วนมากมักจะเข้าใจคำว่า “การจัดการ” ในความหมายที่แคบ เช่น การพูดถึงการบริหารเวลา การบริหารคน การบริหารพัสดุ เป็นต้น และในบางครั้งก็มีการพูดถึงในขอบเขตที่กว้างขึ้นว่า หมายถึง รูปแบบของกระบวนการทำงานหรือเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มคนจำนวนมากและเป็นความรู้ที่เป็นศาสตร์วิชาการอย่างหนึ่ง

การจัดการ หมายถึง ภารกิจของบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือหลายคน (ที่เรียกว่าผู้บริหาร) ที่เข้ามาทำหน้าที่ประสานให้การทำงานของบุคคลที่ต่างฝ่ายต่างทำ และไม่อาจประสบผลสำเร็จจากการแยกกันทำให้สามารถบรรลุผลสำเร็จได้ด้วยดี

Argenti, Paul A., (1997) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารขั้นพื้นฐานว่า ควรประกอบไปด้วยปัจจัย 4 ประการ ดังนี้

1. บุคคล (Man) หมายถึง การบริหารงานบุคคลในองค์กรหน่วยงานทั้งหมดรวมไปถึงภาวะผู้นำของผู้มีอำนาจสูงสุดในองค์กรด้วยเพราะการที่องค์กรหรือหน่วยงานจะปฏิบัติงานใดๆ ให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น “บุคคล” เป็นทรัพยากรที่สำคัญสูงสุดในองค์กรหากการบริหารบุคคลล้มเหลวก็ยากที่องค์กรหรือหน่วยงานนั้นๆ จะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้

2. งบประมาณ (Money) งบประมาณจะเกี่ยวข้องในทุกด้านของการทำงาน เช่น ค่าจ้างเงินเดือน ค่าตอบแทน เพื่อจูงใจเจ้าหน้าที่ให้มีขวัญและกำลังใจ มุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานให้มีผลผลิตสูงสุด รวมไปถึงนำไปใช้ในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานด้วย

3. วัสดุอุปกรณ์ (Material) ในการปฏิบัติงาน วัสดุอุปกรณ์ วัสดุดิบต่างๆ ที่จำเป็นก็เป็นสิ่งสำคัญ หากขาดซึ่งการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์อย่างเพียงพอแล้วหน่วยงานคงไม่สามารถสร้างผลผลิตตามที่ต้องการได้

4. ระบบการจัดการ (Management) หมายถึง หลักในการบริหาร ซึ่งแต่ละหน่วยงานจะมีหลักการบริหารที่แตกต่างกันไปแล้วแต่ภารกิจที่ได้รับมอบหมาย อย่างไรก็ตามการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพยังขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำด้วยเช่นกัน³

กระบวนการบริหาร

การบริการเกิดขึ้นมาเป็นเวลาช้านานตั้งแต่สมัยดึกดำบรรพ์แล้วและชีวิตของมนุษย์เราทุกคนก็ต้องเข้าไปเกี่ยวข้อง หรือพบเห็นอยู่เป็นประจำ เพียงแต่เราไม่ได้สนใจหรือคิดว่ามันเป็นการบริหารเท่านั้นและในสมัยก่อนก็ยังไม่มียุทธศาสตร์หรือนักบริหารท่านใดสนใจที่จะศึกษาค้นหาหลักการบริหารที่มีกฎเกณฑ์ขึ้นมาไว้ใช้ ทั้งนี้เพราะการบริหารงานสมัยก่อนคงอาศัยเพียงสัญชาตญาณประสบการณ์ จาริด ประเพณีและความเคยชินที่บรรพบุรุษของเราเคยทำกันมา พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย เคยทำมาอย่างไร ลูกหลานที่เข้ามารับช่วงงานก็คงดำเนินกิจการไปตามนั้นโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะเป็นเรื่องระบบการจัดการ วิธีการในการทำงานแต่ละอย่าง วิธีการในการลงโทษ การให้รางวัล การจ่ายค่าตอบแทน ฯลฯ ลักษณะการดำเนินงานเช่นนี้เกิดขึ้นทั้งในวงการบริหารงานของเอกชนและวงการราชการ แต่ต่อมา เมื่อสังคมเจริญขึ้นมีการพัฒนาทั้งทางด้านวิชาการและเทคโนโลยีต่างๆเกิดขึ้นมากมายการดำเนินการขององค์กรต่างๆ ก็ขยายใหญ่โตขึ้น มีคนมาร่วมกันทำงานมากขึ้นกิจกรรมที่ทำก็มีความยุ่งยากสลับซับซ้อนมีการแข่งขันกันมากขึ้น เพราะฉะนั้นการทำงานแบบดั้งเดิมก็เริ่มเกิดปัญหาต่างๆขึ้นถ้าพึ่งผู้นำหรือผู้บริหารเพียง 2-3 คน ไม่สามารถจัดการดูแลควบคุมการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชาได้อย่างทั่วถึง จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์ทางการบริหารที่มีระเบียบแบบแผนที่แน่นอนชัดเจนขึ้นมาไว้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานขององค์กรต่างๆ ต่อไปและนี่คือจุดเริ่มต้นของการศึกษาค้นคว้าหาทฤษฎี และหลักเกณฑ์ทางการบริหาร⁴

³ ศิริพงษ์ ลดาวัลย์ ณ อยุธา, “ทฤษฎีและแนวคิดทางรัฐประศาสนศาสตร์”, ค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2542, หน้า 32.

⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 33.

กระบวนการบริหาร (Process of Administration) หรือการประกอบกิจการในทางการบริหารนี้ บางทีจัดว่าเป็นหน้าที่ของนักบริหาร และได้มีผู้ให้ความเห็นถึงลำดับขั้นที่สำคัญของกระบวนการบริหารไว้แตกต่างกัน บางท่านเห็นว่าน่าจะต้องประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดการองค์การ (Organizing) การอำนวยการ (Directing) การประสานงาน (Coordinating) และการควบคุม (Controlling) เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การเสนอความเห็นในเรื่องเกี่ยวกับกระบวนการบริหารนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากการตื่นตัวในเรื่องการบริหารจัดการแบบวิทยาศาสตร์ ซึ่งหมายถึง ความพยายามที่จะค้นหาวิธีการบริหารที่ดีที่สุด (One Best Way) ในการทำงานจากแนวคิดที่จะหาวิธีที่ดีที่สุดในการบริหารงาน Luther Gulick และ Lyndall Urwick ได้สรุปกระบวนการบริหารไว้ใน “Paper on the Science of Administration” ในปี 1973 ว่ากระบวนการบริหารย่อประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 7 ประการ หรือที่เรียกกันย่อๆ ว่า “POSDCORO” ซึ่งอธิบายตามความหมายไว้ดังนี้

1. P=Planning หมายถึง การวางแผนอันเป็นการคาดเหตุการณ์ในอนาคตซึ่งจะต้องคำนึงถึงนโยบาย (Policy) ทั้งนี้เพื่อให้แผนงานที่กำหนดขึ้นไว้มีความสอดคล้องต้องกันในการดำเนินงาน การวางแผนเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการใช้ความรู้ในทางวิชาการและวิจารณ์เหตุผลการตัดสินใจในอนาคตแล้วกำหนดวิธีการ โดยถูกต้องอย่างมีเหตุผลเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยถูกต้องและสมบูรณ์

2. O=Organizing หมายถึง การจัดส่วนราชการหรือองค์กรซึ่งในการศึกษาบางแห่งก็พิจารณาไปกับการปฏิบัติงานหรือวิธีการจัดการด้วย เรื่องการจัดแบ่งส่วนงานนี้จะต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน คุณภาพของงาน หรือจัดตามลักษณะของงานเฉพาะอย่าง นอกจากนี้อาจพิจารณาในแง่ช่วงของการควบคุม หรือพิจารณาในแง่ของหน่วยงานหลัก หน่วยแนะนำหรือที่ปรึกษา และหน่วยงานช่วย เป็นต้น นอกจากนี้ในการศึกษาเรื่องการจัดองค์กรนี้ยังได้ศึกษาถึงการแก้ไขอุปสรรคขัดข้อง ตลอดจนการปรับปรุงองค์การการบริหารไว้ด้วย

3. S=Staffing หมายถึง การจัดหาบุคคลและเจ้าหน้าที่มาปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับการจัดแบ่งหน่วยงานที่กำหนดไว้หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งหมายถึง การจัดการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล เพื่อให้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถมาปฏิบัติงานให้เหมาะสม รวมถึงการที่จะเสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสัมพันธภาพในการปฏิบัติงานของคณาจารย์และพนักงานด้วย

4. D=Directing หมายถึง การอำนวยการรวมทั้งการควบคุมงานและนิเทศงานซึ่งต้องใช้ศิลปะในการบริหารงาน เช่น ภาวะผู้นำ มนุษย์สัมพันธ์ และการจูงใจ เป็นต้น การอำนวยการในที่นี้ รวมถึงการวินิจฉัยสั่งการซึ่งเป็นหลักอันสำคัญอย่างหนึ่งของการบริหารงานและขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างานมาก ภารกิจจะดำเนินไปด้วยดีได้ จำต้องมีการตัดสินใจที่ดีและการสั่งการที่ถูกต้องเหมาะสมกับแต่ละลักษณะของการตัดสินใจ

5. CO=Coordination หมายถึง ความร่วมมือประสานงาน เพื่อการดำเนินงานไปด้วยความเรียบร้อยและราบรื่นคือศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการที่จะช่วยให้การประสานงานดีขึ้นเพื่อช่วยแก้ปัญหาข้อขัดข้องในการปฏิบัติงาน การร่วมมือประสานงานเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมากในการบริหาร เพราะเป็นกิจกรรมประจำวันที่จะต้องกระทำในการปฏิบัติงาน และเป็นสิ่งที่มีอยู่ในระดับของงาน การร่วมมือประสานเป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาที่จะต้องจัดให้มีขึ้นในหน่วยงานของตนเพราะเป็นปัจจัยสำคัญในอันที่จะช่วยให้เกิดความสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

6. R=Reportion หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติงาน รวมถึงการประชาสัมพันธ์ที่จะต้องให้ประชาชนทราบด้วย อันที่จริงการรายงานนี้มีความสัมพันธ์กับการติดต่อสื่อสารอยู่มาก การรายงานโดยทั่วไปหมายถึงวิธีการเกี่ยวข้องกับการให้ข้อเท็จจริงหรือข้อมูลแก่ผู้สนใจมาติดต่อสอบถามผู้บังคับบัญชาและ/หรือผู้ร่วมงาน ความสำคัญของการรายงานนั้นอยู่ที่จะต้องตั้งอยู่บนรากฐานของความเป็นจริง

7. B=Budgeting หมายถึง งบประมาณ โดยศึกษาให้ทราบถึงระบบและกรรมวิธีในการบริหารเกี่ยวกับงบประมาณและการเงิน ตลอดจนการใช้วิธีการงบประมาณเป็นแผนงานเป็นเครื่องมือในการควบคุมงาน วิธีการบริหารงบประมาณ โดยทั่วไปมักกำหนดหมุนเวียนคล้ายคลึงกันอย่างที่เรียกว่า “วงจรงบประมาณ” ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

7.1 การเตรียมขออนุมัติงบประมาณ

7.2 การพิจารณาให้ความเห็นชอบ

7.3 การใช้จ่ายงบประมาณ

7.4 การตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ⁵

หน้าที่ทางการบริหาร (The Management Functions)

James M. Higgins (1994) กล่าวถึงหน้าที่ทางการบริหารไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. การวางแผน คือ กระบวนการในการกำหนดวัตถุประสงค์และพิจารณาหาแนวทาง เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวในอนาคตซึ่งมีความไม่แน่นอน

2. การจัดองค์การ คือ กระบวนการในการพิจารณาการจัดสรร และจัดเตรียมทรัพยากร เพื่อให้บรรลุปณิธานขององค์การ

3. การนำ คือ กระบวนการในการตัดสินใจเพื่อให้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลและนำกระบวนการตัดสินใจดังกล่าวนั้นไปปฏิบัติ

4. การควบคุม คือ กระบวนการเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าได้ดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การแล้วหรือจะต้องกระทำการอย่างไรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวให้ได้ในอนาคต

⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 34 - 35.

5. การแก้ไขปัญหาเชิงสร้างสรรค์ คือ กระบวนการปฏิบัติในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง ทำความเข้าใจ และระบุปัญหา ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการตัดสินใจ หาแนวทางเชิงสร้างสรรค์ในการแก้ไขปัญหาที่ระบุ ตัดสินใจเลือกทางเลือกดำเนินการตามทางเลือกที่เลือกแล้ว และควบคุมให้เป็นไปตามที่มุ่งหวัง⁶

จากเนื้อความดังกล่าวพอสรุปได้ความว่า การจัดการภารกิจใด จะให้บรรลุผลสำเร็จด้วยดีนั้น ต้องประกอบด้วย บุคคล, งบประมาณ, วัสดุอุปกรณ์และระบบการจัดการ เมื่อมีองค์ประกอบครบถ้วนแล้วจึงลงมือปฏิบัติโดยมีรูปแบบหรือกระบวนการบริหาร ต่อไป

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง

คณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นบุคคลที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 เพื่อมาทำหน้าที่เป็นองค์กรอิสระในการจัดการเลือกตั้งแทนกระทรวงมหาดไทย

คณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ซึ่งตามมาตรา 144 ได้กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งการออกเสียงประชามติให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ด้วยเหตุผลที่เป็นองค์กรจัดการเลือกตั้งที่มีความเป็นอิสระไม่อยู่ในสังกัดของฝ่ายบริหารเข้ามาทำหน้าที่แทนกระทรวงมหาดไทย คณะกรรมการการเลือกตั้ง ประกอบด้วยประธานกรรมการ 1 คน และกรรมการอื่น ๆ อีก 4 คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา คณะกรรมการการเลือกตั้งมีวาระการดำรงตำแหน่ง 7 ปี นับแต่วันที่ พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งและให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว⁷

ขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

1. วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง การเลือกตั้งทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่นทุกระดับจะมีปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง คือประชาชนผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง ผู้สมัครรับเลือกตั้ง และพรรคการเมือง เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเลือกตั้ง และกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ เกี่ยวกับการเลือกตั้ง และยังมีปัจจัยย่อยอีกมากมาย ที่ส่งผลให้การเลือกตั้งไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของการเลือกตั้งภายใต้ระบอบประชาธิปไตย กล่าวคือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 กำหนดให้มี

⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 41.

⁷ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, คู่มือประชาชน สำหรับการเลือกตั้ง, (กรุงเทพฯ : บริษัท ราไทยเพรส จำกัด, 2547), หน้า 25.

คณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อทำหน้าที่ควบคุมและดำเนินการจัด หรือจัดให้มีการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภาสมาชิกสภาท้องถิ่น รวมทั้งการออกเสียงประชามติให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม เพื่อให้เป็นองค์การรับผิดชอบเกี่ยวกับการเลือกตั้งอย่างชัดเจน การกำกับสอดส่องดูแลการเลือกตั้งและการเสริมสร้างให้ความรู้แก่ประชาชนอย่างชัดเจนที่จะช่วยป้องกันการ “ซื้อสิทธิ ขายเสียง” เลือกตั้งซึ่งอาจจะไม่หมดไป แต่ก็น่าจะลดลงกว่าที่เป็นอยู่ ปราศจากอิทธิพลแทรกแซงอย่างแท้จริงต่อไป

2. รูปแบบของคณะกรรมการการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งได้จัดตั้งขึ้นในรูปของคณะกรรมการ ซึ่งจะมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดไว้ โดยอาศัยหลักการบริหารงานแบบรับผิดชอบร่วมกัน โดยกรรมการการเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งจะไม่สามารถใช้อำนาจกระทำการใดได้โดยลำพังเลย ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้เกิดการใช้อำนาจในทางที่ให้คุณ ให้โทษ แก่บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยความอคติของกรรมการการเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งได้ (ตามมาตรา 8) นอกจากนั้นแล้วการที่กำหนดให้การดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งมีระยะเวลายาวนานถึง 7 ปี แต่ให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว (มาตรา 140) ก็เพื่อวัตถุประสงค์ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง มีความเป็นอิสระสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มที่ โดยไม่หวั่นเกรงต่ออิทธิพลหรือผลประโยชน์อื่นใดที่จะชักจูงใจให้ปฏิบัติหน้าที่เอนเอียงไปเพื่อประโยชน์ของผู้หนึ่งผู้ใด ที่จะบันดลให้คนสามารถกลับมาดำรงตำแหน่งคณะกรรมการการเลือกตั้งได้อีก

3. องค์ประกอบของคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีจำนวน 5 คน ประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งคน และกรรมการอื่นอีก 4 คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภาจากผู้ซึ่งมีความเป็นกลางทางการเมืองและความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ โดยให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการในการแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้ง และให้มีวาระการดำรงตำแหน่ง 7 ปี

4. อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น รวมทั้งการออกเสียงประชามติให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม⁸

⁸ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, รายงานวิจัยปัญหาการจัดการเลือกตั้ง ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547, (กรุงเทพฯ : บริษัท รอยัลเพรส แอนด์ แพลก จำกัด, 2547), หน้า 18.

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2541
บัญญัติอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ไว้ดังนี้

1. ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติคณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจที่จะสั่งให้หน่วยงานราชการ ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐดำเนินการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามอำนาจหน้าที่ หรือให้หน่วยงานดังกล่าวมีคำสั่งให้ข้าราชการพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐปฏิบัติภารกิจอันจำเป็นเกี่ยวกับการเลือกตั้ง หรือการออกเสียงประชามติได้ตามที่เห็นสมควร

2. กำหนดแนวทางปฏิบัติหน้าที่ของผู้ที่ได้รับแต่งตั้งที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจออกข้อกำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติหน้าที่ของผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง หรือการออกเสียงประชามติ

3. ดำเนินการแบ่งเขตเลือกตั้งและจัดทำทะเบียนรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่จัดให้มีการทำทะเบียนรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จากหลักฐานทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรแยกเป็นรายจังหวัด ไว้เป็นประจำและดำเนินการแบ่งเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งไว้ทุกจังหวัด เพื่อให้ประชาชนได้ทราบล่วงหน้า

4. สืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งคณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่สืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ และกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

5. สั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือออกเสียงประชามติใหม่ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่สั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ หรือออกเสียงประชามติใหม่ในหน่วยเลือกตั้งใดหน่วยเลือกตั้งหนึ่งหรือที่กหน่วยเลือกตั้ง หรือสั่งให้มีการนับคะแนนใหม่เมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติในหน่วยเลือกตั้งนั้น ๆ มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีพิจารณาที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

6. ประกาศผลการเลือกตั้ง หรือการออกเสียงประชามติ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่ประกาศผลการเลือกตั้ง หรือการออกเสียงประชามติ (มาตรา 10 (8))

7. ให้การศึกษาแก่ประชาชน คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการหรือประสานงานกับหน่วยงานราชการ ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือ

สนับสนุนองค์การเอกชนในการให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (มาตรา 10 (9))

8. จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงาน คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีและข้อสังเกตเสนอต่อรัฐสภา (มาตรา 10 (10))

9. แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งอาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่มอบหมายได้ (มาตรา 14) หลักเกณฑ์วิธีการเลือกตั้ง วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และค่าตอบแทนรวมทั้งวิธีปฏิบัติงานของ คณะกรรมการให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

10. แจ้งพนักงานสอบสวนและดำเนินการฟ้องคดีต่อศาล กรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง เห็นว่า ผู้ใดกระทำความผิดตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง กฎหมายประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ และกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือ ผู้บริหารท้องถิ่น ให้มีอำนาจแจ้งพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการสอบสวน และให้มีอำนาจ ดำเนินการฟ้องคดีต่อศาล ไม่ว่าจะเป็นเรื่องในทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง โดยให้ถือว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (มาตรา 16) ใน การดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าว คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายให้ เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการแทนได้และให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลอำนวยความสะดวก และเร่งรัดให้การดำเนินคดีเสร็จสิ้นไปโดยเร็ว และในการนี้ให้ได้รับการ ยกเว้นค่า ฤชาธรรมเนียมทั้งปวง

11. รับรององค์การเอกชนที่ช่วยเหลือในการตรวจสอบการเลือกตั้ง องค์การเอกชนใดที่มีความ ประสงค์จะช่วยเหลือการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในการตรวจสอบการ เลือกตั้ง ให้ยื่นคำขอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง และเมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบ แล้วเห็นว่า องค์การเอกชนที่ยื่นคำขอมีความเป็นกลางในทางการเมือง คณะกรรมการการเลือกตั้งมี อำนาจรับรองให้้องค์การเอกชนนั้นช่วยเหลือในการตรวจสอบการเลือกตั้งได้ (มาตรา 20) ในการเลือก ตั้งแต่ละครั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจแต่งตั้งผู้แทนขององค์การเอกชนที่ได้รับรองไว้เพื่อ ช่วยดูแลตรวจสอบการเลือกตั้งและรายงานให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบในกรณีที่พบเห็นว่าการ เลือกตั้งเป็นไปโดยไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและ สมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2541 บัญญัติอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการการเลือกตั้งไว้

1. ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
2. ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นการเลือกตั้งทั่วไป คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และแบบบัญชีรายชื่อ
3. เมื่อมีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นการเลือกตั้งทั่วไปแล้ว คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา เกี่ยวกับวันสมัครรับเลือกตั้งจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และจำนวนเขตเลือกตั้ง
4. การดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อันเป็นการเลือกตั้งทั่วไป คณะกรรมการการเลือกตั้ง ต้องดำเนินการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน นับแต่วันเลือกตั้ง
5. ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจออกประกาศให้ยื่นหรือขยายเวลาหรืองดเว้นการดำเนินการที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เฉพาะในการเลือกตั้งนั้น เพื่อให้เหมาะสมแก่การดำเนินการเลือกตั้งใหม่ให้เป็นไปโดยรวดเร็ว สุจริตและเที่ยงธรรม
6. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ในกรณีที่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป
7. ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ละครั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง คือ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง 1 คนและคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 9 คน นอกจากนี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งยังมีอำนาจแต่งตั้ง หรือมอบหมายให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง หรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะบุคคลหรือบุคคลใด เป็นผู้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้งได้ตามสมควร เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการเลือกตั้ง⁹
8. กำหนดวิธีการปฏิบัติหน้าที่ของ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง และคณะกรรมการนับคะแนนเลือกตั้ง
9. กำหนดค่าตอบแทนของผู้ดำเนินการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง กรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง กรรมการนับคะแนนเลือกตั้ง และผู้ได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

⁹ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, คู่มืออำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง, (กรุงเทพฯ : บริษัท เอส อาร์ พรินติ้ง แมส โปรดักส์ จำกัด, 2546), หน้า 6 - 7.

10. ประการเกี่ยวกับการแจ้งเหตุ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ เนื่องจากมีเหตุอันสมควร โดยต้องแจ้งเหตุนั้นต่อบุคคลที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้แต่งตั้ง

11. ปิดประกาศรายชื่อบุคคลที่ได้รับแจ้งเหตุ สถานที่ที่จะรับแจ้งเหตุ และวิธีการแจ้งเหตุไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเทศบาล ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และเขตชุมชนหนาแน่นที่เห็นสมควร

12. ประกาศรายชื่อผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และมีได้แจ้งเหตุ หรือแจ้งไว้แล้วแต่เหตุนั้นมีใช้เหตุอันสมควร

13. จัดให้มีบันทึกไว้ในทะเบียนที่จัดทำไว้ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ประกาศการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามคำพิพากษาของศาลปิดไว้ ณ สำนักงานเทศบาล หรือที่ว่าการอำเภอ โดยเร็ว

14. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับหลักฐานการสมัครและวิธีการยื่นบัญชีรายชื่อของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ

15. ประกาศรายชื่อพรรคการเมืองและรายชื่อผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อ หลังจากได้ตรวจสอบแล้ว

16. ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ละครั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัครและพรรคการเมือง โดยหารื้อกับหัวหน้าพรรคการเมืองทุกพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง

17. ประกาศราชกิจจานุเบกษา กำหนดการจัดทำบัญชีรายรับ รายจ่าย ของสมุหบัญชีเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่ได้กำหนดตามกฎหมาย

18. ดำเนินการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง และให้ประกาศผลการตรวจสอบตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

19. มีอำนาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยุติหรือระงับการกระทำใด ที่เห็นว่าอาจเป็นคุณหรือโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด ในกรณีที่มิใช่หลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติ ซึ่งในการนี้ให้แจ้งผู้บังคับบัญชาสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติการณ์ ดังกล่าว พ้นจากหน้าที่เป็นการชั่วคราว หรือสั่งให้ประจำกระทรวง ทบวง กรม ศาลากลางจังหวัด หรือที่ว่าการอำเภอ ในเขตเลือกตั้ง หรือนอกเขตเลือกตั้ง หรือห้ามเข้าเขตเลือกตั้งใดเขตเลือกตั้งหนึ่งได้

20. จัดให้มีการประห่มหาหรือระหว่างหัวหน้าพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อพิจารณากำหนดวิธีการในการให้รัฐสนับสนุนการเลือกตั้ง

21. กำหนดลักษณะและขนาดของหีบบัตรเลือกตั้ง และบัตรเลือกตั้ง

22. กำหนดวิธีการให้ปิดหีบบัตรเลือกตั้ง
23. ประกาศราชกิจจานุเบกษากำหนดการแสดงหลักฐานเพื่อใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง
24. ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการนำบัตรเลือกตั้งใส่ลงในหีบบัตรเลือกตั้ง
25. กำหนดวิธีการทำเครื่องหมายที่หีบบัตรเพื่อป้องกันการเปิดหรือเปลี่ยนหีบบัตร
26. วินิจฉัยสั่งมิให้เปิดหีบบัตรเลือกตั้ง หรือไม่นับคะแนนของหน่วยเลือกตั้งก่อนที่จะสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ สำหรับหน่วยเลือกตั้งในกรณีที่หีบบัตรมาถึงสถานที่นับคะแนนล่าช้า หรือกรณีการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม
27. ประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับ วิธีการนับคะแนนเลือกตั้ง เพื่อให้การนับคะแนนเป็นไปอย่างเปิดเผยและเที่ยงธรรม ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ
28. ประกาศกำหนดลักษณะบัตรเสีย
29. ประกาศให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ได้คะแนนเสียงตั้งแต่ร้อยละ 20 ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกในเขตเลือกตั้งนั้น ซึ่งเป็นกรณีที่มีผู้สมัครเพียงคนเดียว
30. จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ในเขตเลือกตั้งนั้น ในกรณีที่เหลือผู้สมัครรับเลือกตั้งคนเดียว แต่ได้คะแนนเสียงน้อยกว่าร้อยละ 20 ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตนั้น
31. ประกาศกำหนดวิธีการในการจับสลาก กรณีที่มีผู้ได้รับคะแนนเลือกตั้งมากที่สุดเท่ากันหลายคน โดยกระทำต่อหน้าคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง
32. ประกาศว่าผู้สมัครใดเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และแบบบัญชีรายชื่อ³³. เมื่อประกาศผลการเลือกตั้งแล้วให้รีบแจ้งผลการเลือกตั้งไปรัฐสภาเพื่อทราบและนำลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาต่อไป¹⁰
34. มีอำนาจออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอำนวยความสะดวกแก่ผู้อยู่นอกเขตเลือกตั้ง ซึ่งมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หรือมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 90 วัน นับถึงวันเลือกตั้ง
35. ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ แข่งความประสงค์จะลงคะแนนเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้ง สถานที่ และจำนวนที่เลือกตั้งกลาง และให้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการประจำที่เลือกตั้งกลาง รวมทั้งกำหนดการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของที่เลือกตั้งกลาง

¹⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 7 – 8.

36. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ ในกรณีที่มีสิทธิเลือกตั้งอยู่ในจังหวัดอื่นนอกจังหวัด ที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ประสงค์จะใช้สิทธิลงคะแนนในจังหวัดที่ตนอยู่ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

37. จัดให้มีที่เลือกตั้งกลางอย่างน้อย จังหวัดละ 1 แห่ง รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการลงคะแนน การนับคะแนน การส่งบัตรเลือกตั้ง และดำเนินการอื่นที่จำเป็น โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

38. กำหนดเขตเลือกตั้งในกรณี เป็นการเลือกตั้งล่วงหน้าของทหาร ตำรวจ ฯลฯ ที่ต้องไปปฏิบัติราชการนอกภูมิลำเนา

39. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการแจ้งความประสงค์ การขอใช้สิทธิเลือกตั้งนอกราชอาณาจักร โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

40. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ ในการจัดให้มีสถานที่ลงคะแนนเลือกตั้ง ในต่างประเทศ หรือลงคะแนนเลือกตั้งทางไปรษณีย์ หรือโดยวิธีอื่นใด

41. สั่งเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งผู้สมัคร ที่กระทำการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง และสั่งให้ระงับการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมายรวมทั้งพิจารณาดำเนินการ ให้มีการดำเนินคดีอาญาแก่ผู้สมัครนั้น ตลอดจนสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่

42. อาจแต่งตั้งคณะกรรมการช่วยตรวจสอบสำนวนการสืบสวนสอบสวน เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการสืบสวนสอบสวนให้แล้วเสร็จไปโดยเร็ว และเที่ยงธรรม

43. ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะวินิจฉัยเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครผู้ใด ให้แจ้งความเห็นพร้อมด้วยสำนวนการสืบสวนสอบสวนไปยังคณะกรรมการตรวจสอบให้ความเห็นก่อน

44. ออกคำสั่งให้ระงับหรือแก้ไขการกระทำที่ทำให้การเลือกตั้งไม่สุจริตและเที่ยงธรรม¹¹

45. ในช่วงเวลาที่มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดเงิน หรือทรัพย์สิน ที่ใช้ในการจูงใจผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ลงคะแนนเลือกตั้ง ให้แก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาล และศาลพิจารณาคำร้องแล้ว เห็นว่าเงินหรือทรัพย์สินดังกล่าวจะใช้เพื่อการเลือกตั้ง โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายให้ศาลสั่งยึดหรืออายัดไว้จนกว่าจะมีการประกาศผลการเลือกตั้ง

46. ประกาศงดการลงคะแนนเลือกตั้ง ในหน่วยเลือกตั้ง หรือในเขตเลือกตั้ง ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อว่า การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม เนื่องจากการกระทำของเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง รวมทั้งกำหนดวันลงคะแนนเลือกตั้งใหม่

¹¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 9.

46. ประกาศงดการลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้ง หรือในเขตเลือกตั้งในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อว่า การเลือกตั้งมิได้เป็นไปได้โดยสุจริตและเที่ยงธรรม เนื่องจากการกระทำของเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง รวมทั้งกำหนดวันลงคะแนนเลือกตั้งใหม่

47. งดประกาศผลการเลือกตั้ง และจัดให้มีการเลือกตั้ง กรณีการทุจริตการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

48. ประกาศให้บัตรเลือกตั้งที่ลงคะแนนให้แก่พรรคการเมือง ในกรณีที่กระทำการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้เป็นบัตรเสียและมีให้นับคะแนน

49. สั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในกรณีกระทำการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

50. ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือบุคคลที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมาย มีอำนาจเข้าไปในเคหะสถาน สถานที่ หรือยานพาหนะใด ๆ เพื่อตรวจ ค้น ยึด หรืออายัดเอกสาร โดยไม่ต้องมีหมายค้นหรือมอบอำนาจให้กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด เป็นผู้ค้นแต่ต้องมีหมายศาล รวมทั้งขอให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน แจ้งรายงานการทำธุรกรรมของบุคคลหรือให้ธนาคารแจ้งให้ทราบถึงการโอนเงินตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งร้องขอ¹²

ในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจมอบหมายอำนาจหน้าที่ให้คณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด ปฏิบัติดังนี้

(1) อำนาจการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติที่กระทำภายในจังหวัดนั้น

(2) เสนอแนะการแบ่งเขตเลือกตั้ง สำหรับการเลือกตั้งที่ใช้วิธีการแบ่งเขตเลือกตั้งต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(3) รวบรวมและตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ

(4) เสนอแนะต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อพิจารณาแต่งตั้งบุคคลผู้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติ ตามที่กฎหมายประกอบด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติหรือกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นกำหนดไว้

(5) ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

¹² เรื่องเดียวกัน, หน้า 10.

อำนาจหน้าที่อื่น ๆ ตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจอื่น ๆ ดังต่อไปนี้¹³

1. ให้นำหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นมีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงหรือให้ความเห็นในการปฏิบัติงาน หรือส่งเอกสาร หลักฐานหรือพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณา
2. ให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานตาม (1) เจ้าหน้าที่ของรัฐ พนักงานอัยการ พนักงานสอบสวน หรือบุคคลใดมีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริง หรือมาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสาร หลักฐานหรือพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณา
3. ขอให้ศาลส่งเอกสาร หลักฐาน หรือพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณา

ประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการพรรคการเมือง กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ และกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และเป็นนายทะเบียนพรรคการเมือง โดยหลักการบริหารตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการเมือง ต้องการให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นองค์กรอิสระที่ทำหน้าที่ในการเลือกตั้ง ทำงานในการแก้ไขปัญหาการเมืองทั้งระบบให้มีประสิทธิภาพ

คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือการทำงานของ คณะกรรมการการเลือกตั้งในแต่ละจังหวัด เพื่อดำเนินงานอำนวยความสะดวกและประสานงานระหว่างคณะกรรมการการเลือกตั้ง และหน่วยงานของรัฐกับเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติในแต่ละจังหวัด

รูปแบบคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2541 โดยมีลักษณะเป็นคณะกรรมการ มีวาระการดำรงตำแหน่งที่แน่นอนแต่งตั้งโดย คณะกรรมการการเลือกตั้ง จังหวัดละ 1 คณะ มีจำนวน จังหวัดละ 5 คน ประกอบด้วยประธานกรรมการ 1 คน และกรรมการการเลือกตั้ง 4 คน มีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี นับแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งและให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว¹⁴

¹³ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, รายงานวิจัยปัญหาการจัดการเลือกตั้งส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547, (กรุงเทพฯ : บริษัท รอยัลเพรส แอนด์ แพค จำกัด, 2547), 135 หน้า.

¹⁴ ฉัตรกร วิทิตานนท์ และธีระวัฒน์ ปาระมี, คู่มือการเลือกตั้งท้องถิ่นไทย, (เชียงใหม่ : โรงพิมพ์โพธิ์ทอง, 2548), หน้า 81 – 82.

บทบาทและอำนาจหน้าที่

ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ.2541 มาตรา 13 ได้กำหนดให้ คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายให้ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ปฏิบัติหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. เสนอแนะการแบ่งเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งที่ใช้วิธีการแบ่งเขตเลือกตั้งต่อ คณะกรรมการการเลือกตั้ง

2. รวบรวมและตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้มีสิทธิออกเสียง ประชามติ

3. เสนอแนะต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อพิจารณาแต่งตั้งบุคคลผู้มีอำนาจหน้าที่ เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง หรือการออกเสียงประชามติตามที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออก เสียงประชามติหรือกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นกำหนดไว้

ปฏิบัติงานอื่น ที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติ หลักเกณฑ์และวิธี ปฏิบัติงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง กำหนด ซึ่งได้กำหนดไว้ในระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำ จังหวัด และผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ.2541 ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และในการ ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบวิธีนี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีอำนาจภายในเขตจังหวัด ของตน ดังนี้

1. ให้หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นมีหนังสือชี้แจง ข้อเท็จจริงหรือความเห็นในการปฏิบัติงาน หรือส่งเอกสารหลักฐาน หรือพยานหลักฐานอื่นที่ เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณา

2. ให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ พนักงานอัยการ พนักงานสอบสวน หรือบุคคลใด มีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงหรือมาให้ถ้อยคำ หรือส่งเอกสารหลักฐานหรือ พยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณา

3. แต่งตั้งบุคคล คณะบุคคลหรือผู้แทนองค์การเอกชน เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการ การเลือกตั้งประจำจังหวัดมอบหมาย

4. เข้าไปในที่เลือกตั้ง ที่ออกเสียงประชามติ หรือสถานที่นับคะแนนการเลือกตั้ง หรือนับ คะแนนการออกเสียงประชามติ¹⁵

คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง

¹⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 82.

คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งประกอบด้วย ประธานกรรมการ 1 คน และ กรรมการจำนวน 8 คน โดยมีผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง 1 คนเป็นเลขานุการ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยมีที่มาจากการสรรหาของคณะอนุกรรมการสรรหา

บทบาทและอำนาจหน้าที่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและ สมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.2541 บัญญัติอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ไว้ดังนี้

1. กำหนดหน่วยเลือกตั้ง ที่จะพึงมีในแต่ละเขตเลือกตั้ง การประกาศกำหนดหน่วยเลือกตั้ง และเปลี่ยนแปลงเขตของหน่วยเลือกตั้ง
2. กำหนดที่เลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้ง
3. แต่งตั้งคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (กปน.) คณะกรรมการนับคะแนนเลือกตั้ง (กนค.) และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย (รปภ.) เพื่อเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง
4. จัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้ง และปิดประกาศ พร้อมทั้งแจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งในทะเบียนบ้านไปยังเจ้าบ้านให้ทราบก่อนวันเลือกตั้ง
5. รับคำร้องขอเพิ่มชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตรวจสอบหลักฐาน และพิจารณาสั่งให้มีการเพิ่มชื่อ หรือสั่งให้ยกคำร้อง ตลอดจนแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องทราบ
6. รับคำร้องขอถอนรายชื่อผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง ออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง พิจารณาสั่งให้มีการถอนรายชื่อ หรือสั่งให้ยกคำร้อง ตลอดจนแจ้งให้เจ้าบ้านทราบ
7. ประกาศการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามคำพิพากษาของศาล ปิดประกาศดังกล่าว ณ สำนักงานเทศบาล หรือที่ว่าการอำเภอ ตลอดจนประกาศถอนชื่อผู้ซึ่งถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ออกจากบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้งทุกฉบับ
8. กำหนดที่เลือกตั้งใหม่ กรณีเกิดเหตุสุดวิสัย ไม่สามารถลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งแห่งใด ประกาศงดการลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้ง ตลอดจนกำหนดวันลงคะแนนใหม่
9. ประกาศผลการนับคะแนน รายงานผลของการนับคะแนน วิธีการเก็บบัตรเลือกตั้งและการ เก็บรักษาเอกสารหลักฐานหลังจากเสร็จสิ้นการนับคะแนนแล้ว
10. จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ และรายงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่ กรณีผลการนับคะแนนไม่ตรงกับรายงานการใช้สิทธิเลือกตั้ง ของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำหน่วยเลือกตั้ง

11. รับแจ้งและตรวจสอบการมีสิทธิเลือกตั้งของผู้แจ้งความประสงค์ ในการขอใช้สิทธิเลือกตั้งล่วงหน้า¹⁶

ระเบียบ ประกาศ ข้อกำหนด และคำสั่งอื่น ๆ ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่บัญญัติอำนาจหน้าที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ดังต่อไปนี้

1. ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการประกาศผลการนับคะแนนการรายงานผลการนับคะแนน การเก็บบัตรเลือกตั้งและการเก็บรักษาเอกสารหลักฐาน ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2541

1.1 จัดทำรายงานผลการนับคะแนน

1.2 มอบหีบบัตรเลือกตั้งพร้อมบัตรเลือกตั้ง และเอกสารที่เกี่ยวข้องให้กับ

คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

2. ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง คณะกรรมการนับคะแนนเลือกตั้งแต่งตั้งคณะกรรมการนับคะแนนเลือกตั้ง

3. ประกาศ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยวิธีการนับคะแนนเลือกตั้ง

3.1 จัดทำเครื่องหมายแสดงขอบเขตบริเวณ โดยรอบที่นับคะแนน

3.2 วินิจฉัยชี้ขาดการนับคะแนนในกรณีที่ตรวจนับจำนวนบัตรเลือกตั้ง ไม่ถูกต้องตรงกับรายงานการส่งหีบบัตร

3.3 รายงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ถึงสาเหตุกรณีที่หีบบัตรเลือกตั้งมาถึงที่นับคะแนนล่าช้า โดยไม่มีสาเหตุอันควร

3.4 ลงรายชื่อชื่อสกุลหลังบัตรเสีย พร้อมทั้งระบุเหตุผลของการเป็นบัตรเสีย

3.5 รายงานผลการนับคะแนนการเลือกตั้งของเขตเลือกตั้ง

3.6 ตรวจสอบผลการนับคะแนน ของคณะกรรมการนับคะแนนและจัดทำประกาศผลการนับคะแนนของแต่ละประเภท ส่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและคณะกรรมการการเลือกตั้งทราบโดยเร็ว

4. ประกาศ คณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง วิธีการจับสลากกรณีผู้สมัครได้คะแนนเลือกตั้งมากที่สุดเท่ากันจำนวนหลายคน

4.1 กำหนดให้มีการจับสลาก ในกรณีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ได้คะแนนเลือกตั้งมากที่สุดเท่ากันหลายคน

¹⁶ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, คู่มืออำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งและพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง, (กรุงเทพฯ : บริษัท เอส อาร์ พรินติ้งแมสโปรดักส์ จำกัด, 2546), หน้า 40 – 41.

- 4.2 จัดทำสลากหมายเลขในการจับสลากลำดับผู้ที่มีสิทธิจับสลากก่อน และจัดทำสลากผู้ที่ได้รับเลือกตั้งและบันทึกแสดงผลการจับสลาก
5. ประกาศ คณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง การใช้สิทธิเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ที่ได้รับคำสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่หรือจะเดินทางไปนอกเขตเลือกตั้ง
- 5.1 ประกาศกำหนดที่เลือกตั้งกลาง
- 5.2 แต่งตั้งคณะกรรมการประจำที่เลือกตั้งกลาง
6. ประกาศ คณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง หีบบัตรเลือกตั้งและบัตรเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- 6.1 กำหนดสิ่งที่ใช้แทนหีบบัตรเลือกตั้ง ในกรณีมีเหตุสุดวิสัยเฉพาะท้องถิ่นซึ่งไม่สามารถจัดหาหีบบัตรเลือกตั้งได้
- 6.2 กำหนดสถานที่เก็บหีบบัตรเลือกตั้ง บัตรเลือกตั้ง และบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
7. ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยและผู้อำนวยการประจำหน่วยเลือกตั้งก่อนวันลงคะแนนเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 5 วัน ในวันลงคะแนนหากผู้อำนวยการประจำหน่วยเลือกตั้งไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหาย ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง สั่งให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งและแต่งตั้งบุคคลอื่นขึ้นทำงานทันที
8. ข้อกำหนด คณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วย แนวทางในการปฏิบัติในการกำหนดหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้ง
- 8.1. ประกาศกำหนดหน่วยเลือกตั้งที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้ง
- 8.2. ประกาศกำหนดที่เลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้ง
- 8.3. ดำเนินการจัดให้มีการจัดหา วัสดุ อุปกรณ์การเลือกตั้ง ตลอดจนการจัดภายในบริเวณที่เลือกตั้ง
9. ข้อกำหนด คณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยการแต่งตั้งและวิธีปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- 9.1 แต่งตั้งคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง
- 9.2 จัดให้มีการอบรมคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง
- 9.3 แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการมอบอุปกรณ์การเลือกตั้ง แก่คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง
- 9.4 แต่งตั้งข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่น พนักงานของรัฐ คณะบุคคลเป็นผู้ช่วยเหลือการปฏิบัติได้
- 9.5 ลงลายมือชื่อภายในหีบบัตรเลือกตั้ง และประทับครั้งที่ถูกต้องแก่หีบบัตรเลือกตั้ง

9.6 มีสิทธิเข้าไปในที่เลือกตั้งในเขตที่รับผิดชอบ

9.7 ประกาศการลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้ง ในกรณีที่ไม่สามารถลงคะแนนเลือกตั้ง
ในหน่วยเลือกตั้งนั้นได้

10. ข้อกำหนด คณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยแนวทางการจัดทำบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

10.1 จัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

10.2 จัดทำประกาศการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ตามคำพิพากษาของศาล¹⁷

ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง

ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งมาจากการแต่งตั้งของคณะกรรมการการ
เลือกตั้งให้เป็นผู้บริหาร และจัดการเลือกตั้งภายในเขตเลือกตั้ง

อำนาจหน้าที่ของ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและ
สมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2541 บัญญัติอำนาจหน้าที่ของ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ไว้
ดังนี้

1. มีหน้าที่เกี่ยวกับการรับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง
และดำเนินกิจการที่จำเป็นเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
2. ในการสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้ผู้สมัครของแต่ละพรรคการเมืองที่
มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งยื่นใบสมัคร ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง กำหนด
3. ให้ตรวจสอบหลักฐานการสมัคร คุณสมบัติของผู้สมัคร และสอบสวนว่า ผู้สมัครมีสิทธิที่
จะสมัครรับเลือกตั้งหรือไม่ และออกใบรับให้แก่ผู้สมัคร
4. ในกรณีที่ผู้สมัครผู้ใด ไม่มีชื่อเป็นผู้สมัคร ในประกาศของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขต
เลือกตั้ง ให้ผู้สมัครผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลฎีกา เมื่อศาลฎีกามีคำวินิจฉัยเช่นใด ให้ผู้อำนวยการการ
เลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ปฏิบัติตามคำสั่งศาล โดยเร็ว
5. ก่อนวันเลือกตั้งถ้าปรากฏหลักฐานว่า ผู้สมัครผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้
ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งดำเนินการสืบสวนสอบสวน
โดยเร็ว และให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อพิจารณาวินิจฉัยเพิกถอนการสมัคร¹⁸

ระเบียบ ประกาศ ข้อกำหนด และคำสั่งอื่น ๆ ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่บัญญัติ
อำนาจหน้าที่ของ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งไว้ ดังนี้

¹⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 41 – 43.

¹⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 60.

1. ประกาศการรับสมัครและสถานที่รับสมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง
2. จัดทำเครื่องหมายแสดงขอบเขตบริเวณรอบที่สมัครรับเลือกตั้ง
3. เป็นผู้รับใบสมัครและเงินค่าสมัคร ของแต่ละพรรคการเมือง ตลอดจนหนังสือรับรองจากพรรคการเมือง
4. ตรวจสอบความถูกต้องเกี่ยวกับการลงรายการในใบสมัครค่าธรรมเนียมในการสมัคร หลักฐาน การสมัคร และแจ้งการไม่รับใบสมัครกรณีที่ไม่ถูกต้อง
5. แจ้งผลการสมัครรับเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งทราบ เพื่อรายงานผลให้ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและคณะกรรมการการเลือกตั้ง ทราบ
6. ตรวจสอบหลักฐานการสมัคร คุณสมบัติของผู้สมัคร และสอบสวนว่าผู้สมัครมีสิทธิรับเลือกตั้งหรือไม่
7. อำนาจสั่งไม่รับสมัคร กรณีผู้สมัครมีคุณสมบัติไม่ครบถ้วน หรือมีลักษณะต้องห้าม
8. ประกาศการรับสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง
9. จัดประชุมผู้สมัครเพื่อตกลงกำหนด ลำดับการขึ้นใบสมัคร และดำเนินการจับสลากสองครั้ง กรณีไม่สามารถตกลงกันได้¹⁹

จากเนื้อความดังกล่าวพอสรุปได้ความว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 จัดตั้งองค์กระอึสระที่ชื่อ คณะกรรมการการเลือกตั้ง และกำหนดให้มีอำนาจ หน้าที่ ระเบียบและวิธีปฏิบัติในการจัดการเลือกตั้ง ในระดับชาติและระดับท้องถิ่น เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปด้วยความสุจริตและเที่ยงธรรม

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

การเลือกตั้ง คือ สิทธิทางการเมืองขั้นมูลฐานของประชาชนเป็นกระบวนการทางการเมืองที่สำคัญยิ่งอาจกล่าวได้ว่าการเลือกตั้งเป็นหัวใจของกระบวนการทางการเมือง ตามครรลองของการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ความหมายและความสำคัญของการเลือกตั้ง

ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ให้ความหมายของคำว่า “เลือกตั้ง” ว่า หมายถึง การเลือกสรรบุคคลให้เป็นผู้แทน หรือ ให้ดำรงตำแหน่งด้วยการออกเสียงลงคะแนน เช่น การเลือกตั้ง ส.ส./ ส.ว. เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม การเลือกตั้ง (Eiection) ถือเป็นกระบวนการทางการเมืองอย่างหนึ่งซึ่งหมายถึงกิจกรรมที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political participation) ของประชาชนในฐานะ

¹⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 61.

เจ้าของอำนาจอธิปไตย ด้วยการแสดงเจตจำนงเลือกสรรผู้ปกครอง เพื่อสร้างความชอบธรรมในการปกครองได้อย่างดีเยี่ยม ตลอดจนการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนนั้นเป็นการตัดสินใจแสวงหาทางเลือกในทางการเมืองการปกครองที่มีความสำคัญต่อระบบการเมือง เพราะการตัดสินใจดังกล่าว คือ วิธีการอย่างหนึ่งในการใช้อำนาจอธิปไตยเพื่อทำการคัดเลือกผู้ปกครองรัฐสภา รัฐบาล ตลอดจนแนวนโยบายสาธารณะ (Public policy) สำหรับใช้ในการบริหารประเทศ

ดังนั้น ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งที่โหดหรือแบบใดจุดร่วมกันที่สำคัญของการเลือกตั้ง จึงได้แก่ การระดมมติมหาชนเพื่อสร้างความชอบธรรมในการปกครองต่อพรรคการเมือง หรือนักการเมือง ตลอดจนอาจพิจารณาในแง่ของสัญลักษณ์หรือพิธีการสำคัญของการปกครองแบบประชาธิปไตยได้อีกด้วย²⁰

หลักการของการเลือกตั้ง

นักรัฐศาสตร์ตลอดจนนักกฎหมายมหาชนจะอ้างที่มาของหลักการเลือกตั้ง (Electoral Philosophy) ซึ่งเป็นเจตนารมณ์หลักของการเลือกตั้งว่าปรากฏอยู่ในปรัชญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน มาตรา 21 ซึ่งระบุสาระสำคัญเกี่ยวกับสิทธิในการปกครองตนเองของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน โคนมีกระบวนการเลือกตั้งที่แท้จริงรองรับ กล่าวคือ การเลือกตั้งดังกล่าวจะต้องมีคุณสมบัติที่ไม่เบี่ยงเบนไปจากหลักการเลือกตั้งแบบเสรีและเที่ยงธรรม (Free and Fair elections) กล่าวคือ จะต้องเป็นการเลือกตั้งอย่างลับ (Secret) มีความเป็นอิสระเสรี (Freedom) เป็นวาระ (Period) อย่างเสมอภาค (Equal suffrage) เป็นการทั่วไป (Universal suffrage) และเป็นการเลือกตั้งที่แท้จริง (Genuine election) หลักดังกล่าวทั้ง 6 ประการนี้ ดูเป็นเรื่องง่ายแต่มิใช่เชิงปฏิบัติที่จะนำไปสู่การซ่อนเร้นหรือการเบี่ยงเบนซึ่งนำไปสู่การเลือกตั้งที่ไม่สุจริตเที่ยงธรรมขึ้นได้โดยง่าย²¹

ดังนั้น การเลือกตั้งจะมีความหมายและถือว่าเป็นฐานที่มาของความชอบธรรมได้ อำนาจทางการเมืองของผู้ปกครองนั้น จะต้องมิลักษณะตามหลักเกณฑ์ในการเลือกตั้ง ที่ได้รับการยอมรับอย่างสากล ดังนี้

1. ความเป็นอิสระแห่งการเลือกตั้ง (Freedom of election) หมายถึง การแสดงเจตนารมณ์ในการเลือกตั้งจะต้องเป็นไปอย่างอิสระเสรี ปราศจากการบีบบังคับ ข่มขู่ด้วยประการใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นการให้อามิสสินจ้าง หรือการใช้อิทธิพลบีบบังคับ ที่ทำให้การเลือกตั้งถูกบิดเบือนไปจากเจตจำนงที่แท้จริงของผู้ออกเสียงเลือกตั้ง

²⁰ ญูกร วิทิตานนท์ และธีระวัฒน์ ป่าระมี, คู่มือการเลือกตั้งท้องถิ่นไทย, (เชียงใหม่: โรงพิมพ์โพธิ์ทอง, 2548), หน้า 63.

²¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 64.

2. หลักการเลือกตั้งตามกำหนดและเวลา (Periodic election) หมายถึงการจัดให้มีการเลือกตั้งตามกำหนดระยะเวลาอันแน่นอน เช่น กำหนดให้มีการเลือกตั้งทุก 4 ปีหรือ 6 ปี เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปกครองว่าได้ปฏิบัติตามเจตนารมณ์ของประชาชนหรือไม่ และเป็นเงื่อนไขสำคัญในการพิจารณาความชอบธรรมในการใช้อำนาจของผู้ปกครอง และเป็นเงื่อนไขเพื่อให้ประชาชนมีโอกาสสามารถเปลี่ยนแปลงตัวผู้ปกครองได้โดยสันติวิธี ผู้ปกครองที่ใช้อำนาจโดยชอบธรรม ในระหว่างที่อยู่ในอำนาจ เมื่อครบวาระแล้วก็มีโอกาสได้รับความไว้วางใจจากประชาชนและได้รับเลือกเข้ามาใหม่

3. หลักการเลือกตั้งที่ยุติธรรม (Genuine election) หมายถึง การเลือกตั้งจะต้องเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ เป็นไปตามตัวบทกฎหมายและเจตนารมณ์ของกฎหมาย ปราศจากการครอบงำและเล่ห์ทางการเมือง ปราศจากการใช้อิทธิพลทางการเมือง ทางเศรษฐกิจ และสถานภาพทางสังคม เช่น นักการเมืองที่อยู่ในตำแหน่งใช้อำนาจของตน ให้ได้มาซึ่งคะแนนสนับสนุน หรือผู้ที่มิกำลังทางเศรษฐกิจเข้มแข็งกว่าใช้เงินทองมหาศาล หรือซื้อคะแนนเสียงเพื่อตนเอง หรือสนับสนุนผู้สมัคร นอกจากนี้การต่อสู้แข่งขันระหว่าง ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองจะต้องเป็นไปอย่างอิสระเสรีภายในขอบเขตของกฎหมาย และเจตนารมณ์ของกฎหมาย ที่มีพื้นฐานอยู่บนความยุติธรรม และความเสมอภาค รวมทั้งเปิดโอกาสให้มีการคัดค้านการเลือกตั้งได้ หากการเลือกตั้งนั้นไม่เป็นไปโดยบริสุทธิ์อย่างแท้จริง

4. หลักการใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นการทั่วไป (Universal suffrage) หมายถึงการให้สิทธิเลือกตั้งแก่ประชาชนทั่วไปอย่างทั่วถึง โดยไม่มีการกีดกันหรือจำกัดสิทธิบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นพิเศษ เนื่องจากเพศ สีผิว สถานภาพทางสังคม และเศรษฐกิจ เงื่อนไขนี้มีรากฐานมาจากความเชื่อที่ว่าสิทธิในการมีส่วนร่วมใช้อำนาจอธิปไตยนั้นเป็นของประชาชนทุกคน เว้นแต่กรณีมีข้อจำกัดอันเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป เช่น ไม่ให้สิทธิเลือกตั้งแก่ เด็ก พระภิกษุ และบุคคลที่มีจิตบกพร่อง เป็นต้น

5. หลักความเสมอภาค (Equal suffrage) หมายถึง การมีสิทธิเลือกตั้งของประชาชนมีความสำคัญๆและได้รับการยอมรับ โดยเท่าเทียมกันไม่ว่าผู้เลือกตั้งนั้นจะมีสถานภาพทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองอย่างไร มาตรการในการให้ความเสมอภาค อย่างเช่น การให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งคนหนึ่ง ๆ ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้คนละหนึ่งคะแนน (One man one vote) และคะแนนเสียงทุก ๆ คะแนนมีน้ำหนักความสำคัญเท่ากัน

6. หลักการลงคะแนนลับ (Secret) หมายถึง การออกเสียงเลือกตั้งของประชาชนเป็นเอกสิทธิของผู้เลือกตั้งโดยเด็ดขาด และได้รับการปกป้องพิทักษ์ โดยการออกเสียงลับ ทั้งนี้เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยบริสุทธิ์ ปราศจากการข่มขู่ จากอิทธิพลใด ๆ ที่จะมีผลกระทบต่อเสรีภาพของผู้เลือกตั้ง²²

²² เรื่องเดียวกัน, หน้า 65.

สำหรับประเทศไทยนั้น หากพิจารณาตามแนวทางนี้ จะเห็นได้ชัดเจนว่าการเลือกตั้งทั่วไปหลายครั้งที่ผ่านมา หากได้เป็นการเลือกตั้งที่มีความหมายทางการเมืองอย่างแท้จริงแต่อย่างใด

ประเภทของการเลือกตั้ง

โดยถือหลักเกณฑ์ตามลักษณะที่มาของการจัดการเลือกตั้งนั้นอาจมีอยู่ด้วยกัน 3 ประเภทคือ

1. การเลือกตั้งทั่วไป (General Election) หมายถึง การเลือกตั้งที่กำหนดให้ราษฎรมาใช้สิทธิเลือกตั้งพร้อมๆ กันทั่วทั้งประเทศ การเลือกตั้งทั่วไปจะมีขึ้นได้ อย่างน้อย ๆ ต้อง 3 กรณีด้วยกัน คือ ในกรณีจะมีสภาฯ หรือผู้บริหารใหม่ขึ้นเป็นหนแรก หรือเมื่อสภาฯ หรือผู้บริหารเดิมครบวาระ และเมื่อมีการยุบสภา

2. การเลือกตั้งซ่อม (By - Election) เกิดขึ้นในกรณีที่สมาชิกของสภาใด ๆ ขาดจากสมาชิกภาพ โดยการตาย ลาออก หรือเพราะเหตุอื่น ๆ ก็จะมีการเลือกตั้งซ่อมให้ได้ผู้แทนใหม่มาแทนที่ผู้ที่พ้นสภาการเป็นผู้แทนไป การเลือกตั้งนี้ไม่เป็นการเพิ่มจำนวนสมาชิกเพราะเป็นการเลือกตั้งเข้าไปแทนสมาชิกที่ขาดจากสมาชิกภาพแต่อาจจะเป็นการหยั่งเสียงการเลือกตั้งคราวต่อไปได้

3. การเลือกตั้งซ้ำ (Re - Election) เป็นการเลือกตั้งใหม่ในกรณีที่มีการวินิจฉัยจากองค์กรรับผิดชอบการเลือกตั้งว่า การเลือกตั้งที่ผ่านมาไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่ว่าจะด้วยประการใด ๆ ในกรณีของประเทศไทยก็คือ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ดังนั้น การเลือกตั้งซ้ำ จึงหมายถึงการเลือกตั้งแทนผู้ที่ถูกฟ้องกล่าวหา ซึ่งมักจะเป็นรายคนไปหรือ โคนหมคทั้งกลุ่มก็อาจเป็นไปได้ในบางกรณี²³

วิธีการเลือกตั้ง

จำแนกอย่างกว้าง ๆ ออกได้ 2 วิธีด้วยกัน คือ

1. การเลือกตั้งโดยตรง (Direct Election) หมายถึง ระบบการเลือกตั้งที่ให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งใช้สิทธิเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง ให้ดำรงตำแหน่งเพื่อไปปฏิบัติหน้าที่โดยตรง เช่น การเลือกตั้ง ส.ส. ส.ว. หรือ การเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประเทศไทย เป็นต้น

2. การเลือกตั้งโดยอ้อม (Indirection Election) โคนปกติแล้ว หมายถึง การที่ผู้มีสิทธิออกเสียงไปทำการเลือกตั้งผู้ที่จะไปทำการเลือกตั้งแทนตน ในภายหลัง ซึ่งก็เท่ากับเป็นการมอบหมายสิทธิ ในการเลือกตั้งให้แก่ คณะบุคคลที่ทำการเลือกตั้ง โดยเด็ดขาด ดังเช่นการเลือกตั้งประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกา ที่ชาวอเมริกันออกเสียงลงคะแนนเลือกคณะผู้เลือกตั้ง (Electoral College) ที่จะไปทำการเลือกประธานาธิบดีอีกต่อหนึ่ง หรือย่อมหมายถึง ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทำการเลือกตั้งบุคคลที่จะไปทำการเลือกตั้งผู้แทนแทนตนเอง ซึ่งมีลักษณะเป็นการเลือกตั้ง 2 ชั้นนั่นเอง การเลือกตั้งด้วยวิธีนี้มักใช้ในกรณีที่เห็นว่าคณะบุคคลที่เข้าไปทำการเลือกตั้งแทนประชาชนนั้น จะมีสติปัญญา ความรู้

²³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 66.

ความสามารถในการใช้วิจารณ์ญาณได้ดีกว่า อันจะเป็นหลักประกันได้ว่าประชาชนจะได้ผู้แทนที่มีคุณภาพอย่างแน่นอน²⁴

การเลือกตั้งเป็นการแข่งขันอำนาจเพื่อเข้าไปสู่อำนาจ และการใช้อำนาจทางการเมืองของท่านผู้ปกครอง โดยอาศัยกลไกกระบวนการของการเลือกตั้งเป็นเครื่องมือในการใช้หลักประกัน เพื่อให้เลือกตั้งเป็นการแข่งขันเข้าสู่อำนาจอย่างสุจริตเที่ยงธรรม โดยคาดหวังหรือผลลัพธ์จากการเลือกตั้งว่าสามารถถึงเจตนารมณ์ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนมากที่สุดผู้มีอิสระตรงไปตรงมาและเป็นการเปิดกว้างอย่างที่สุดด้วย เช่นในการกลับกันการเลือกตั้งก็ยังเป็นเครื่องมือของประชาชนสำหรับการแสดงเจตนารมณ์ทางการเมืองครั้งสำคัญรวมทั้งการได้ใช้อำนาจอิทธิพลทางการเมือง ในการกำหนดผู้ปกครองมาใช้อำนาจแทน เพื่อเป็นการตอบสนอง ผลประโยชน์ และความต้องการของประชาชนเองด้วย

การเลือกตั้งเป็นภาระทางการเมืองของประชาชนตามระบอบประชาธิปไตย การเมืองระบอบประชาธิปไตยเป็นระบอบทางการเมืองที่อิงอำนาจ และเจตนารมณ์ร่วมของประชาชน ซึ่งคนส่วนใหญ่การเมืองจึงเป็นภาระ ความรับผิดชอบและสิทธิ หน้าที่ของประชาชนเอง ขณะที่การเลือกตั้งนั้นเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่ต้องอาศัยเจตนารมณ์ของประชาชนเป็นเครื่องมือ ในการกำหนดอาณัติทางการเมือง ให้เป็นผู้แทนทั้งในฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหารได้เอาไปใช้ให้สอดคล้อง และเป็นประโยชน์ตามความต้องการของประชาชน ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าประชาธิปไตยก็ต้องมีการเลือกตั้งและหากมีการเลือกตั้งต้องมีประชาชนไปออกเสียงด้วยนั่นเอง การเลือกตั้งจึงถือเป็นภาระทางการเมืองของประชาชนอย่างไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้²⁵

ความสำคัญของการเลือกตั้ง

การเลือกตั้งตัวแทนประชาชนเป็นกระบวนการทางการเมืองอย่างหนึ่ง ในระบบการปกครองที่ถือว่าอำนาจธิปไตยหรืออำนาจสูงสุดในการปกครองเป็นของปวงชน ซึ่งคิดค้นขึ้นแทนระบบการปกครองที่ถือคติอำนาจธิปไตย เป็นของบุคคลใดบุคคลเดียว หรือคณะบุคคลโดยอ้างลัทธิเทวสิทธิ์

²⁴ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และสถาบันพระปกเกล้า, บทบาทการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง พรรคการเมือง ผู้สมัครรับเลือกตั้ง และประชาชนในการเลือกตั้งระบบใหม่ตามเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญ, (กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2546), หน้า 39 – 41.

²⁵ ชาวนะ ไตรมาส, การเลือกตั้งแบบใหม่ทำไมคนไทยต้องไปเลือก, (กรุงเทพฯ : สถาบันนโยบายศึกษา, 2542), หน้า 8 – 10.

หรืออภิอำนาจ หรือความมีคุณสมบัติพิเศษบางประการเป็นเครื่องมือให้ความชอบธรรมแก่ตนเองในการใช้อำนาจปกครอง

การเลือกตั้งเป็นกระบวนการที่เลือกสรรรัฐบาลที่จะมาทำการปกครอง และสร้างความชอบธรรมให้แก่อำนาจการปกครองของผู้ปกครองให้เป็นไปโดยสันติ การเลือกตั้งในประเทศที่มีพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองมากกว่าหนึ่งพรรคหรือหนึ่งกลุ่มมีบทบาทสำคัญในการยุติข้อขัดแย้งในระบบการเมือง โดยเคารพและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์กติกา และธรรมเนียมปฏิบัติที่ใช้บังคับในระบบการเมืองนั้น ๆ ตามวิถีทางที่กฎเกณฑ์ และกติกาได้กำหนดไว้ วิธีการเช่นนี้ช่วยอำนวยความสะดวกให้การสืบต่ออำนาจการเมืองและการปกครองเป็นไปอย่างสันติวิธีไม่ต้องอาศัยวิธีการที่ผิดกฎหมายและไม่ชอบธรรม เช่น การปฏิวัติรัฐประหาร เป็นกลไกในการสับเปลี่ยนอำนาจ ดังนั้น กระบวนการการเลือกตั้งภายใต้เงื่อนไขที่กล่าวมานี้จึงแตกต่างไปจากการเลือกตั้งในประเทศที่มีพรรคการเมืองที่มีอำนาจและอิทธิพลมากที่สุดเพียงพรรคเดียว หรือกลุ่มคณะบุคคลเพียงคณะเดียว ซึ่งใช้การเลือกตั้งเป็นเพียงข้ออ้างในการสร้างความชอบธรรมในอำนาจการปกครองเท่านั้น มิใช่เป็นกลไกเพื่อขจัดความขัดแย้งหรือ เพื่อตัดสินการสืบต่ออำนาจแต่อย่างใด

กระบวนการสับเปลี่ยนอำนาจการปกครอง โดยการเลือกตั้งนี้ยังเป็นกลไกที่สำคัญที่จะคอยเตือนสำนึกของผู้แทนราษฎร หรือเจ้าหน้าที่อื่นที่ได้รับตำแหน่งหน้าที่ โดยการเลือกตั้งให้ตระหนักอยู่ตลอดเวลาว่าตนมีความรับผิดชอบต่อประชาชน และมีประชาชนคอยจับตาดูการกระทำของเขายู่เสมอ ดังนั้น จะต้องทำหน้าที่อย่างดีที่สุดและด้วยความรับผิดชอบ เพราะประชาชนจะเป็นผู้ตัดสินอนาคตทางการเมืองของตนด้วยการเลือกหรือไม่เลือกตนกลับมาทำหน้าที่ผู้แทนของปวงชนอีก²⁶

จากเนื้อความดังกล่าวพอสรุปได้ความว่า การเลือกตั้ง คือการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สำคัญยิ่งของประชาชน การไปใช้สิทธิเลือกตั้งทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมของประเทศ คือเป็นผู้เลือกตัวแทนของตนเข้าไปกำหนดนโยบายในการบริหารประเทศ

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

การที่จะให้ประชาชนทั้งประเทศเข้าไปทำหน้าที่บริหารประเทศ ย่อมทำไม่ได้ ดังนั้นจึงต้องเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นตัวแทน เข้าไป ทำหน้าที่บริหารประเทศแทน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำแนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มาอธิบายประกอบ ดังนี้

การปกครองระบอบประชาธิปไตยจึงเป็นการปกครองโดยประชาชน แต่ประชาชนได้มอบอำนาจให้ตัวแทนของตนที่เลือกเข้าไป ได้ใช้อำนาจในการบริหารประเทศและออกกฎหมายแทนในช่วงระยะเวลาที่กำหนด สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือ ส.ส. ถือว่าเป็นตัวแทนผู้ได้รับมอบ

²⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 12 – 13.

อำนาจอธิปไตยภาคประชาชน จัดตั้งรัฐบาลบริหารงานประเทศชาติเพื่อความผาสุกของประชาชน บ้านเมืองประชาชนจะรุ่งเรืองอยู่ดีกินดี ขึ้นอยู่กับ ส.ส. ซึ่งเป็นผู้ออกกฎหมาย ติดตามงานของฝ่ายบริหาร ดูแลทุกข์สุขของประชาชนเมื่อมีปัญหาที่เสนอรัฐบาลแก้ไขได้ทันที

ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยต้องติดตามการทำงานของ ส.ส. ว่า ส.ส. เข้ามาโดยซื้อสิทธิขายเสียงหรือไม่ ทำตามนโยบายของตนหรือพรรคการเมืองที่ตนสังกัดอย่างไร การมอบอำนาจหรือการเลือกตั้งให้บุคคลหรือคณะบุคคลไปทำหน้าที่แทนตน ของแต่ละประเทศแตกต่างกัน บางประเทศประชาชนมอบอำนาจทั้งหมดให้แก่ผู้ที่จะไปทำหน้าที่แทนตน แต่บางประเทศมอบอำนาจให้บางส่วน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มอบอำนาจให้บุคคลหรือคณะบุคคลเพียงบางส่วน ประชาชนยังมีช่องทางแห่งอำนาจที่จะเสนอกฎหมายได้โดยตรง²⁷

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขต (One man one vote) คือ แบ่งเขตเลือกตั้งทั่วประเทศออกเป็น 400 เขต ในแต่ละเขตเลือกตั้งจะมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 1 คน รวมทั้งประเทศจึงมี 400 คน การเลือกตั้งแบบแบ่งเขต อาศัยหลักการที่ว่า แต่ละเขตเลือกตั้งควรมีจำนวน ส.ส. เท่ากัน อย่างสม่ำเสมอ ประชาชน 1 คน มี 1 เสียงเท่ากัน เพื่อความเสมอภาคกัน ซึ่งแตกต่างกับการเลือกตั้งแบบเดิมที่แต่ละเขต มี ส.ส. ไม่เท่ากัน บางเขตมี 1 คน บางเขตมี 2, 3 คน

2. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ (Party list) คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ทุกพรรคการเมืองส่งบัญชีรายชื่อพรรคละไม่เกิน 100 คนเรียงลำดับไว้เพื่อให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเลือกควบคู่กับการเลือกตั้งแบบแบ่งเขต รวมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งแบบแบ่งเขตและแบบบัญชีรายชื่อ จำนวน 500 คน

ปัจจุบันประเทศไทยใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นรัฐธรรมนูญที่ได้ชื่อว่าเป็นประชาธิปไตยมากที่สุด และถือว่าเป็นรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน โดยรัฐธรรมนูญได้บัญญัติให้เปลี่ยนแปลงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากระบบเดิม คือ แบบหนึ่งเขตการเลือกตั้ง มีผู้แทนได้ 1 ถึง 3 คน มาเป็นระบบใหม่ ซึ่งเป็นระบบผสม คือ มี 2 แบบ ได้แก่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจาก การเลือกตั้ง แบบแบ่งเขต จำนวน 400 คน จาก 400 เขตเลือกตั้ง (เขตเลือกตั้ง 1 เขตมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 1 คน)

²⁷ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, คู่มือประชาชน เลือกตั้ง ส.ส., (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2543), หน้า 31 - 32.

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ (Party List) จำนวน 100 คน จากทั่วประเทศ โดยพรรคจะส่งรายชื่อผู้สมัคร ด้วยวิธีเรียงลำดับไม่เกินพรรคละ 100 คน²⁸

โดยอายุของสภาผู้แทนราษฎรมีกำหนดคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้จัดการเลือกตั้งและการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2544 ที่ผ่านมา ถือว่า เป็นครั้งแรกที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในรูปแบบใหม่

นอกจากนี้แล้วพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2541 มาตรา 23 บัญญัติให้ผู้ไม่ไปทำหน้าที่เลือกตั้งและไม่แจ้งเหตุอันสมควรที่ทำให้ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ ย่อมเสียสิทธิ 8 ประการ ดังนี้

1. สิทธิยื่นคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น
2. สิทธิร้องคัดค้านการเลือกกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะการ ปกครองท้องถิ่น
3. สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น
4. สิทธิสมัครรับเลือกเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะการปกครองท้องถิ่น
5. สิทธิเข้าชื่อเพื่อร้องขอให้รัฐสภา พิจารณากฎหมาย ว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย
6. สิทธิเข้าชื่อร้องขอให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น
7. สิทธิเข้าชื่อร้องขอเพื่อให้วุฒิสภามีมติถอดถอนบุคคลตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
8. สิทธิเข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

ซึ่งการเสียสิทธิเลือกตั้งดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งคือ คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งหลักจากการเลือกตั้งแล้ว 30 วัน คณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องประกาศรายชื่อผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและไม่ได้แจ้งเหตุอันจำเป็นที่ทำให้ไม่อาจไปใช้สิทธิได้ (ส.ส. 31) และให้ผู้ที่มีรายชื่อใน ส.ส. 31 ซึ่งการจัดพิมพ์ ส.ส. 31 นั้น จะต้องใช้ข้อมูลจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งชุดที่กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งใช้หมายเหตุในวันลงคะแนนเลือกตั้ง (ส.ส. 11) เพื่อตรวจสอบว่ามีใครไม่ได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและไม่ได้แจ้งเหตุฯบ้าง และพิมพ์ชื่อลงไปใน ส.ส. 31

²⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 34.

ดังนั้น หากคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการกรอกรายละเอียดเกี่ยวกับผู้มีสิทธิเลือกตั้งในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (ส.ส. 11) หรือกรอกผิดพลาดหรือไม่ได้กรอกข้อมูลผู้ไปใช้สิทธิลงใน ส.ส. 11 จะมีผลทำให้เกิดความผิดพลาดในบัญชีรายชื่อผู้ไม่ไปใช้สิทธิ และต่อเนื่องไปจนถึงเกิดความผิดพลาดในบัญชีรายชื่อผู้เสียสิทธิได้ กล่าวคือ เมื่อมีการประกาศ ส.ส. 31 ผู้ที่มีรายชื่อจะต้องไปชี้แจงเหตุผลที่ไม่ได้ไปใช้สิทธิภายใน 60 วัน นับแต่วันประกาศ แก่ นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น และนายทะเบียนจะต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน 90 วัน เมื่อนายทะเบียนพิจารณาแล้วว่าไม่ใช่เหตุผลที่สมควรก็ จะแจ้งให้ผู้นั้นทราบและผู้นั้นจะมีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เสียสิทธิ (ส.ส. 32) แต่หากพิจารณาแล้วว่าเป็นเหตุอัน สมควรบุคคลนั้นก็จะมีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เสียสิทธิ (ส.ส. 32) เพราะฉะนั้นหากมีข้อผิดพลาดในกระบวนการบันทึกการใช้สิทธิเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งแล้วจะมีผลกระทบต่อบัญชีรายชื่อผู้เสียสิทธิทันที ซึ่งจะมีผลกระทบต่อเนื่องไปถึงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งในการตรวจสิทธิเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีการร้องขอให้ตรวจสอบและผู้สมัครรับเลือกตั้งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น ส.ส., ส.ว. สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งอาจเกิดข้อผิดพลาดได้ง่าย²⁹

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บัณฑิต ไชโย ได้ทำการศึกษา “ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการเลือกตั้งของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร” เขตเลือกตั้งที่ 5 จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า “คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเห็นว่าเป็นปัญหามากที่สุด คือ อัตราค่าตอบแทนของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งไม่เหมาะสม สำหรับประเด็นปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ได้แก่ ความสนใจในการปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบตามกฎหมายหากมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้น ขั้นตอนในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จำนวนคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของผู้มีสิทธิ จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งต่อหน่วย ระยะทางจากหน่วยเลือกตั้งไปยังสถานที่นับคะแนน การติดต่อประสานงานกับคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งและความสนใจในการปฏิบัติหน้าที่หากมีการเลือกตั้งครั้งต่อไป ความคิดเห็นโดยภาพรวมเป็นไปในเชิงบวก สำหรับประเด็นเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และวิธีการปฏิบัติงานพบว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำหน่วยเลือกตั้งมีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง

²⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 50 – 51.

จากการศึกษาดังกล่าวแสดงถึงปัญหาอุปสรรคในการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีขึ้นในปี 2544 โดยจะสัมพันธ์กับสมมติฐานในการศึกษาปัญหาและอุปสรรคการบริหารจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี พ.ศ.2548”³⁰

ปฐมทัศน์ บรรณเลิศ ได้ทำการศึกษา “ปัญหาและอุปสรรคในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2544” ผลการศึกษาพบว่า “ในการเลือกตั้งที่ผ่านมามีปัญหามากที่สุดอยู่ 3 ประเด็น คือ

1. ขั้นตอนในการลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยุ่งยาก ซับซ้อน และขาดต่อการลงคะแนน
2. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่มีความรู้ ความเข้าใจในขั้นตอนการลงคะแนนเสียง
3. การอำนวยความสะดวกและการแก้ปัญหา ของกรรมการประจำหน่วยแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ยังไม่เป็นไปอย่างรวดเร็วและเหมาะสม”³¹

พรพิมล รัตนกมลรัตน์ ได้ทำการศึกษา “ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่” ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 ผลจากการศึกษาพบว่า “ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 คือ การขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องของผู้ปฏิบัติ การขาดแคลนบุคลากรและปัญหาเรื่องงบประมาณ แนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 คือ ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการการเลือกตั้งจะต้องเป็นบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ตลอดจนจะต้องมีการแสวงหาความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งเพิ่มเติมอยู่เสมอ และในการกำหนดแผนงานต้องให้สามารถปฏิบัติได้จริงและครอบคลุมทุกด้านอันจะส่งผลให้การสั่งการ การประสานงาน การจัดเตรียมงบประมาณและการรายงานผลการ

³⁰ บัณฑิต ไชยโย, “ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำหน่วยเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเชียงใหม่”, ค้นคว้าแบบอิสระ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2546, บทคัดย่อ.

³¹ ปฐมทัศน์ บรรณเลิศ, “ปัญหาและอุปสรรคในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.2544”, ค้นคว้าแบบอิสระ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2546, บทคัดย่อ.

เลือกตั้ง ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพไม่ก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ส่งผลถึงความสำเร็จในการบริหารจัดการเลือกตั้ง”³²

ภาวัต เทียมกลิน ได้ทำการศึกษา “ทัศนคติของบุคคลที่เกี่ยวข้องต่อกระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษาพบว่า “บุคคลที่เกี่ยวข้องมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันโดยส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การคัดสรรที่ได้เคยกระทำมาไม่เป็นผล ยังไม่มีความโปร่งใสชัดเจนและยังมีบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทางการเมืองแฝงอยู่ในกลุ่มคณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงได้เสนอแนะแนวทางให้เปิดกว้างในการเปิดรับสมัครและพิจารณาตามคุณสมบัติที่เหมาะสมที่สุดที่มีหลักฐานประกอบการสมัครเข้ามาแต่ยังมีบางส่วนซึ่งเชื่อมั่นในการคัดเลือกบุคลากรจากทางคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ได้รับมอบหมายว่าเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและถึงพร้อมทั้งฐานะทางสังคมและหน้าที่ความรับผิดชอบคงมีกระทำการใดๆ อันผิดต่อระบอบการปกครอง แต่มีประเด็นหนึ่งที่มีความเห็นพ้องต้องกันคือ ประเด็น ข้อมูลกำหนดด้านระเบียบข้อบังคับในการคัดสรรคณะกรรมการการเลือกตั้ง นั้นไม่ชัดเจนในเนื้อหา ซึ่งยากแก่การทำความเข้าใจ ต้องมีการตีความอีกครั้ง จึงเสนอว่าควรมีการปรับปรุงและจัดระเบียบเรียงเสียใหม่ให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น”³³

สุธรรม รัตนโชติ ได้ทำการศึกษาวิจัย “องค์การการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: องค์การจัดการการเลือกตั้ง” ผลการศึกษาพบว่า “คณะกรรมการการเลือกตั้งแห่งชาติ (The National Election Commission) มีความเป็นอิสระ มีอำนาจ และประชาชนสามารถตรวจสอบ และมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ โดยให้มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและอำนาจการ 3 ประการ คือ

1. การจัดการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยอิสระ เสมอภาค และบริสุทธิ์ยุติธรรม ด้วยการร่วมมือของภาครัฐและเอกชนทั้งหมด
2. การติดตามและสอดส่องดูแลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้เป็นไปโดยอิสระ เสมอภาคและบริสุทธิ์ยุติธรรม
3. รัฐและเอกชนต่างให้ความร่วมมือ และสามารถตรวจสอบการเลือกตั้งได้

³² พรพิมล รัตนกมลรัตน์, “ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.2545”, ค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2546, บทคัดย่อ.

³³ ภาวัต เทียมกลิน, “ทัศนคติของบุคคลที่เกี่ยวข้องต่อกระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเชียงใหม่”, ค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2546, บทคัดย่อ.

เพื่อให้สามารถบริหารนโยบาย อำนวยการและจัดการให้บรรลุวัตถุประสงค์ ทั้ง 3 ประการ คณะกรรมการการเลือกตั้งแห่งชาติได้เสนอแนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการเลือกตั้งแห่งชาติ ว่าควรจัด โครงสร้างองค์กรของคณะกรรมการเลือกตั้งแห่งชาติให้ประกอบไปด้วย คณะกรรมการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการเลือกตั้งให้ เป็นไปโดยอิสระ เสมอภาค และบริสุทธิ์ยุติธรรม ด้วยการร่วมมือของภาครัฐและเอกชนทั้งมวล และ คณะกรรมการติดตามและ สอดส่องดูแลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้เป็นไปโดยอิสระ เสมอภาค และบริสุทธิ์ ยุติธรรม”³⁴

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเชียงใหม่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การ เลือกตั้งสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎรทั่วไป จังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2548” ผลการศึกษาวิจัยพบว่า “สาเหตุของการฝ่าฝืนและกระทำความผิดกฎหมายการเลือกตั้ง ซึ่งสาเหตุประการหนึ่งเป็นเพราะ ผู้สมัครรับเลือกตั้งกับผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในแต่ละพื้นที่ที่มีความผูกพัน รู้จักมักคุ้นกันเป็นอย่างดี หรือเคยมีบุญคุณต่อกันจึงทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งขาดความเกรงใจไม่เกรงกลัวหรืออาศัยความ ผูกพันส่วนตัวปกปิดพฤติกรรมของตน ในส่วนของผู้มีหน้าที่รับผิดชอบก็เกิดความเกรงกลัว ต่อ อิทธิพลหรืออาจใช้อำนาจหน้าที่ของตนเองช่วยเหลือและเอื้อประโยชน์ ให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ที่ตนรู้จัก ละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่ และสาเหตุอีกประการหนึ่งเป็นเพราะผู้สมัครรับเลือกตั้ง และประชาชนที่พบเห็นการกระทำความผิดไม่กล้าที่จะแจ้งเหตุ เพราะเกรงกลัวอำนาจและ อิทธิพลของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีพฤติกรรมดังกล่าว และไม่มั่นใจว่าเมื่อตนเองแจ้งเหตุแล้วผู้มี หน้าที่รับผิดชอบจะดำเนินการหรือไม่ หรืออาจจะนำข้อมูลต่างๆ ไปแจ้งกับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ ถูกร้องเรียนเพราะมีความผูกพันกับตนเอง และช่วยปกปิดความผิด บิดเบือนความจริงส่งผลให้ผู้ แจ้งเหตุเกิดความกลัว และรู้สึกถึงความไม่ปลอดภัยในชีวิตของตนเอง และครอบครัว เพื่อให้การ ปราบปรามการทุจริตการเลือกตั้งมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นจึงควรมีแนวทางหรือ มาตรการต่างๆ ดังนี้

1. ควรมีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนการปฏิบัติหน้าที่ของผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในแต่ละพื้นที่ หมุนเวียนจากพื้นที่หนึ่ง ไปยังอีกพื้นที่หนึ่งที่ใกล้เคียงหรือมีความเหมาะสม ในช่วงเวลาที่มีการ เลือกตั้ง
2. ควรแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งให้มีความชัดเจนสามารถเอาความผิด และดำเนินคดีทางแพ่งหรือทางอาญากับผู้ที่กลั่นแกล้ง ใ้ร้าย ให้การหรือเป็นพยานเท็จ ได้

³⁴ สุธรรม รัตนโชติ, “องค์กรการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร : องค์กรจัดการเลือกตั้ง”, รายงานการวิจัย, (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร), 2541, หน้า 9 – 10.

3. เพิ่มกำลังบุคลากรให้เพียงพอครอบคลุมกับพื้นที่ ซึ่งนอกจากกำลังพลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และข้าราชการจากกระทรวงมหาดไทยแล้ว กกต. ควรขอความร่วมมือกับกระทรวงกลาโหมเพื่อขอรับการสนับสนุนกำลังพลจากทหารประจำการ ทหารเกณฑ์ และนักศึกษาวิชาทหาร (รค.) ปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันการทุจริต

4. รัฐควรมอบหมายหน้าที่ให้กับข้าราชการ ลูกจ้าง และเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐทุกคนให้มีหน้าที่ในการช่วยเหลือป้องปรามการทุจริต ในเขตหมู่บ้านหรือชุมชนที่ตนพักอาศัยหรือปฏิบัติงานอยู่ ถ้าพบการกระทำความผิด ให้รายงานตรงต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้กำกับตำรวจ กกต.จว. หรือ กกต. โดยตรง”³⁵

เอกชัย วารุณประภา ทำการศึกษาวิจัยประเมินผล “การจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด” เพื่อให้ทราบถึงภาพรวมของผลสัมฤทธิ์ในการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดทราบถึงปัญหาอุปสรรคในการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 เพื่อสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการปรับปรุงแก้ไข การจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดในการเลือกตั้งครั้งต่อไป ผลการศึกษา พบว่า

“1. ในส่วนของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การบริหารส่วนจังหวัด คณะอนุกรรมการช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การบริหารส่วนจังหวัด พบว่าปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และพนักงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดทุกจังหวัด ส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์ในการจัดการเลือกตั้ง ปัญหาโครงสร้างการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งไม่ควรให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดการเลือกตั้ง เนื่องจากจะไม่สามารถวางตัวให้เป็นกลางได้และงานประจำมีมาก ในส่วนของคณะอนุกรรมการช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การบริหารส่วนจังหวัดพบว่ากฎหมายและระเบียบ ไม่ได้กำหนดโครงสร้างและห้วงเวลาในการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการช่วยงานระดับเขต / อำเภอไว้อย่างชัดเจนการปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแต่ละแห่งไม่เหมือนกัน

³⁵ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, “รายงานการดำเนินงานจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไปปี 2548 จังหวัดเชียงใหม่”, รายงานการวิจัย (เชียงใหม่ : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเชียงใหม่), 2548, 160 หน้า.

2. ผลการศึกษาในส่วนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ไปลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2547 พบว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดในระดับน้อยและแนวคิดเห็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เจ้าหน้าที่ดำเนินงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งและบุคลากรอื่นๆ มีความเป็นกลางในระดับมาก โดยคณะบุคคลที่มีความเป็นกลางมากที่สุด คือ คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง และองค์การเอกชนตรวจสอบการเลือกตั้งเป็นกลุ่มที่มีความเป็นกลางน้อยที่สุด

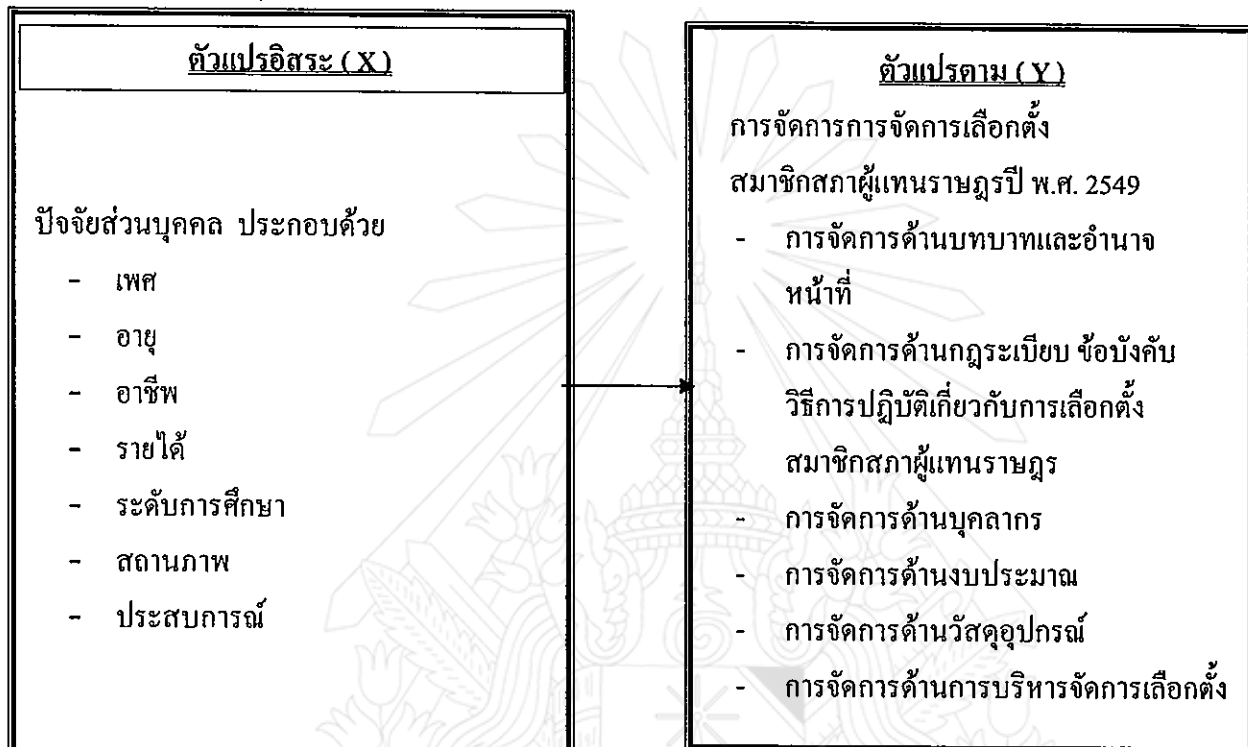
3. ผลการศึกษาข้อมูลสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ กรณีมีสาเหตุจากการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้มีคำสั่งให้ดำเนินการนับคะแนนใหม่จำนวน 9 เขต โดย 1 ใน 9 เขตเลือกตั้ง หลังจากมีคำสั่งให้นับคะแนนใหม่แล้ว คณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้สั่งให้มีการนับต้นขั้วบัตรเลือกตั้งใหม่ด้วย เนื่องจากพบว่ารายงานเกี่ยวกับจำนวนบัตรเลือกตั้งกับจำนวนผู้มาใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งไม่ตรงกัน ซึ่งสาเหตุมาจากความผิดพลาดในขั้นตอนการลงคะแนนเลือกตั้ง ที่เป็นไปได้ว่าผู้มาใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งบางคนมิได้ลงลายมือชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือจำนวนบัตรเลือกตั้งต่อเล่มเกินหรือขาด ซึ่งการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดครั้งนี้ไม่ปรากฏว่ามีเขตเลือกตั้งใดที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ โดยมีสาเหตุมาจากข้อบกพร่องหรือความผิดพลาดในการปฏิบัติงานของ เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการ”³⁶

³⁶ เอกชัย วารุณประภา, “ประเมินผลการจัดการเลือกตั้งสมาชิกและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด วันที่ 14 มีนาคม 2547”, รายงานการวิจัย, (สถาบันพระปกเกล้า), 2547, หน้า 80 – 81.

2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ประมวลข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาเป็นกรอบแนวคิด เพื่อตอบวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งปรากฏตามโครงสร้างต่อไปนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิจัยได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี พ.ศ. 2549 ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้ผลการศึกษาก่อเกิดประสิทธิภาพและก่อประสิทธิผล แล้วนำผลการศึกษาเสนอผู้บริหารในหน่วยงาน นำไปใช้เป็นแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ขั้นตอน และวิธีการในการจัดการเลือกตั้ง ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย สุจริตและเที่ยงธรรม ตามประเด็นดังต่อไปนี้

- 3.1 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย
- 3.2 ประชากรที่ศึกษา
- 3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ได้ศึกษาและวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีวิธีการศึกษาเป็น 2 แนวทาง คือ

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary) โดยได้ศึกษาและค้นคว้าจากหนังสือตำราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ วารสารและแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งทั่วไป สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวมถึงงานวิจัยต่างๆ ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต และบทความทางวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการเลือกตั้ง ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศ และหนังสือสั่งการวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

2. ศึกษาวิจัยภาคปฏิบัติ เกี่ยวกับการจัดการตาม กฎหมาย ระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศ และหนังสือสั่งการ วิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยผู้วิจัยได้ศึกษาและเก็บข้อมูล โดยสร้างแบบสอบถาม (Questionnaire) แล้วนำไปสอบถามคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่ 1 – 11 จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2549 ที่ผ่านมา

3.2 ประชากรที่ศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรที่ศึกษาโดยวิธีเจาะจงเฉพาะคณะกรรมการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี พ.ศ. 2549 ประจำเขตเลือกตั้งที่ 1-11 จังหวัดเชียงใหม่ รวม 110 คน

3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดย ศึกษาจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบบปลายปิด และเปิด โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ซึ่งแบ่งเนื้อหาแบบสอบถามเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถามในส่วนที่เกี่ยวกับ เพศอายุ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา สถานภาพ และประสบการณ์

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม การวัดระดับการจัดการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้ราษฎรของ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ที่ 1 - 11 ในด้านต่างๆ คือ การจัดการด้านบทบาทและอำนาจหน้าที่, การจัดการด้านกฎระเบียบ ข้อบังคับ วิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร, การจัดการด้านบุคลากร, การจัดการด้านงบประมาณ, การจัดการด้านวัสดุอุปกรณ์ และการจัดการด้านการบริหารจัดการเลือกตั้ง

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะทั่วไปสอบถามถึงปัญหา อุปสรรค แนวทางในการแก้ไขปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด และทำการวิเคราะห์ โดยวิธีวิเคราะห์เนื้อหาข้อความ (Item Analysis) แล้วนำมาสรุป

3.4 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยได้ทบทวนงานวิจัยที่ได้จัดทำ และทบทวนบทความ เอกสาร ตลอดจนทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การวิจัย
2. นำข้อสรุปจากการทบทวนเอกสารต่างๆและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสร้างเป็นแบบสอบถาม เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหา เหมาะสม กับงานวิจัยที่ต้องการศึกษา
3. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อให้ครอบคลุมตรงตามเนื้อหา (Content Validity) หลังจากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่ ผู้เชี่ยวชาญแนะนำแล้วนำไปทดสอบ โดยทำการทดสอบกับคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 20 ชุด เสร็จแล้ว จึงนำแบบสอบถามนั้นไปเก็บ ข้อมูลกับประชากรกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยต่อไป

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เกณฑ์การให้คะแนน

มีการจัดการมากที่สุด	ให้	5 คะแนน
มีการจัดการมาก	ให้	4 คะแนน
มีการจัดการปานกลาง	ให้	3 คะแนน
มีการจัดการน้อย	ให้	2 คะแนน
มีการจัดการน้อยที่สุด	ให้	1 คะแนน

2. การพิจารณาผู้วิจัยได้กำหนดระดับการจัดการ เลือกกำหนดน้ำหนัก คือ ช่วงกว้างอยู่ในระดับ มีการจัดการมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด โดยให้คะแนนตามลำดับ คือ 5, 4, 3, 2, 1 โดยใช้ค่าเฉลี่ยแทนด้วย การแปรความหมายเกณฑ์ในการวิเคราะห์ อาศัยค่าเฉลี่ย (\bar{x}) แล้วนำมาจัดระดับโดยใช้เกณฑ์ต่อไปนี้

$$\text{ช่วงกว้างระดับ} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนราย}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.8$$

สามารถแบ่งคะแนนค่าเฉลี่ยได้ 5 ระดับ แต่ละระดับมีขนาดระยะช่วงกว้างระดับเท่ากับ 0.8

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80	หมายถึง	มีการจัดการน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60	หมายถึง	มีการจัดการน้อย
คะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40	หมายถึง	มีการจัดการปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20	หมายถึง	มีการจัดการมาก
คะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00	หมายถึง	มีการจัดการมากที่สุด

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้จากแบบสอบถามทั้งหมดนำมาประมวลผล ซึ่งได้แบ่งเป็น 3 ตอน ตามแบบสอบถาม

ตอนที่ 1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติ ค่าความถี่ ร้อยละ

ตอนที่ 2. การวิเคราะห์การจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยใช้สถิติ ค่าความถี่ ร้อยละค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และแนวทางในการแก้ไข โดยใช้การพรรณนาจากมากไปหาน้อย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาการจัดการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี พ.ศ.2549 ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จังหวัดเชียงใหม่ เขตเลือกตั้งที่ 1-11 ในพื้นที่ 22 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ จำนวนทั้งสิ้น 110 คน ซึ่งส่งแบบสอบถาม ไปที่บ้านและที่ทำงานของแต่ละคน จำนวน 110 ชุด ตามจำนวนคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งทั้ง 11 เขต และได้รับการตอบกลับ จำนวน 102 ชุด โดยมีวัตถุประสงค์การศึกษา คือ เพื่อศึกษา การจัดการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวมถึงปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการเลือกตั้งใน ปี พ.ศ.2549 ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยนำข้อมูลที่ได้วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาแยกเป็นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การจัดการ กฎหมาย ระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศ และหนังสือสั่งการ วิธีการ

ปฏิบัติเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค แนวทางการแก้ไขปัญหาในการจัดการเลือกตั้ง สมาชิกสภา

ผู้แทนราษฎร ปี พ.ศ.2549

ผลจากการศึกษามีดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การศึกษาในส่วนข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่ 1 - 11 จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส และประสบการณ์ ซึ่งส่งแบบสอบถามไปที่บ้านและที่ทำงานของแต่ละคน จำนวน 110 ชุด ตามจำนวนคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งทั้ง 11 เขต และได้รับการตอบกลับ จำนวน 102 ชุด ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

ตารางที่ 1.1 จำนวนร้อยละเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	90	88.2
หญิง	12	11.8
รวม	102	100.0

จากตารางที่ 1.1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นเพศชาย จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 88.2 และเพศหญิง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 11.8

ตารางที่ 1.2 จำนวนร้อยละอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
35-40 ปี	46	45.1
41-50 ปี	47	46.1
มากกว่า 50 ปี	9	8.8
รวม	102	100.0

จากตารางที่ 1.2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 46.1 รองลงมาคืออายุระหว่าง 35-40 ปี จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 45.1 และอายุมากกว่า 50 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 8.8

ตารางที่ 1.3 จำนวนร้อยละอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกรกรรม	-	-
รับจ้าง	-	-
รับราชการ	83	81.4
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	8	7.8
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	1	0.9
อาชีพอื่นๆ	10	9.8
รวม	102	100.0

จากตารางที่ 1.3 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับราชการ จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 81.4 รองลงมาคืออาชีพอื่นๆ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 9.8 ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 7.8 และพนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.9

ตารางที่ 1.4 จำนวนร้อยละรายได้ของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 5,000 บาท	-	-
ตั้งแต่ 5,001-10,000 บาท	-	-
ตั้งแต่ 10,001-15,000 บาท	13	12.7
ตั้งแต่ 15,001-20,000 บาท	48	47.1
ตั้งแต่ 20,001 บาทขึ้นไป	41	40.2
รวม	102	100.0

จากตารางที่ 1.4 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ตั้งแต่ 15,001-20,000 บาท จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 47.1 รองลงมาคือ ตั้งแต่ 20,001 บาทขึ้นไป จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 40.2 และตั้งแต่ 10,001-15,000 บาท จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 12.7

ตารางที่ 1.5 จำนวนร้อยละระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
จบประถมศึกษา	-	-
จบมัธยมศึกษา ปวช.	-	-
จบอนุปริญญา ปวส. ปวท.	-	-
จบปริญญาตรีขึ้นไป	101	99.0
อื่นๆ	1	0.9
รวม	102	100.0

จากตารางที่ 1.5 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไปจำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 99 รองลงมาคือ อื่นๆ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.9

ตารางที่ 1.6 จำนวนร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	13	12.7
สมรส/อยู่ด้วยกัน	76	74.5
หย่าร้าง	11	10.8
อื่นๆ	2	1.9
รวม	102	100.0

จากตารางที่ 1.6 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สมรส มีครอบครัวแล้ว จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 74.5 รองลงมาคือ โสด จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 12.7 และหย่าร้าง จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 10.8

ตารางที่ 1.7 จำนวนร้อยละประสบการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการฯ	จำนวน	ร้อยละ
1 ครั้ง	16	15.7
2 ครั้ง	73	71.6
3 ครั้ง	10	9.8
4 ครั้ง	2	2.0
มากกว่า 4 ครั้ง	1	0.9
รวม	102	100.0

จากตารางที่ 1.7 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน หรือเคยปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมาแล้ว 2 ครั้ง จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 71.6 รองลงมาคือ 1 ครั้ง จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 15.7, 3 ครั้ง จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 9.8, 4 ครั้ง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0 และมากกว่า 4 ครั้ง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.9

ตอนที่ 2 การจัดการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ในการวัดระดับการจัดการ กฎหมาย ระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศ และหนังสือสั่งการ วิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กำหนดเกณฑ์การแปรผลเพื่อวัดระดับการจัดการของคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 หมายถึง มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 หมายถึง มาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึง ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 หมายถึง น้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายถึง น้อยที่สุด

ตารางที่ 2.1 การจัดการในเรื่องการควบคุมดูแลการเลือกตั้ง

ประเด็นคำถาม	ระดับการจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การควบคุมดูแลการเลือกตั้ง	8	47	47	-	-
	(7.8)	(46.1)	(46.1)		
ค่าเฉลี่ย = 3.61, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.63 แปรผล = มาก					

จากตารางที่ 2.1 พบว่า ส่วนใหญ่มีการจัดการในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยรวม 3.61) โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมาก จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 46.1 ซึ่งมีสัดส่วนเท่ากับกลุ่มที่เห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลาง จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 46.1 และเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมากที่สุด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 7.8

ตารางที่ 2.2 การจัดการเรื่องข้อกำหนดต่างๆ เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ประเด็นคำถาม	ระดับความการจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ข้อกำหนดต่างๆ เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	7 (6.9)	76 (74.5)	19 (18.6)	-	-
ค่าเฉลี่ย = 3.88, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.49 แปลผล = มาก					

จากตารางที่ 2.2 พบว่า ส่วนใหญ่สามารถจัดการในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.88, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.49 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมาก จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 74.5 รองลงมาเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลาง จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 18.6 และเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมากที่สุด จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 6.9

ตารางที่ 2.3 การจัดการเรื่องการออกข้อกำหนดการปฏิบัติหน้าที่ ของผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง

ประเด็นคำถาม	ระดับการจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การออกข้อกำหนดการปฏิบัติหน้าที่ ของผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง	4 (3.9)	40 (39.2)	53 (52.0)	5 (4.9)	-
ค่าเฉลี่ย = 3.42, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.65 แปลผล = มาก					

จากตารางที่ 2.3 พบว่า ส่วนใหญ่สามารถจัดการในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.42, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.65 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลาง จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 52 รองลงมาเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมาก จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 39.2 และเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมากที่สุด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 3.9

ตารางที่ 2.4 การจัดการเรื่องการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ประเด็นคำถาม	ระดับการจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	2 (1.9)	49 (48.0)	43 (42.2)	8 (7.8)	-
ค่าเฉลี่ย = 3.44, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.66 แปลผล = มาก					

จากตารางที่ 2.4 พบว่า ส่วนใหญ่สามารถจัดการในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.44, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.66 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมาก จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 48 รองลงมาเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลาง จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 42.2 และเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับน้อย จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 7.8

ตารางที่ 2.5 การจัดการเรื่องการค้าเนิการหรือประสานงานกับหน่วยราชการ ส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ เพื่อให้มีส่วนร่วมในการจัดการเลือกตั้ง

ประเด็นคำถาม	ระดับการจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การค้าเนิการหรือประสานงานกับหน่วยราชการ ส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ เพื่อให้มีส่วนร่วมในการจัดการเลือกตั้ง	27 (26.5)	71 (69.6)	4 (3.9)	-	-
ค่าเฉลี่ย = 3.81, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.50 แปลผล = มาก					

จากตารางที่ 2.5 พบว่า ส่วนใหญ่สามารถจัดการในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.81, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.50 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมาก จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 69.6 รองลงมาเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมากที่สุด จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 26.5 และเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลาง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 3.9

ตารางที่ 2.6 การจัดการเรื่องวิธีการขั้นตอนการรับสมัคร ผู้สมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ประเด็นคำถาม	ระดับการจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
วิธีการขั้นตอนการรับสมัคร ผู้สมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	8 (7.8)	52 (51.0)	38 (37.3)	4 (3.9)	-
ค่าเฉลี่ย = 3.62, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.68 แพลผล = มาก					

จากตารางที่ 2.6 พบว่า ส่วนใหญ่สามารถจัดการในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.62, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.68 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมาก จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 51 รองลงมาเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลาง จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 37.3 และเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมากที่สุด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 7.8

ตารางที่ 2.7 การจัดการเรื่องการตรวจสอบคุณสมบัติ และลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่สมัครรับเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ประเด็นคำถาม	ระดับการจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การตรวจสอบคุณสมบัติ และลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	3 (2.9)	32 (31.4)	60 (58.8)	7 (6.9)	-
ค่าเฉลี่ย = 3.30, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.64 แพลผล = ปานกลาง					

จากตารางที่ 2.7 พบว่า ส่วนใหญ่สามารถจัดการในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.30, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.64 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลาง จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 58.8 รองลงมาเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมาก จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 31.4 และเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับน้อย จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 6.9

ตารางที่ 2.8 การจัดการเรื่องวิธีการรอกรายละเอียดเกี่ยวกับผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ประเด็นคำถาม	ระดับการจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
วิธีการรอกรายละเอียดเกี่ยวกับผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	8 (7.8)	73 (71.6)	20 (19.6)	1 (0.9)	-
ค่าเฉลี่ย = 3.86, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.54 แพลผล = มาก					

จากตารางที่ 2.8 พบว่า ส่วนใหญ่สามารถจัดการในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.86, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.54 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมาก จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 71.6 รองลงมาเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลาง จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 19.6 และเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมากที่สุด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 7.8

ตารางที่ 2.9 การจัดการเรื่องกระบวนการหรือขั้นตอนการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

ประเด็นคำถาม	ระดับการจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
กระบวนการหรือขั้นตอนการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง	48 (47.1)	49 (48.0)	5 (4.9)	-	-
ค่าเฉลี่ย = 4.42, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.58 แพลผล = มากที่สุด					

จากตารางที่ 2.9 พบว่า ส่วนใหญ่สามารถจัดการในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย = 4.42, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.58 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมาก จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 48 รองลงมาเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมากที่สุด จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 47.1 และเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลาง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 4.9

ตารางที่ 2.10 การจัดการเรื่องการเพิ่มชื่อ-ถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ประเด็นคำถาม	ระดับการจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การเพิ่มชื่อ-ถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	6 (5.9)	29 (28.4)	48 (47.1)	17 (16.7)	2 (1.9)
ค่าเฉลี่ย = 3.19, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.85 แปลผล = ปานกลาง					

จากตารางที่ 2.10 พบว่า ส่วนใหญ่สามารถจัดการในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.19, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.85 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลาง จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 47.1 รองลงมาเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมาก จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 28.4 และเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับน้อย จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7

ตารางที่ 2.11 การจัดการเรื่องการเลือกตั้งล่วงหน้าในเขตเลือกตั้ง

ประเด็นคำถาม	ระดับการจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การเลือกตั้งล่วงหน้าในเขตเลือกตั้ง	5 (4.9)	40 (39.2)	56 (54.9)	1 (0.9)	-
ค่าเฉลี่ย = 3.48, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.60 แปลผล = มาก					

จากตารางที่ 2.11 ในประเด็นการเลือกตั้งล่วงหน้าในเขตเลือกตั้ง พบว่า ส่วนใหญ่สามารถจัดการในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.48, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.60 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลาง จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 54.9 รองลงมาเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมาก จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 39.2 และเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมากที่สุด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 4.9

ตารางที่ 2.12 การจัดการเรื่องกระบวนการในการนับคะแนนเลือกตั้ง

ประเด็นคำถาม	ระดับการจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
กระบวนการในการนับคะแนนเลือกตั้ง	46 (45.1)	55 (53.9)	1 (0.9)	-	-
ค่าเฉลี่ย = 4.44, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.51 แปลผล = มากที่สุด					

จากตารางที่ 2.12 พบว่า ส่วนใหญ่สามารถจัดการในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย = 4.44, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.51 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมาก จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 53.9 รองลงมาเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมากที่สุด จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 45.1 และเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลาง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1

ตารางที่ 2.13 การจัดการเรื่องการประกาศผลการเลือกตั้ง

ประเด็นคำถาม	ระดับการจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การประกาศผลการเลือกตั้ง	52 (51.0)	49 (48.0)	1 (0.9)	-	-
ค่าเฉลี่ย = 4.50, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.52 แปลผล = มากที่สุด					

จากตารางที่ 2.13 พบว่า ส่วนใหญ่สามารถจัดการในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย = 4.50, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.52 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมากที่สุด จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 51 รองลงมาเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมาก จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 48 และเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลาง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1

ตารางที่ 2.14 การจัดการเรื่องการแต่งตั้งกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (กปน.) และกรรมการนับคะแนน (กนค.) และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย (รปภ.)

ประเด็นคำถาม	ระดับการจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การแต่งตั้งกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (กปน.) และกรรมการนับคะแนน (กนค.) และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย (รปภ.)	2 (1.9)	47 (46.1)	51 (50.0)	2 (1.9)	-
ค่าเฉลี่ย = 3.48, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.57 แปลผล = มาก					

จากตารางที่ 2.14 พบว่า ส่วนใหญ่สามารถจัดการในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.48, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.57 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลาง จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมาก จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 46.1 และเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมากที่สุด และน้อยอย่างละเท่าๆกัน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.9

ตารางที่ 2.15 การจัดการเรื่องการอบรมให้ความรู้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (กปน.) และกรรมการนับคะแนน (กนค.) และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย (รปภ.)

ประเด็นคำถาม	ระดับการจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การอบรมให้ความรู้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (กปน.) และกรรมการนับคะแนน (กนค.) และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย (รปภ.)	3 (2.9)	28 (27.5)	64 (62.7)	7 (6.9)	-
ค่าเฉลี่ย = 3.26, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.62 แปลผล = ปานกลาง					

จากตารางที่ 2.15 พบว่า ส่วนใหญ่สามารถจัดการในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.26, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.62 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลาง จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 62.7 รองลงมาเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมาก จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5 และเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับน้อย จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 6.9

ตารางที่ 2.16 การจัดการเรื่องการจัดทำเอกสารการปฏิบัติหน้าที่มอบให้กับกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง(กปน.) และกรรมการนับคะแนน (กนค.)และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย (รปภ.)

ประเด็นคำถาม	ระดับการจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การจัดทำเอกสารการปฏิบัติหน้าที่มอบให้กับกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (กปน.) และกรรมการนับคะแนน (กนค.) และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย (รปภ.)	1 (0.9)	18 (17.6)	48 (47.1)	28 (27.5)	7 (6.9)
ค่าเฉลี่ย = 2.78, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.85 แปลผล = ปานกลาง					

จากตารางที่ 2.16 พบว่า ส่วนใหญ่สามารถจัดการในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย = 2.78, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.85 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลาง จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 47.1 รองลงมาเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับน้อย จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5 และเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมาก จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 17.6

ตารางที่ 2.17 การจัดการเรื่องการมอบหมายหน้าที่และขอความร่วมมือจากบุคลากรที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่จัดการเลือกตั้ง

ประเด็นคำถาม	ระดับการจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การมอบหมายหน้าที่และขอความร่วมมือจากบุคลากรที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่จัดการเลือกตั้ง	13 (12.7)	68 (66.7)	20 (19.6)	1 (0.9)	-
ค่าเฉลี่ย = 3.91, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.59 แปลผล = มาก					

จากตารางที่ 2.17 พบว่า ส่วนใหญ่สามารถจัดการในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.91, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.59 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมาก จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7 รองลงมาเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลาง จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 19.6 และเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมากที่สุด จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 12.7

ตารางที่ 2.18 การจัดการเรื่องการกำหนดค่าตอบแทนของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ประเด็นคำถาม	ระดับการจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การกำหนดค่าตอบแทนของคณะกรรมการการเลือกตั้ง	-	23 (22.5)	66 (64.7)	13 (12.7)	-
ค่าเฉลี่ย = 3.09, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.58 แปลผล = ปานกลาง					

จากตารางที่ 2.18 พบว่า ส่วนใหญ่สามารถจัดการในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.09, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.58 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลาง จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 64.7 รองลงมาเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมาก จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5 และเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับน้อย จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 12.7

ตารางที่ 2.19 การจัดการเรื่องการกำหนดค่าใช้จ่ายในการอบรมให้ความรู้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

ประเด็นคำถาม	ระดับการจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การกำหนดค่าใช้จ่ายในการอบรมให้ความรู้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน	3 (2.9)	16 (15.7)	67 (65.7)	15 (14.7)	1 (1.0)
ค่าเฉลี่ย = 3.04, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.68 แปลผล = ปานกลาง					

จากตารางที่ 2.19 พบว่า ส่วนใหญ่สามารถจัดการในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.04, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.68 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลาง จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 65.7 รองลงมาเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมาก จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 15.7 และเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับน้อย จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 14.7

ตารางที่ 2.20 การจัดการเรื่องการกำหนดค่าใช้จ่ายในการรณรงค์ประชาสัมพันธ์

ประเด็นคำถาม	ระดับการจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การกำหนดค่าใช้จ่ายในการรณรงค์ประชาสัมพันธ์	3 (2.9)	51 (50.0)	46 (45.1)	2 (2.0)	-
ค่าเฉลี่ย = 3.53, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.59 แปลผล = มาก					

จากตารางที่ 2.20 พบว่า ส่วนใหญ่สามารถจัดการในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.53, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.59 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมาก จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลาง จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 45.1 และเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมากที่สุด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.9

ตารางที่ 2.21 การจัดการเรื่องการกำหนดค่าใช้จ่ายในการจัดซื้ออุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการเลือกตั้งในแต่ละหน่วยเลือกตั้ง

ประเด็นคำถาม	ระดับการจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การกำหนดค่าใช้จ่ายในการจัดซื้ออุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการเลือกตั้งในแต่ละหน่วยเลือกตั้ง	7 (6.9)	71 (69.6)	21 (20.6)	2 (2.0)	-
ค่าเฉลี่ย = 3.81, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.57 แปลผล = มาก					

จากตารางที่ 2.21 พบว่า ส่วนใหญ่สามารถจัดการในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.81, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.57 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมาก จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 69.6 รองลงมาเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลาง จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 20.6 และเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมากที่สุด จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 6.9

ตารางที่ 2.22 การจัดการเรื่องการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย เกี่ยวกับงบประมาณในการจัดการเลือกตั้งสำนักงาน กกต. เขต

ประเด็นคำถาม	ระดับการจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย เกี่ยวกับงบประมาณในการจัดการเลือกตั้งสำนักงาน กกต. เขต	-	14 (13.7)	47 (46.1)	35 (34.3)	6 (5.9)
ค่าเฉลี่ย = 2.67, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.78 แปลผล = ปานกลาง					

จากตารางที่ 2.22 พบว่า ส่วนใหญ่สามารถจัดการในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย = 2.67, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.78 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลาง จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 46.1 รองลงมาเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับน้อย จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 34.3 และเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมาก จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 13.7

ตารางที่ 2.23 การจัดการเรื่องสวัสดิการอื่นๆ นอกเหนือจากค่าตอบแทนที่ได้รับ

ประเด็นคำถาม	ระดับการจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
สวัสดิการอื่นๆ นอกเหนือจาก ค่าตอบแทนที่ได้รับ	-	8 (7.8)	31 (30.4)	40 (39.2)	23 (22.5)
ค่าเฉลี่ย = 2.23, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.89 แปลผล = น้อย					

จากตารางที่ 2.23 พบว่า ส่วนใหญ่สามารถจัดการในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย = 2.23, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.89 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับน้อย จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 39.2 รองลงมาเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลาง จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 30.4 และเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับน้อยที่สุด จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5

ตารางที่ 2.24 การจัดการเรื่องการจัดเตรียม และจำนวนบัตรลงคะแนนเลือกตั้งที่ใช้ในแต่ละหน่วย

ประเด็นคำถาม	ระดับการจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การจัดเตรียม และจำนวนบัตรลงคะแนน เลือกตั้งที่ใช้ในแต่ละหน่วย	16 (15.7)	67 (65.7)	19 (18.6)	-	-
ค่าเฉลี่ย = 3.97, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.58 แปลผล = มาก					

จากตารางที่ 2.24 พบว่า ส่วนใหญ่สามารถจัดการในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.97, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.58 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมาก จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 65.7 รองลงมาเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลาง จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 18.6 และเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมากที่สุด จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 15.7

ตารางที่ 2.25 การจัดการเรื่องการจัดเตรียม และจำนวนหีบบัตรที่ใช้บรรจุบัตรลงคะแนนเลือกตั้ง

ประเด็นคำถาม	ระดับการจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การจัดเตรียม และจำนวนหีบบัตรที่ใช้บรรจุบัตรลงคะแนนเลือกตั้ง	20 (19.6)	66 (64.7)	16 (15.7)	-	-
ค่าเฉลี่ย = 4.03, ส่วนความเบี่ยงเบน = 0.59 แปลผล = มาก					

จากตารางที่ 2.25 พบว่า ส่วนใหญ่สามารถจัดการในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 4.03, ส่วนความเบี่ยงเบน = 0.59 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมาก จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 64.7 รองลงมาเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมากที่สุด จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 19.6 และเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลาง จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 15.7

ตารางที่ 2.26 การจัดการเรื่องการจัดเตรียม และจำนวนคูหาลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

ประเด็นคำถาม	ระดับการจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การจัดเตรียม และจำนวนคูหาลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง	14 (13.7)	73 (71.6)	15 (14.7)	-	-
ค่าเฉลี่ย = 3.99, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.53 แปลผล = มาก					

จากตารางที่ 2.26 พบว่า ส่วนใหญ่สามารถจัดการในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.99, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.53 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมาก จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 71.6 รองลงมาเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลาง จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 14.7 และเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมากที่สุด จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 13.7

ตารางที่ 2.27 การจัดการเรื่องการจัดเตรียม และจำนวนสายรัดหีบบัตรเลือกตั้ง

ประเด็นคำถาม	ระดับการจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การจัดเตรียม และจำนวนสายรัดหีบบัตรเลือกตั้ง	3 (2.9)	37 (36.3)	45 (44.1)	17 (16.7)	-
ค่าเฉลี่ย = 3.25, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.76 แปลผล = ปานกลาง					

จากตารางที่ 2.27 พบว่า ส่วนใหญ่สามารถจัดการในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.25, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.76 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลาง จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 44.1 รองลงมาเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมาก จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 36.3 และเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับน้อย จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7

ตารางที่ 2.28 การจัดการเรื่องการจัดเตรียม และจำนวนแถบพลาสติกกั้นแนวเขตเลือกตั้ง

ประเด็นคำถาม	ระดับการจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การจัดเตรียม และจำนวนแถบพลาสติกกั้นแนวเขตเลือกตั้ง	5 (4.9)	34 (33.3)	44 (43.1)	19 (18.6)	-
ค่าเฉลี่ย = 3.24, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.81 แปลผล = ปานกลาง					

จากตารางที่ 2.28 พบว่า ส่วนใหญ่สามารถจัดการในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.24, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.81 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลาง จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 43.1 รองลงมาเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมาก จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 และเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับน้อย จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 18.6

ตารางที่ 2.29 การจัดการเรื่องการจัดเตรียม และจำนวนปลอกแขนและอุปกรณ์อื่นๆที่ใช้สำหรับการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง และการนับคะแนน

ประเด็นคำถาม	ระดับการจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การจัดเตรียม และจำนวนปลอกแขนและอุปกรณ์อื่นๆที่ใช้สำหรับการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง และการนับคะแนน	5 (4.9)	49 (48.0)	41 (40.2)	6 (5.9)	-
ค่าเฉลี่ย = 3.52, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.68 แปลผล = มาก					

จากตารางที่ 2.29 พบว่า ส่วนใหญ่สามารถจัดการในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.52, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.68 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมาก จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 48 รองลงมาเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลาง จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 40.2 และเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับน้อย จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 5.9

ตารางที่ 2.30 การจัดการเรื่องการจัดเตรียมหนังสือคู่มือการปฏิบัติหน้าที่ให้กับ กปน., กนค., รปภ.

ประเด็นคำถาม	ระดับการจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การจัดเตรียมหนังสือคู่มือการปฏิบัติหน้าที่ให้กับ กปน., กนค., รปภ.	8 (7.8)	45 (44.1)	38 (37.3)	11 (10.8)	-
ค่าเฉลี่ย = 3.49, ส่วนความเบี่ยงเบน = 0.79 แปลผล = มาก					

จากตารางที่ 2.30 พบว่า ส่วนใหญ่สามารถจัดการในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.49, ส่วนความเบี่ยงเบน = 0.79 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมาก จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 44.1 รองลงมาเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลาง จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 37.3 และเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับน้อย จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 10.8

ตารางที่ 2.31 การจัดการเรื่องการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในสถานที่นับคะแนนเลือกตั้ง

ประเด็นคำถาม	ระดับการจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในสถานที่ นับคะแนนเลือกตั้ง	15 (14.7)	67 (65.7)	19 (18.6)	1 (1.0)	-
ค่าเฉลี่ย = 3.94, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.61 แปลผล = มาก					

จากตารางที่ 2.31 พบว่า ส่วนใหญ่สามารถจัดการในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.94, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.61 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมาก จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 65.7 รองลงมาเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลาง จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 18.6 และเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมากที่สุด จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 14.7

ตารางที่ 2.32 การจัดการเรื่องการบริหารงานและการจัดการเลือกตั้ง

ประเด็นคำถาม	ระดับการจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การบริหารงานและการจัดการเลือกตั้ง	9 (8.8)	50 (49.0)	41 (40.2)	2 (2.0)	-
ค่าเฉลี่ย = 3.64, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.66 แปลผล = มาก					

จากตารางที่ 2.32 พบว่า ส่วนใหญ่สามารถจัดการในระดับมาก โดยมี ค่าเฉลี่ย = 3.64, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.66 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมาก จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 49 รองลงมาเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลาง จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 40.2 และเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมากที่สุด จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 8.8

ตารางที่ 2.33 การจัดการเรื่องการประสานงานขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น ในการจัดการเลือกตั้ง

ประเด็นคำถาม	ระดับการจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การประสานงานขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น ในการจัดการเลือกตั้ง	22 (21.6)	67 (65.7)	13 (12.7)	-	-
ค่าเฉลี่ย = 4.08, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.58 แปลผล = มาก					

จากตารางที่ 2.33 พบว่า ส่วนใหญ่สามารถจัดการในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 4.08, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.58 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมาก จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 65.7 รองลงมาเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมากที่สุด จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 21.6 และเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลาง จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 12.7

ตารางที่ 2.34 การจัดการเรื่องการเตรียมบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งและบัญชีรายชื่อผู้เสียสิทธิ

ประเด็นคำถาม	ระดับการจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การเตรียมบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งและบัญชีรายชื่อผู้เสียสิทธิ	18 (17.6)	68 (66.7)	16 (15.7)	-	-
ค่าเฉลี่ย = 4.01, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.57 แปลผล = มาก					

จากตารางที่ 2.34 พบว่า ส่วนใหญ่สามารถจัดการในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 4.01, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.57 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมาก จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7 รองลงมาเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมากที่สุด จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 17.6 และเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลาง จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 15.7

ตารางที่ 2.35 การจัดการเรื่องการรณรงค์เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และการติดต่อสื่อสาร ขนส่ง

ประเด็นคำถาม	ระดับการจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การรณรงค์เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และ การติดต่อสื่อสาร ขนส่ง	21 (20.6)	69 (67.6)	12 (11.8)	-	-
ค่าเฉลี่ย = 4.08, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.56 แปลผล = มาก					

จากตารางที่ 2.35 พบว่า ส่วนใหญ่สามารถจัดการในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 4.08, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.56 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมาก จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 67.6 รองลงมาเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมากที่สุด จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 20.6 และเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลาง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 11.8

ตารางที่ 2.36 การจัดการเรื่องการรักษาความปลอดภัย และความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้ง

ประเด็นคำถาม	ระดับการจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การรักษาความปลอดภัย และความสงบ เรียบร้อยในการเลือกตั้ง	23 (22.5)	63 (61.8)	15 (14.7)	1 (1.0)	-
ค่าเฉลี่ย = 4.05, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.64 แปลผล = มาก					

จากตารางที่ 2.36 พบว่า ส่วนใหญ่สามารถจัดการในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย = 4.05, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.64 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมาก จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 61.8 รองลงมาเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับมากที่สุด จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5 และเห็นว่าตนสามารถจัดการในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลาง จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 14.7

ตารางที่ 2.37 สรุปการจัดการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2549 ในแต่ละด้าน

ลำดับ	การจัดการกฎหมาย ระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศและหนังสือสั่งการวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1.	ด้านบทบาทและอำนาจหน้าที่	3.63	0.58
2.	ด้านกฎระเบียบ ข้อบังคับวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	3.85	0.61
3.	ด้านบุคลากร	3.35	0.65
4.	ด้านงบประมาณ	3.06	0.68
5.	ด้านวัสดุอุปกรณ์	3.67	0.66
6.	ด้านการบริหารจัดการเลือกตั้ง	3.97	0.60

จากตารางที่ 2.37 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการจัดการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2549 ในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ด้านบทบาทและอำนาจหน้าที่ โดยมีค่าเฉลี่ย= 3.63, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน=0.58 มีการจัดการในระดับมาก, ด้านกฎระเบียบ ข้อบังคับวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยมีค่าเฉลี่ย= 3.85, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน=0.61 มีการจัดการในระดับมาก, ด้านบุคลากร โดยมีค่าเฉลี่ย= 3.35, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน=0.65 มีการจัดการในระดับปานกลาง, ด้านงบประมาณ โดยมีค่าเฉลี่ย= 3.06, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน=0.68 มีการจัดการในระดับปานกลาง, ด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยมีค่าเฉลี่ย= 3.67, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน=0.66 มีการจัดการในระดับมาก ด้านการบริหารจัดการเลือกตั้ง โดยมีค่าเฉลี่ย=3.97, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน=0.60 มีการจัดการในระดับมาก

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และแนวทางในการแก้ไข

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงข้อเสนอแนะและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ การบริหารจัดการการเลือกตั้ง ในประเด็นปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ไข ปัญหาในการจัดการเลือกตั้ง ประกอบด้วย

1. ปัญหา อุปสรรค ด้านการกำหนดหน่วยเลือกตั้ง หรือสถานที่เลือกตั้ง ประกอบด้วยปัญหาด้านระยะเวลาที่ใช้ในการคัดเลือกหน่วยเลือกตั้งมีค่อนข้างจำกัด ทำให้การพิจารณาสถานที่ หรือหน่วยเลือกตั้งอื่นๆ ซึ่งอาจจะมีความเหมาะสมมากกว่าหน่วยเลือกตั้งเดิมมีน้อยตามมา รวมถึงปัญหาการจัดทำ

บัญชีรายชื่อในแต่ละหน่วยเลือกตั้ง แม้ว่าส่วนใหญ่จะเป็นหน่วยเลือกตั้งเดิม แต่ทั้งนี้ต้องมีการตรวจสอบ หรือสำรวจใหม่ ทำให้กระบวนการดังกล่าวต้องใช้เวลาค่อนข้างมาก

แนวทางการแก้ไข ในประเด็นปัญหานี้ อาจดำเนินการได้ด้วยวิธีการจัดทำแผนหรือกำหนดการณ์ในระยะยาว ทั้งการพิจารณากำหนด หรือเลือกหน่วยเลือกตั้ง การจัดทำทะเบียนหน่วยเลือกตั้ง รวมถึงการประสานงานกับองค์กรท้องถิ่นในการแจ้งสถานที่ ที่จะกำหนดเป็นหน่วยเลือกตั้งส่งให้แก่คณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดล่วงหน้า

2. ปัญหา อุปสรรค ด้านการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ส.ส. ซึ่งต้องมีการสำรวจใหม่อีกครั้งเพื่อให้ได้รายชื่อจริง โดยการสำรวจดังกล่าวมีการประสานผู้นำหมู่บ้านหรือชุมชน ซึ่งข้อมูลที่ได้จะนำมาจัดทำทะเบียนก่อนส่งกลับไปยังหน่วยเลือกตั้งที่กำหนดไว้อีกครั้งหนึ่ง ทั้งนี้การติดประกาศดังกล่าวจะมีการแจ้งไปยังผู้นำหมู่บ้าน ชุมชนเพื่อให้ประชาชนได้ตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง หากปรากฏบุคคลอื่นที่ไม่มีอยู่ในบ้านจริงปรากฏรายชื่อในทะเบียนบ้านก็จะมีอาการแจ้งถอน หรือดำเนินการอย่างอื่นต่อไป

แนวทางการแก้ไข ปัญหาดังกล่าวอาจจำเป็นต้องมีการประสานงานระหว่างหน่วยปกครองและสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดในการดำเนินการจัดทำ และประกาศบัญชีรายชื่อ เนื่องจากตามข้อมูลทะเบียนราษฎรของหน่วยปกครองจะมีการสำรวจทุกปีซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่นำเชื่อถือยิ่งขึ้น นอกจากนี้อาจต้องประสานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมด้วย เพื่อให้มีการสำรวจบุคคลที่มีอยู่จริงในทะเบียนบ้าน

3. ปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ได้แก่ ปัญหาความล่าช้าในการจัดส่งรายชื่อเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยเลือกตั้ง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อกระบวนการอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ทักษะให้แก่เจ้าหน้าที่ประจำหน่วยเลือกตั้งด้วย ในส่วนของปัญหาที่เกิดจากการอบรมส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับหลักสูตร และเอกสารประกอบการจัดการอบรมที่ส่งล่าช้า หรือไม่ครบ ส่งผลให้กระบวนการอบรมให้แก่เจ้าหน้าที่ที่มีความล่าช้าตามมา

แนวทางการแก้ไข ปัญหาดังกล่าว คือการเร่งกระบวนการจัดส่งรายชื่อผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเป็นเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยเลือกตั้งให้รวดเร็วยิ่งขึ้น ในส่วนของกระบวนการอบรม ใช้วิธีการประสานเพื่อขอหลักสูตร รวมถึงเอกสารประกอบการจัดการอบรมเก็บไว้ที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดล่วงหน้า เพื่อป้องกันปัญหาการจัดส่งหลักสูตร เอกสารประกอบการอบรมล่าช้า

4. ปัญหา อุปสรรค การนับคะแนนเลือกตั้ง ประกอบด้วย ปัญหาด้านสถานที่นับคะแนนไม่เอื้ออำนวย ปัญหาการขาดแคลนบุคลากร โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกล ปัญหาความล่าช้าเกี่ยวกับคู่มือการนับคะแนน ความล่าช้าในการจัดส่งหีบลงคะแนนมายังหน่วยนับคะแนน ซึ่งใช้วิธีการนับคะแนน ณ หน่วยเดียว ในขณะที่หีบนับคะแนนจะถูกส่งมายังสถานที่ต่างๆ ซึ่งต้องใช้เวลานาน ส่งผลให้

กระบวนการตรวจรับ การนับคะแนนมีความล่าช้าตามมา จะเห็นได้จากการนับคะแนนในการเลือกตั้งที่ผ่านมาใช้เวลาในการนับคะแนนข้ามคืนจึงแล้วเสร็จ

แนวทางการแก้ไข แม้ว่าทางออกในเรื่องนี้ไม่สามารถทำได้ง่ายเนื่องจากการที่มีการกำหนดให้มีการนับคะแนนที่จุดเดิมนั้น เป็นการป้องกันปัญหาการซื้อเสียงในหน่วยเลือกตั้ง แต่ทางออกที่เหมาะสมคือการเร่งประสานให้แต่ละหน่วยเร่งมือในกระบวนการตรวจสอบ จัดส่งให้รวดเร็วยิ่งขึ้นก่อนมาถึงหน่วยนับคะแนน ก็ให้หน่วยนับคะแนนเตรียมการไว้รอในทุกเรื่อง ทั้งจุดนับคะแนน บุคคลนับคะแนน อาจจะต้องจัดเป็นชุดเวียนกัน เพื่อไม่ให้เจ้าหน้าที่มีอยู่ล้า อันจะส่งผลกระทบต่อความคลาดเคลื่อนในกระบวนการนับคะแนนได้ ซึ่งการเตรียมการต่างๆ เหล่านี้จะช่วยให้กระบวนการมีความรวดเร็วยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้การนับคะแนนเสร็จเร็วตามมา

5. ปัญหา อุปสรรค ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และงบประมาณ ไม่เพียงพอในการดำเนินงาน ทั้งเรื่องของวัสดุ อุปกรณ์ เช่น ตลับหมึก ปากกา กล้อง เทปต่างๆ ค่าตอบแทน ค่าพาหนะ ค่าอาหาร หรืออื่นๆ ที่ต้องจ่ายให้แก่คณะกรรมการ หรือเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยเลือกตั้ง โดยเฉพาะพื้นที่ห่างไกล

แนวทางการแก้ไข ปัญหาดังกล่าวนอกจากจะมีการจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ให้เพียงพอแล้ว หากจะให้มีการทดลองจ่ายเงินไปก่อนต้องกำหนดวงเงินให้ชัดเจน ในแง่ของงบประมาณก็ควรเพิ่มขึ้นตามไปด้วย โดยเฉพาะพื้นที่ห่างไกลที่ต้องใช้เวลาในการเดินทางนาน เช่น อมก๋อย แม่แจ่ม เวียงแหง แม่ฮาย เป็นต้น

บทที่ 5

บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การจัดการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี พ.ศ. 2549 ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จังหวัดเชียงใหม่ และ เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และแนวทางในการแก้ไข การจัดการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี พ.ศ. 2549 ของคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดเชียงใหม่ แล้วเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเครื่องมือทางการวิจัยคือแบบสอบถาม แล้วนำมาดำเนินการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล โดยใช้ประชากรผู้ตอบแบบสอบถาม คือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่ 1 – 11 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากการวิจัยเรื่องนี้แล้วมีข้อค้นพบ ที่สามารถสรุปได้ดังนี้

1. คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยเป็นเพศชาย ร้อยละ 88.2 ส่วนเพศหญิง มีร้อยละ 11.8 อายุระหว่าง 41-50 ปี มีร้อยละ 56.1 อายุระหว่าง 35-40 ปี มีร้อยละ 45.1 และอายุมากกว่า 50 ปี มีร้อยละ 8.2 อาชีพรับราชการ มีร้อยละ 81.4 อาชีพอื่นๆ มีร้อยละ 9.8 ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายมีร้อยละ 7.8 พนักงานรัฐวิสาหกิจมีเพียงร้อยละ 0.9 มีรายได้ตั้งแต่ 15,001-20,000 บาท ร้อยละ 47.1 รองลงมาคือ ตั้งแต่ 20,001 บาทขึ้นไป มีร้อยละ 40.2 และตั้งแต่ 10,001-15,000 บาท มีร้อยละ 12.7 ระดับการศึกษา จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีร้อยละ 99.0 รองลงมาคือ อื่นๆ มีร้อยละ 0.9 สถานภาพสมรส/อยู่ด้วยกัน มีร้อยละ 74.5 รองลงมาคือ โสด มีร้อยละ 12.7 หย่าร้าง มีร้อยละ 10.8 และอื่นๆ ร้อยละ 1.9 ส่วนประสบการณ์ หรือเคยปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมาแล้ว 2 ครั้ง มีร้อยละ 71.6 รองลงมาคือ 1 ครั้ง มีร้อยละ 15.7, 3 ครั้ง มีร้อยละ 9.8, 4 ครั้ง มีร้อยละ 2.0 และมากกว่า 4 ครั้ง มีร้อยละ 0.9

2. ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ประชากรผู้ตอบแบบสอบถามในการจัดการ กฎหมาย ระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศ และหนังสือสั่งการ วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในด้านต่างๆ คือ

- ด้านบทบาทและอำนาจหน้าที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง มีการจัดการในประเด็นต่าง ๆ อยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ย= 3.63, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน=0.58

- ด้านกฎระเบียบ ข้อบังคับวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง มีการจัดการในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย= 3.85, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน=0.61

- ด้านบุคลากร คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง มีการจัดการในระดับปานกลางโดยมีค่าเฉลี่ย= 3.35, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน= 0.65
- ด้านงบประมาณ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง มีการจัดการในระดับปานกลางโดยมีค่าเฉลี่ย= 3.06, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน= 0.68
- ด้านวัสดุอุปกรณ์ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง มีการจัดการในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ย= 3.67, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน= 0.66
- ด้านการบริหารจัดการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง มีการจัดการในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ย= 3.97, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน= 0.60

ในภาพรวมคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง มีการจัดการการเลือกตั้งด้านต่างๆ ดังกล่าวอยู่ในระดับมาก และโดยเฉพาะในประเด็นกระบวนการหรือขั้นตอนการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง, การประกาศผลการเลือกตั้ง และกระบวนการในการนับคะแนนเลือกตั้ง เป็นเรื่องที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีความชัดเจนในการจัดการ อยู่ระดับมากที่สุด ส่วนประเด็นการตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่สมัครรับเลือกตั้ง, การเพิ่มชื่อ-ถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง, การอบรมให้ความรู้ กปน., กนค. และรปภ. การจัดทำเอกสารการปฏิบัติหน้าที่มอบให้ กปน., กนค. และรปภ. การกำหนดค่าตอบแทนของคณะกรรมการการเลือกตั้ง, การกำหนดค่าใช้จ่ายในการอบรมให้ความรู้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน, การจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายเกี่ยวกับงบประมาณในการจัดการเลือกตั้งและประเด็นการจัดเตรียมและจำนวนสายรัดหีบบัตร, แแถบพลาสติกกั้นแนวเขตเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งมีการจัดการในระดับปานกลาง

3. ประชากรผู้ตอบแบบสอบถามได้ระบุถึงปัญหา อุปสรรค และแสดงข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ไขในประเด็นต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการจัดการเลือกตั้ง คือปัญหาด้านการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ปัญหาความล่าช้าในการจัดส่งรายชื่อเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยเลือกตั้ง ปัญหาการนับคะแนนเลือกตั้ง ปัญหาด้านสถานที่นับคะแนนไม่เอื้ออำนวย ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรและ ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณ ไม่เพียงพอในการดำเนินงาน ซึ่งปัญหาเหล่านี้ไม่ได้เป็นปัญหาใหม่แต่อย่างใด แต่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมาอย่างต่อเนื่องและยังไม่ได้รับการแก้ไข ดังนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเชียงใหม่ ต้องพิจารณาสรุปปัญหาต่างๆ เสนอไปยัง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง(ส่วนกลาง) เพื่อเร่งดำเนินการแก้ไขต่อไป

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องนี้ พบว่ามีประเด็นการจัดการที่เด่นๆ เห็นควรนำมาอภิปรายโดยใช้หลักตรรกวิทยา ดังต่อไปนี้

ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่ 1 – 11 ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีการจัดการ กฎหมาย ระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศ และหนังสือสั่งการ วิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การจัดการระดับมากที่สุด ในประเด็นต่างๆ ดังนี้ กระบวนการหรือขั้นตอนการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง มีจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 47.1 โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือมีค่าเฉลี่ย = 4.42 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.58 (ตารางที่ 2.9), กระบวนการในการนับคะแนนเลือกตั้ง มีจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 45.1 โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย = 4.44 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.51 (ตารางที่ 2.12) และการประกาศผลการเลือกตั้ง มีจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 51.0 โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย = 4.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.52 (ตารางที่ 2.13) ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ทำหน้าที่จัดการเลือกตั้ง ในครั้งนี้ซึ่งจากข้อมูลส่วนบุคคลส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ ซึ่งมีความรู้ในระดับปริญญาตรีขึ้นไป และมีประสบการณ์ในการทำหน้าที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งมาแล้ว ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อ ปี พ.ศ. 2548 ซึ่งระยะเวลาในการปฏิบัติผ่านไปไม่นาน ตลอดจน กฎหมาย และระเบียบปฏิบัติต่างๆ ก็ยังคงใช้ของเดิม ไม่มีการเปลี่ยนแปลง เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งยึดถือปฏิบัติ ตามกรอบและวิธีการของกฎหมายด้วยความ โปร่งใส จึงทำให้สามารถจัดการด้านกฎระเบียบ ข้อบังคับ วิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีความชัดเจนและการจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ชัยวัฒน์ คำชู และคณะเกี่ยวกับธรรมาภิบาล ที่ว่า องค์ประกอบพื้นฐานของการสร้างธรรมาภิบาล ทั้ง 5 ประเด็น คือ ภาวะรับผิดชอบ, ความโปร่งใส, การปราบปรามการทุจริต, การจัดวิธีการแบบมีส่วนร่วม และการสร้างกรอบทางกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้เข้มแข็งเมื่อ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง เป็นผู้ปฏิบัติ การจัดการกฎหมาย ระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศ และหนังสือสั่งการ วิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้ดำเนินการ โดยยึดหลักหลักธรรมาภิบาล ทุกประการ การจัดการในประเด็นดังกล่าวจึงอยู่ในระดับมากที่สุด

ประเด็นที่มีการจัดการในระดับน้อย คือการจัดการในเรื่องสวัสดิการอื่นๆนอกเหนือจากค่าตอบแทนที่ได้รับ มีจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 39.2 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย = 2.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.89 (ตารางที่ 2.23) ซึ่งมีประเด็นเดียวที่มีการจัดการอยู่ในระดับน้อย เนื่องจาก คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ส่วนใหญ่ซึ่งเป็นข้าราชการ

เห็นว่าในประเด็นดังกล่าว คณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้กำหนดและวางกรอบในเรื่องของ ค่าตอบแทนต่างๆ ไว้เป็นที่เรียบร้อยแล้วและส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติมักไม่มีความรู้ความ เข้าใจ ในเรื่องดังกล่าวเท่าที่ควร ซึ่งเงินงบประมาณในการดำเนินการเลือกตั้ง ทุกขั้นตอน สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด เป็นผู้ดำเนินการให้ โดยให้คณะกรรมการ การเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งเป็นผู้ขอขีมนเงินทดลองจ่าย จึงทำให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง ประจำเขตเลือกตั้งไม่ให้ความสำคัญกับการจัดการในประเด็นดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ พรพิมล รัตนกมลรัตน์ ได้ทำการศึกษา ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า บุคลากร ผู้ปฏิบัติงานไม่เพียงพอ และขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อค้นพบ จากการวิจัยและการอภิปรายผลแล้วมีข้อเสนอแนะที่ควรนำไปใช้ใน 2 ระดับ คือ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจาก คณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นผู้ปฏิบัติในการจัดการกฎหมาย ระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศ และ หนังสือสั่งการ วิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในประเด็นต่างๆ แล้วในทางปฏิบัติยังมีปัญหาเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ฉะนั้นสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งควรมี การแก้ไข กฎหมายและระเบียบ ต่างๆในบางประเด็น ดังนี้

1. ควรประสานงานกับสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นควรมอบหมายให้ เจ้าหน้าที่ของสำนักทะเบียน เป็นผู้ประสานงานสำนักงาน คณะกรรมการการเลือกตั้ง เขต ในการ จัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ประสานกระทรวงมหาดไทยควรมีหนังสือแจ้งกำชับให้สำนัก ทะเบียนอำเภอ และสำนักทะเบียนท้องถิ่นให้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของตนตามที่กฎหมาย กำหนดอย่างเคร่งครัด เพื่อร่วมกันพิจารณาหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิ เลือกตั้งที่ไม่เป็นปัจจุบัน หรือปัญหาการจัดพิมพ์รายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งซ้ำซ้อน โดยไม่ต้องรอว่า จะต้องให้มีการเลือกตั้ง ศ.ส. หรือ ส.ว.ก่อนแล้วจึงค่อยดำเนินการปรับปรุงฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน

2. การพิจารณาแต่งตั้ง กรรมการประจำหน่วย ควรพิจารณาจากบุคคลที่มีความสมัครใจที่จะ ปฏิบัติหน้าที่ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ควรจัดส่งเอกสารคู่มือ ตลอดจนแบบพิมพ์ต่างๆที่ ใช้ในการอบรมและใช้ในหน่วยเลือกตั้งให้กับ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ล่วงหน้าอย่างน้อย 1 สัปดาห์ก่อนที่จะมีการอบรม กรรมการประจำหน่วย เพราะ คณะกรรมการการ เลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง และวิทยากรที่ทำหน้าที่ในการอบรมจะได้มีโอกาสศึกษา ทำความเข้าใจ

เอกสาร คู่มือต่างๆ เป็นการล่วงหน้า ซึ่งจะทำให้การอบรมมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อช่วยแก้ไข ปัญหาให้กับ กรรมการประจำหน่วย ในวันเลือกตั้งได้ ให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ทราบถึงลำดับขั้นตอน การปฏิบัติหน้าที่ โดยละเอียด

3. คณะกรรมการการเลือกตั้งควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณเพื่อเป็นค่าตอบแทนพิเศษสำหรับ กรรมการประจำหน่วยที่อยู่ในพื้นที่ทุรกันดาร และควรเพิ่มงบฉุกเฉินสำหรับหน่วยเลือกตั้งที่อยู่ห่างไกล ควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณเพื่อเป็นค่าประกอบเลี้ยงอาหารและเครื่องดื่มให้กับกรรมการประจำ หน่วย เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้ที่มาช่วยเหลือ คณะกรรมการการเลือกตั้ง เพราะเพียงค่า เบี้ยเลี้ยง 250 บาทนั้น ไม่คุ้มกับค่าเหนื่อยในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคคลเหล่านี้และพิจารณาจัดสรร งบประมาณเพื่อเป็นค่าประกอบเลี้ยงอาหาร ณ สถานที่นับคะแนนเพิ่มขึ้นให้มากกว่าเดิม เพื่อให้เหมาะสม กับความเป็นจริง

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไปมีดังนี้

1. ด้านเนื้อหา ควรวิจัยเกี่ยวกับเนื้อหาให้ครอบคลุมถึงส่วนที่กฎหมายกำหนดให้ปฏิบัติ และ บทลงโทษ หากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม ที่กฎหมาย กำหนด อันเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ เกิดปัญหา ขึ้นซ้ำซาก หากไม่ได้รับการแก้ไข ย่อมส่งผลต่อการเลือกตั้ง ครั้งต่อไป

2. ด้านระยะเวลา เนื่องจากในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อจำกัดในเรื่องเวลา กล่าวคือต้องปฏิบัติงาน ประจำควบคู่กับการทำวิจัย ทำให้การวิจัยในบางประเด็นอาจจะไม่สมบูรณ์เท่าที่ควรหรืออาจจะไม่ ครอบคลุม ดังนั้นหากมีการขยายเวลาหรือวางแผนเรื่องเวลาในการทำวิจัยให้มากขึ้น ย่อมเป็นผลดีต่อ ความสมบูรณ์ของงานวิจัย

3. ควรวิจัยเกี่ยวกับการแสดงทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญ ปี พ.ศ. 2550

4. ควรวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการจัดการเลือกตั้ง (ทั้งระดับ ท้องถิ่นและระดับประเทศ)

บรรณานุกรม

1. หนังสือทั่วไป

การปกครอง, กรม. 64 ปี กรมการปกครองกับการพัฒนาประชาธิปไตย (พ.ศ.2475 – 2539). กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง, 2539.

กรมลด ท่องธรรมชาติ, คร. และคณะ. การเลือกตั้งพรรคการเมืองและเสถียรภาพของรัฐบาล กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์มาสเตอร์เพรส, 2531.

เชาวนะ ไตรมาส. การเลือกตั้งแบบใหม่ทำไมคนไทยต้องไปเลือก. กรุงเทพฯ : สถาบันนโยบายศึกษา,

2542.

รัชยา ศานติยานนท์ และคณะ. รูปแบบใหม่ของการบริหารจัดการที่ดีในมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยและสถาบันพระปกเกล้า. บทบาทการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ

การเลือกตั้ง พรรคการเมือง ผู้สมัครรับเลือกตั้ง และประชาชน ในการเลือกตั้งระบบใหม่

ตามเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญ. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2546.

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. คู่มือประชาชนสำหรับการเลือกตั้ง. กรุงเทพฯ : บริษัททำไทยเพรส

จำกัด, 2547.

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. คู่มือประชาชนเลือกตั้งส.ส. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,

2543.

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. คู่มืออำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งและพนักงาน

ที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง. กรุงเทพฯ : บริษัท เอส อาร์ พรินติ้ง แมส โปรดักส์ จำกัด,

2546.

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดเชียงใหม่. รายงานผลการดำเนินงานจัดการเลือกตั้งสมาชิก

สภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ปี 2548 จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่ : สำนักงานคณะ

กรรมการการเลือกตั้งจังหวัดเชียงใหม่, 2548.

2. วิทยานิพนธ์ / สารนิพนธ์

บัณฑิต ไชโย. “ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยเลือกตั้งของคณะกรรมการเลือกตั้งประจำหน่วยเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรณีศึกษาเขตเลือกตั้งที่ 5 จังหวัดเชียงใหม่”. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2546.

ปฐมทัศน์ บรรณเลิศ. “ปัญหาและอุปสรรคในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.2544”. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2546.

พรพิมล รัตนกมลรัตน์. “ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545”. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545.

ภาวัต เทียมกลิ่น. “ทัศนคติของบุคคลที่เกี่ยวข้องต่อกระบวนการสรรหาคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดเชียงใหม่”. การค้นคว้าแบบอิสระเศรษฐศาสตร์การเมืองมหาบัณฑิต. สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2546.

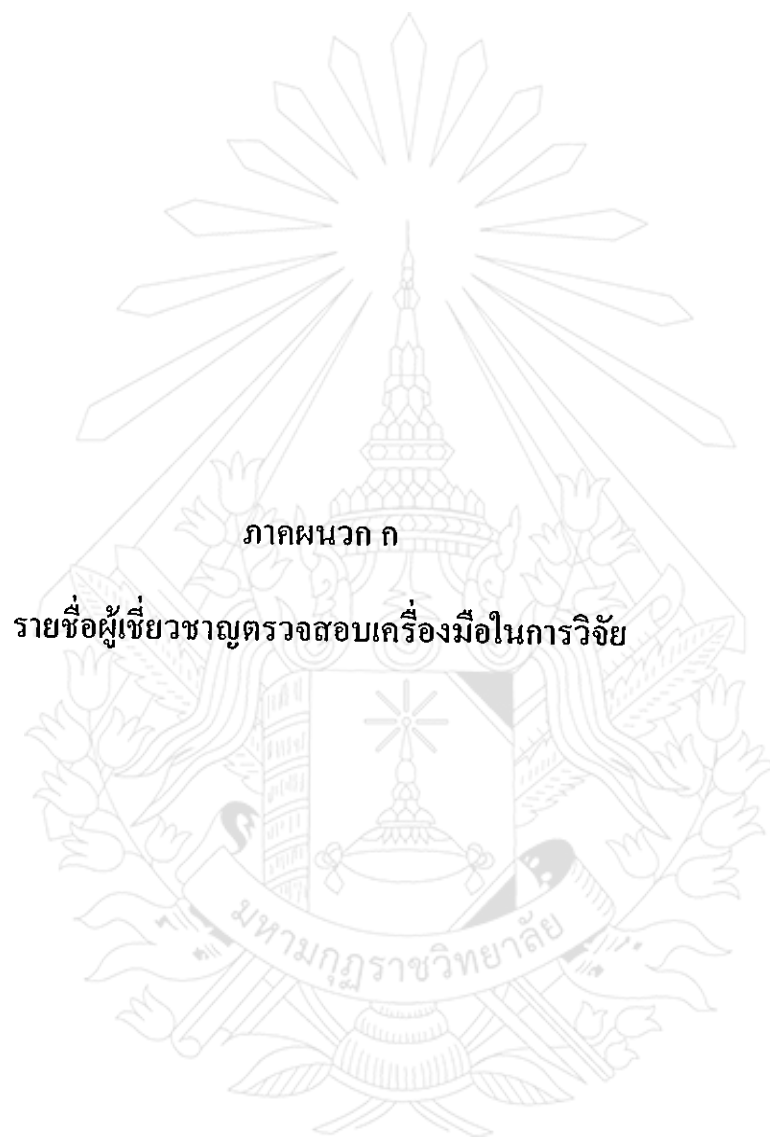
ศิริพงษ์ ลดาวัลย์ ณ อยุธยา. ทฤษฎีและแนวคิดทางรัฐประศาสนศาสตร์. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2542.

สุธรรม รัตนโชติ. “องค์กรการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร : องค์กรจัดการเลือกตั้ง”. รายงานการวิจัย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2541.

เอกชัย วารุณประภา,พล.ต.ต. “รายงานการวิจัยประเมินผลการจัดการเลือกตั้งสมาชิกและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด : ศึกษาเฉพาะกรณีวันที่ 14 มีนาคม 2547”. หลักสูตรการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยสำหรับนักบริหารระดับสูง : สถาบันพระปกเกล้า, 2547.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

1. พระปลัด บุญธรรม ปุณฺณมโม

น.ธ.เอก, พธ.บ., กศ.ม. (บริหารการศึกษา)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์และอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัย
มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

2. พระครูปลัด จิตติชัย จิตฺติชโย

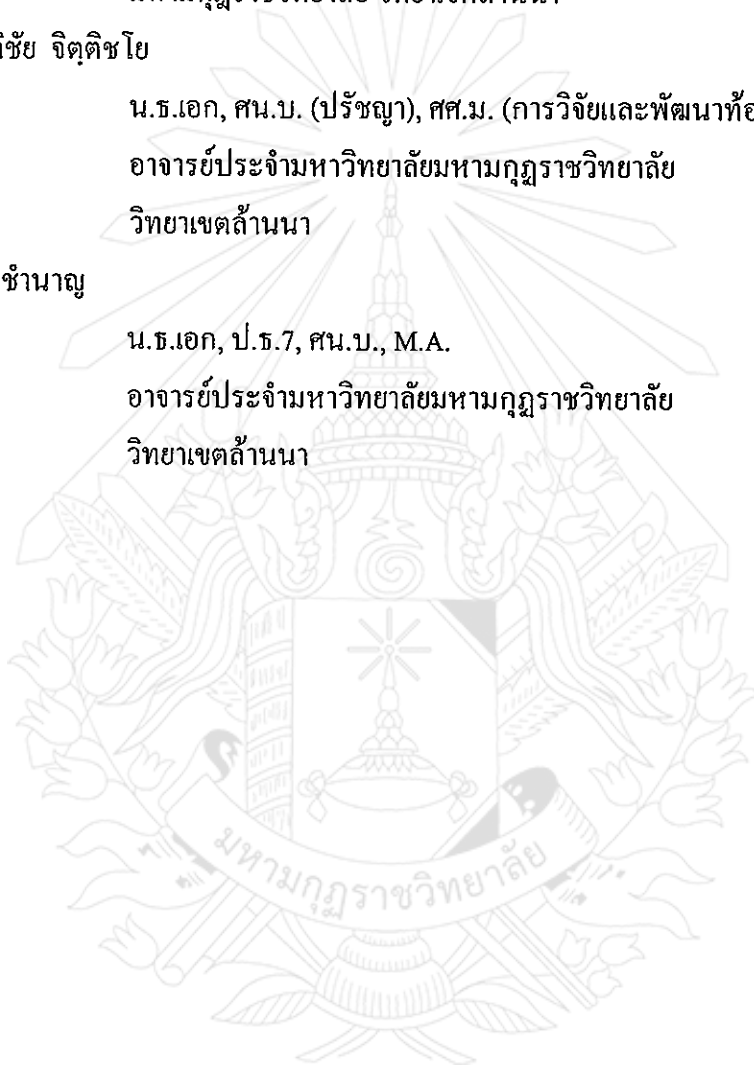
น.ธ.เอก, ศน.บ. (ปรัชญา), ศศ.ม. (การวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น)

อาจารย์ประจำวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตล้านนา

3. อาจารย์ ตระกูล ชำนาญ

น.ธ.เอก, ป.ธ.7, ศน.บ., M.A.

อาจารย์ประจำวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตล้านนา

ภาคผนวก ข

หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูล

งานราชการ
การเลือกตั้ง
ที่มีส่วนร่วม
รศ. ก. 6013(1.9)/227
บสว.สอบสวน

X

สำนักงาน กกต.จว.ชม.
รับเลขที่... 3324
รับวันที่ 12.5.ก.ย. 2549
รับเวลา 09:00 น.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
103 วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร ถนนพหลโยธิน กรุงเทพมหานคร 10200
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200
โทรศัพท์ : 0-5327-0575-6 โทรสาร : 0-5327-4752
www.lanna.mbu.ac.th

15 กันยายน 2549

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายจิตติพล ทศรัฐ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเชียงใหม่

ด้วย ด.ต.ชาญชินินทร์ จินตนา นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครองบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ทำสารนิพนธ์ เรื่อง การจัดการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี พ.ศ.2549 ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต(ศนบ.) โดยมี ผศ.ดร.หนูม้วน ร่มแก้ว และ ดร.ศุภกฤษ เมธีโกคพงษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในครั้งนี้

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้ ด.ต.ชาญชินินทร์ จินตนา ได้เก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำการวิจัยต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขออโนโมทนา มา ณ โอกาสนี้

ศ.ดร. ช.ชม.
ยมลนาทิมลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย
ขอเสนอให้ ผ.อ.ต. ชาญชินินทร์ จินตนา
รับผิดชอบเรื่องวิจัย (พระปลัดบุญธรรม ปุณฺณธมฺโม)

กรรมการและเลขานุการโครงการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
เจริญพร

รศ.ช. 49
ร.น.
2549.44

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามสำหรับการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การจัดการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2549

ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อต้องการทราบถึง การจัดการการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ แนวทางในการแก้ไข ซึ่งจะถือเอาคำตอบของท่านเป็นส่วนหนึ่งของตัวชี้วัดในการจัดการเลือกตั้ง
2. ผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านกรุณาตอบคำถามให้ครบทุกตอนและทุกข้อตามความเป็นจริงมากที่สุดหรือตามความรู้สึกของท่านมากที่สุด
3. คำตอบของท่านจะได้รับการเก็บไว้เป็นความลับไม่มีผลกระทบต่อท่านใด ๆ ทั้งสิ้น ผู้ศึกษา จะทำการประมวลผลออกมาเป็นภาพรวม
4. แบบสอบถามประกอบด้วย 3 ตอน โปรดตอบให้ครบทุกตอน

ตอนที่ 1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลของท่านตามความเป็นจริง

1. เพศ

() 1. ชาย

() 2. หญิง

2. อายุ

() 1. 35 – 40 ปี

() 2. 41 – 50 ปี

() 3. มากกว่า 50 ปี

3. อาชีพ

() 1. เกษตรกรรม

() 2. รับจ้าง

() 3. รับราชการ

() 4. ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย

() 5. พนักงานรัฐวิสาหกิจ

() 6. อาชีพอื่นๆ โปรดระบุ

4. รายได้

- () 1. ไม่เกิน 5,000 บาท () 2. ตั้งแต่ 5,001 – 10,000 บาท
 () 3. ตั้งแต่ 10,001 – 15,000 บาท () 4. ตั้งแต่ 15,001 – 20,000 บาท
 () 5. ตั้งแต่ 20,001 บาทขึ้นไป

5. ระดับการศึกษา

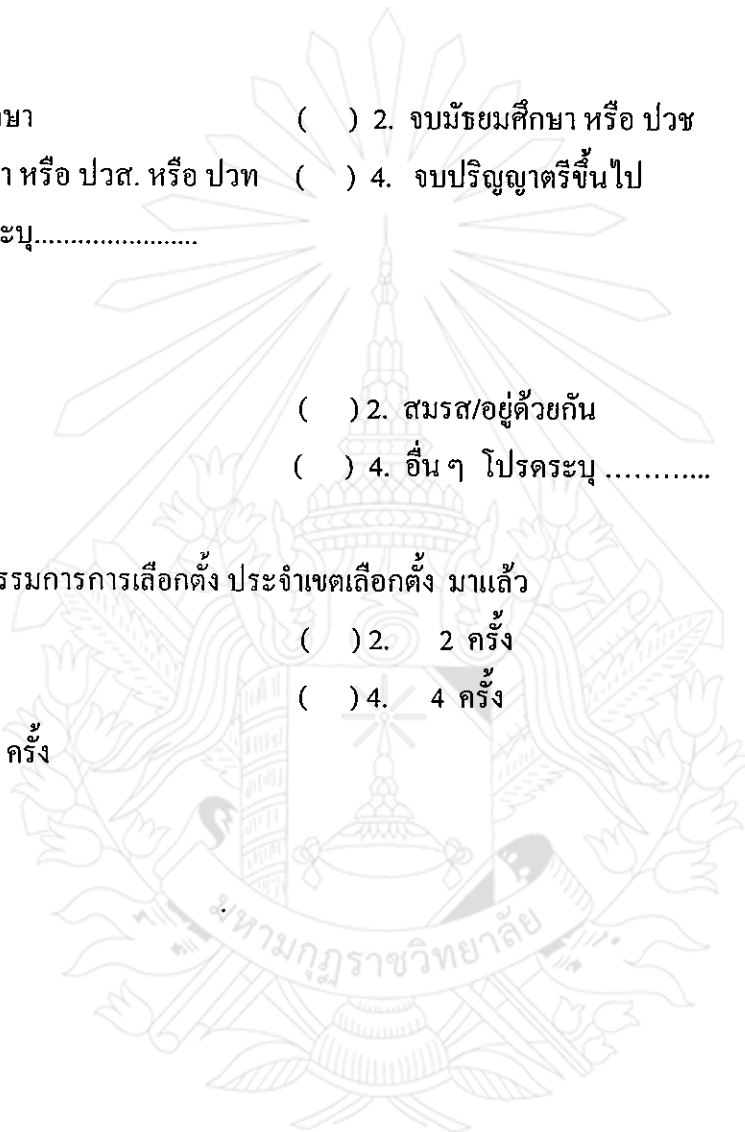
- () 1. จบประถมศึกษา () 2. จบมัธยมศึกษา หรือ ปวช
 () 3. จบอนุปริญญา หรือ ปวส. หรือ ปวท () 4. จบปริญญาตรีขึ้นไป
 () 5. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

6. สถานภาพ

- () 1. โสด () 2. สมรส/อยู่ด้วยกัน
 () 3. หย่าร้าง () 4. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

7. เคยปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง ประจำเขตเลือกตั้ง มาแล้ว

- () 1. 1 ครั้ง () 2. 2 ครั้ง
 () 3. 3 ครั้ง () 4. 4 ครั้ง
 () 5. มากกว่า 4 ครั้ง

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ช่องระดับของการจัดการโดยใช้เกณฑ์พิจารณาต่อไปนี้:

5. หมายถึง การจัดการในระดับมากที่สุด
4. หมายถึง การจัดการในระดับมาก
3. หมายถึง การจัดการในระดับปานกลาง
2. หมายถึง การจัดการในระดับใ้จน้อย
1. หมายถึง การจัดการในระดับน้อยที่สุด

	ประกาศ และหนังสือสั่งการ วิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	ระดับการจัดการ				
		5	4	3	2	1
	<u>ด้านบทบาท และอำนาจหน้าที่</u>					
1	การควบคุมดูแลการเลือกตั้ง					
2	ข้อกำหนดต่างๆ เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร					
3	การออกข้อกำหนดการปฏิบัติหน้าที่ ของผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง					
4	การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง					
5	การดำเนินการหรือประสานงานกับหน่วยราชการ ส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นๆของรัฐ เพื่อให้มีส่วนร่วมในการจัดการเลือกตั้ง					
	<u>ด้านกฎระเบียบ ข้อบังคับ วิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร</u>					
6	วิธีการขั้นตอนการรับสมัคร ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร					
7	การตรวจสอบคุณสมบัติ และลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่สมัครรับเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร					
8	วิธีการกรอกรายละเอียดเกี่ยวกับผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง					
9	กระบวนการหรือขั้นตอนการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง					
10	การเพิ่มชื่อ - ถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง					

ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการ กฎหมาย ระเบียบ ข้อกำหนด	ระดับการจัดการ				
	5	4	3	2	1
ประกาศ และหนังสือสั่งการวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการเลือกตั้ง					
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร					
11 การเลือกตั้งล่วงหน้าในเขตเลือกตั้ง					
12 กระบวนการในการนับคะแนนเลือกตั้ง					
13 การประกาศผลการเลือกตั้ง					
ด้านบุคลากร					
14 การแต่งตั้งกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (กปน.) และกรรมการนับคะแนน(กนค.)และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย(รปภ.)					
15 การอบรมให้ความรู้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง(กปน.) และกรรมการนับคะแนน (กนค.) เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย(รปภ.)					
16 การจัดทำเอกสารการปฏิบัติหน้าที่มอบให้กับกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (กปน.) กรรมการนับคะแนน (กนค.) และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย (รปภ.)					
17 การมอบหมายหน้าที่และขอความร่วมมือจากบุคลากรที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่จัดการเลือกตั้ง					
ด้านงบประมาณ					
18 การกำหนดค่าตอบแทนของคณะกรรมการการเลือกตั้ง					
19 การกำหนดค่าใช้จ่ายในการอบรมให้ความรู้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน					
20 การกำหนดค่าใช้จ่ายในการรณรงค์ประชาสัมพันธ์					
21 การกำหนดค่าใช้จ่ายในการจัดซื้ออุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการเลือกตั้งในแต่ละหน่วยเลือกตั้ง					
22 การจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย เกี่ยวกับงบประมาณในการจัดการเลือกตั้งสำนักงาน กกต.เขต					
23 สวัสดิการอื่นๆ นอกเหนือจากค่าตอบแทนที่ได้รับ					
ด้านวัสดุอุปกรณ์					
24 การจัดเตรียม และจำนวนบัตรลงคะแนนเลือกตั้งที่ใช้ในแต่ละหน่วย					
25 การจัดเตรียม และจำนวนหีบบัตรที่ใช้บรรจุบัตรลงคะแนนเลือกตั้ง					
26 การจัดเตรียม และจำนวนคูหาลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง					
27 การจัดเตรียม และจำนวนสายรัดหีบบัตรเลือกตั้ง					

ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการ กฎหมาย ระเบียบ ข้อกำหนด	ระดับการจัดการ				
	5	4	3	2	1
ประกาศ และหนังสือสั่งการวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการเลือกตั้ง					
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร					
28 การจัดเตรียม และจำนวนแถบพลาสติกกันแนวเขตเลือกตั้ง					
29 การจัดเตรียม และ จำนวนปลอกแขนและอุปกรณ์อื่นๆ ที่ใช้สำหรับการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง และการนับคะแนน					
30 การจัดเตรียมหนังสือคู่มือการปฏิบัติหน้าที่ให้กับ กปน., กนค., รปก.					
31 การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในสถานที่นับคะแนนเลือกตั้ง					
ด้านการบริหารจัดการเลือกตั้ง					
32 การอำนวยความสะดวกและการจัดการเลือกตั้ง					
33 การประสานงานขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น ในการจัดการเลือกตั้ง					
34 การเตรียมบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งและบัญชีรายชื่อผู้เสียสิทธิ					
35 การรณรงค์เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และการติดต่อสื่อสาร ขนส่ง					
36 การรักษาความปลอดภัย และความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้ง					

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และแนวทางในการแก้ไข

ปัญหาในการบริหารการจัดการเลือกตั้ง.....

.....

.....

.....

แนวทางในการแก้ไขหรือข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณท่านที่เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ค.ต. ชาณูชนินทร์ จินตนา ผู้ศึกษาวิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	ดาบตำรวจ ชาญชนินทร์ จินตนา
วัน เดือน ปี เกิด	วันอาทิตย์ที่ 12 กุมภาพันธ์ 2504
ชาติภูมิ	บ้านเลขที่ 3 หมู่ 4 ตำบล หุ้งควายกิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 92 / 114 หมู่ 5 หมู่บ้านกล้วยไม้ ตำบลสันทรายน้อย อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ 50210
การศึกษา	
พ.ศ. 2517	ประถมศึกษาชั้นปีที่ 7 โรงเรียนวัดเนินเขาดิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง
พ.ศ. 2521	มัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนแกลงวิทยสถาวร อำเภอแกลง จังหวัดระยอง
พ.ศ. 2522	กองกำกับการ 4 กองบังคับการฝึกพิเศษ “ค่ายเสนีย์รัตนบุท” อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี (นักเรียนพลตำรวจ)
พ.ศ. 2532	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม
หน้าที่การงาน	
พ.ศ.2523	กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน เขต 2 อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดปราจีนบุรี (ชื่อเดิม)
พ.ศ.2529	กองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดน ภาค 1(งานการข่าว) กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ถนนพหลโยธิน สามเสนใน พญาไท กรุงเทพฯ
พ.ศ.2535	สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองเชียงใหม่ (งานป้องกันปราบปราม) อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
พ.ศ.2539	ตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่ (งานจราจร) อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
พ.ศ.2546	สถานีตำรวจนครบาลวิภาวดี กองบังคับการตำรวจจราจร กรุงเทพฯ
พ.ศ.2547 – ปัจจุบัน	ดำรงตำแหน่ง พนักงานสืบสวนสอบสวน สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเชียงใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่